



LOCUS

NAROČNIK

Občina Kanal ob Soči

Trg svobode 23, p.p. 50 | 5213 Kanal

POROČILO O PROSTORSKEM RAZVOJU OBČINE KANAL OB SOČI

IZVAJALEC

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale

Solkan, november 2020



LOCUS

PROJEKT

**PRIPRAVA POROČILA O PROSTORSKEM RAZVOJU OBČINE IN IZHODIŠČ
ZA PRIPRAVO SPREMEMB IN DOPOLNITEV OPN KANAL OB SOČI**

FAZA

Končno poročilo

NAROČNIK

Občina Kanal ob Soči
Trg svobode 23, p.p. 50
5213 Kanal

ŠTEVILKA PROJEKTA

1925

IZDELOVALEC

Locus d.o.o., Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale

DIREKTOR

Leon Kobetič, univ.dipl.inž.grad

VODJA PROJEKTA

dr. Miha Konjar, univ. dipl. inž. geod.

STROKOVNA SKUPINA

Leon Kobetič, univ.dipl.inž.grad
Metka Jug, univ.dipl.inž.kraj.arh.
Maja Šinigoj, univ.dipl.inž.kraj.arh.
Nuša Britovšek, univ.dipl.inž.kraj.arh.
Manca Jug, univ.dipl.inž.arh.
Urška Ivančič, mag. inž. geod. geoinf.

DATUM

Solkan, november 2020

Kazalo

1 UVOD	9
1.1 Uvodne ugotovitve	9
1.2 Vsebina poročila o prostorskem razvoju občine	9
1.3 Materiali in izbor primerljivih občin	10
1.3.1 Nabor kazalnikov	10
1.3.2 Viri podatkov	11
1.3.3 Izbor primerljivih občin	13
2 POSELITEV	15
2.1 Demografija	15
2.1.1 Cilji	15
2.1.2 Stanje in težnje	15
2.1.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	29
2.1.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	30
2.2 Gospodarstvo	31
2.2.1 Cilji	31
2.2.2 Stanje in težnje	32
2.2.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	59
2.2.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	60
2.3 Centralne dejavnosti (družbena infrastruktura in oskrbne dejavnosti)	62
2.3.1 Cilji	62
2.3.2 Stanje in težnje	62
2.3.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	71
2.3.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	72
2.4 Naselja in razpršena poselitev	74
2.4.1 Cilji	74
2.4.2 Stanje in težnje	75
2.4.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	94
2.4.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	96
3 KRAJINA IN VARSTVO NARAVNIH VIROV	100
3.1 Kulturna krajina	100
3.1.1 Cilji	100
3.1.2 Stanje in težnje	100
3.1.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	106
3.2 Ohranjanje narave	107
3.2.1 Cilji	107
3.2.2 Stanje in težnje	107
3.2.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	109

3.3	Varstvo kulturne dediščine	110
3.3.1	Cilji	110
3.3.2	Stanje in težnje	110
3.3.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	112
3.4	Varstvo kmetijskih zemljišč	113
3.4.1	Cilji	113
3.4.2	Stanje in težnje	113
3.4.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	117
3.5	Varovanje gozdov	118
3.5.1	Cilji	118
3.5.2	Stanje in težnje	118
3.5.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	120
3.6	Varstvo vodnih virov	121
3.6.1	Cilji	121
3.6.2	Stanje in težnje	121
3.6.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	123
3.7	Vodna in priobalna zemljišča	123
3.7.1	Cilji	123
3.7.2	Stanje in težnje	123
3.7.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	124
3.8	Varstvo drugih naravnih virov	125
3.8.1	Cilji	125
3.8.2	Stanje in težnje	125
3.8.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	126
3.9	Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	126
3.9.1	Cilji	126
3.9.2	Stanje in težnje	127
3.9.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	131
3.10	Pregled strokovnih podlag in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov na področju krajine in varstva naravnih virov	131
4	OBVEZNA OBČINSKA GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA	132
4.1	Prometna infrastruktura	132
4.1.1	Cilji	132
4.1.2	Stanje in težnje	133
4.1.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	136
4.1.4	Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	136
4.2	Vodooskrba	138
4.2.1	Cilji	138
4.2.2	Stanje in težnje	138
4.2.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	141
4.2.4	Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	141

4.3	Odvajanje in čiščenje odpadnih vod	142
4.3.1	Cilji	142
4.3.2	Stanje in težnje	142
4.3.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	146
4.3.4	Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	146
4.4	Energetska infrastruktura	147
4.4.1	Cilji	147
4.4.2	Stanje in težnje	147
4.4.3	Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev	149
4.4.4	Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov	149
4.5	Skupne strokovne podlage na področju gospodarske in druge javne infrastrukture	149
5	ZEMLIŠKA POLITIKA	152
5.1	Komunalni prispevek	152
5.1.1	Stanje in težnje	152
5.1.2	Skupna ocena ustreznosti	157
5.1.3	Predlogi za prilagoditev odmere komunalnega prispevka	158
5.2	Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	159
5.2.1	Stanje in težnje	159
5.2.2	Skupna ocena ustreznosti	164
5.2.3	Predlogi za prilagoditev odmere NUSZ	165
6	POVZETEK PREDLOGOV ZA PRILAGODITEV OBČINSKIH PROSTORSKIH AKTOV IN SMERNICE ZA PRIPRAVO IZHODIŠČ	167
7	ZAKLJUČEK POROČILA O PROSTORSKEM RAZVOJU	169

1 UVOD

1.1 Uvodne ugotovitve

ZUreP-2 uvaja mnoge novosti pri pripravi občinskih prostorskih aktov. Med drugim ZUreP-2 določa tudi drugačen postopek priprave aktov. OPN se skladno s 108. členom ZUreP-2 začne s pripravo »izhodišč za pripravo OPN«. ZUreP-2 določa, da Občina pred sprejetjem odločitve o pripravi ali spremembi OPN **pripravi izhodišča za pripravo OPN**, v katerih ob upoštevanju **ciljev urejanja prostora, podatkih iz prikaza stanja prostora, poročila o prostorskem razvoju, zahtevah nadrejenih prostorskih aktov in poznavanju sedanjih in oceni prihodnjih potreb v prostoru** opredeli in utemelji zlasti:

- namen in potrebo po pripravi OPN;
- ključne vsebinske predloge in nameravane rešitve prostorskega razvoja, ki jih namerava urediti z OPN, skupaj z obrazložitvijo, kako so pri tem upoštevani nadrejeni prostorski akti ter drugi razvojni in varstveni dokumenti;
- potrebne investicije v komunalno opremo in drugo gospodarsko javno infrastrukturo in družbeno javno infrastrukturo, ki jih bodo terjale vsebinske rešitve iz prejšnje alineje;
- okvirne roke za izvedbo priprave OPN in investicij iz prejšnje alineje.

Potrebe v prostoru iz prejšnjega odstavka so **lastne potrebe občine, potrebe nosilcev urejanja prostora in zasebne potrebe**. Izhodišča se oblikujejo ob **sodelovanju udeležencev urejanja prostora**. V ta namen občina pri oblikovanju izhodišč zagotovi **sodelovanje zainteresirane javnosti v obliki zbiranja predlogov in pripomb, javnih posvetov ali delavnic**, in se **posvetuje z nosilci urejanja prostora in drugimi udeleženci urejanja prostora**.

Pri tem je poročilo o prostorskem razvoju eden prvih korakov postopka, saj se lahko le na podlagi poznavanja stanja in razmer v prostoru pripravi aktualen in kakovostni novi prostorski akt občine.

1.2 Vsebina poročila o prostorskem razvoju občine

Na podlagi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2) (Ur. list RS št. 61/2017) je poročilo o prostorskem razvoju podlaga za pripravo izhodišč in sklepa za pričetek sprememb in dopolnitev novih prostorskih aktov občine. Pri tem zakon občine obvezuje, da morajo poročilo o prostorskem razvoju pripraviti vsake 4 leta, s čemer se vsaj okvirno vzpostavlja sistem spremljanja stanja v prostoru.

Predmet naloge je tako izdelava poročila o prostorskem razvoju (izhodiščno stanje) na podlagi stanja v prostoru in veljavnih prostorskih aktov občine.

V skladu z ZUreP-2 mora poročilo o prostorskem razvoju vsebovati:

1. analizo stanja in smernic prostorskega razvoja občine
2. analizo izvajanja občinskih prostorskih aktov
3. predloge za prilagoditev občinskih prostorskih aktov

Ker je občina v fazi priprave strokovnih podlag za pripravo nove generacije strateških in izvedbenih prostorskih aktov občine, je smiselno pripraviti ničelno stanje za predmetne vsebine na podlagi katerega bo občina lahko vsake 4 leta pripravljala poročila o prostorskem razvoju. Hkrati bo predmetno poročilo že podalo usmeritve za dopolnitve oz. pripravo novih strokovnih podlag, ki jih ZUreP-2 uvaja.

Cilj projekta je izdelati ničelno poročilo o stanju v prostoru na podlagi stanja v prostoru ter veljavnih prostorskih aktov in glede na opredelitve, cilje in ukrepe iz nadrejenih evropskih, državnih in regijskih strategij, programov in drugih aktov ter sektorskih planov.

Poročilo prostorskega razvoja občine obsega poglavja analize in ocene stanja v prostoru po štirih temeljnih sklopih. Ti so nadalje razdeljeni na več vsebinskih področjih pomembnih za analizo stanja in teženj oziroma oceno prostorskega razvoja občine:

1. Poselitev

- Demografija
- Gospodarstvo
- Centralne dejavnosti
- Naselja in razpršena poselitev

2. Krajina in varstvo naravnih virov

- Kulturna krajina
- Ohranjanje narave
- Varstvo kulturne dediščine
- Varstvo kmetijskih zemljišč
- Varovanje gozdov
- Varstvo vodnih virov
- Varstvo drugih naravnih virov
- Varstvo pred naravnimi nesrečami

3. Obvezna občinska gospodarska javna infrastruktura

- Prometna infrastruktura
- Vodooskrba
- Odvajanje in čiščenje odpadnih vod

4. Zemljiška politika

- Komunalni prispevek
- Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

V osnovi je poročilo sestavljeno iz pregleda strateških ciljev države, regije in občine, ki so pomembni za prostorski razvoj občine, analize stanja in teženj, vrednotenja stanja v odnosu do zastavljenih ciljev občine po posameznih področjih in analize izdelanih strokovnih podlag s predlogi in usmeritvami za prilagoditev občinskih prostorskih aktov. V zaključku, zadnjem poglavju poročila, je podan kratek povzetek in glavne ugotovitve izdelanega poročila. Tko pripravljeno poročilo podaja ključne usmeritve, na podlagi katerih bodo pripravljena izhodišča za pripravo OPN.

1.3 Materiali in izbor primerljivih občin

1.3.1 Nabor kazalnikov

Za potrebe predvidene raziskave in priprave poročila o prostorskem razvoju smo v nalogi po področjih opredelili svoj nabor kazalnikov, ki jih je glede na zastavljeno analizo stanja in teženj v prostoru potrebno vključiti v raziskavo. Cilj je bil pridobiti čim popolnejšo sliko stanja in razmer, ki vplivajo na prostor občine.

Pri tem so bili uporabljeni nekateri že obstoječi kazalniki, kot je indeks delovnih migracij, koeficient starostne odvisnosti in drugi, dodatno pa so bili uporabljeni tudi lastni, do sedaj v tovrstnih raziskavah še neuporabljeni kazalniki (prikaz tokov delavcev, vozačev, povečanja in zmanjšanja površin rabe prostora, časovna dostopnost, itd.). Pri naboru je bil upoštevana usmeritev, da v začetni fazi izberemo večje število kazalnikov in s tem pridobimo

čim popolnejši vpogled v stanje in razmere v prostoru, nato pa nabor ustrezno zožimo in v poročilu predstavimo le bistvene kazalnike.

V poročilo je tako vključeno okvirno 50 kazalnikov opredeljenih po vsebinskih področjih pomembnih za razvoj prostora. Kazalniki v večini primerov združujejo številne podkazalnike ali pa so sestavljeni iz različnih podatkov. i

1.3.2 Viri podatkov

Podatki za izračun obravnavanih kazalnikov so bili pridobljeni neposredno preko interneta večinoma iz javno dostopnih virov, in sicer:

- Statistični urad Republike Slovenije (SURS),
- Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS),
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO) – Geoportal ARSO.
- Ministerstvo za okolje in prostor (MOP),
- Ministerstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP),
- Ministrstvo za infrastrukturo (MZI),
- AJPES.

Posamezni kazalniki temeljijo tudi na podatkih oziroma podatkovnih bazah pripravljenih za potrebe nekaterih že izvedenih projektov. Tako so bili za izračun nekaterih kazalnikov uporabljeni podatki zbrani v projektu »CRP 2017«, Projekt št.: V5-1728. Pregled in analiza razvojnih vizij in potencialov slovenskih mest za opredelitev ključnih ukrepov urbanega razvoja.

Zadnji sklop uporabljenih podatkov, so podatki, ki smo jih za potrebe izračuna kazalnikov oziroma za potrebe ocena stanja in teženj pridobili od občine ter preko občine, v primeru ko je za potrebe izdelovalca občina podatke posebej naročila in predhodno uredila. To so predvsem podatki iz:

- Register poslovnih subjektov, AJPES
- Centralnega registra prebivalstva, SURS in
- Registra kmetijskih gospodarstev, MKGP.

Ob začetku projekta smo občino Kanal ob Soči tako zaprosili in tako pridobili sledeče prostorske podatke:

Digitalni podatki OPN (strateški in izvedbeni del)

Podatki o podrobnem prostorskem načrtovanju v občini (sprejeti PIA)

Seznam obstoječih izdelanih strokovnih podlag po področjih za okvirno obdobje zadnjih 10 let. Seznam nam je koristil kot izhodišče pri pripravi analize že izdelanih strokovnih podlag in pri pripravi predlogov za prilagoditev občinskih prostorskih aktov.

Drugi statistični in prostorski podatki

Podatki iz centralnega registra prebivalstva (CRP) – za leto 2010 in 2020 (zadnji razpoložljivi podatek). Pri tem ne potrebujemo nobenih osebnih podatkov. Za nas so bistvena predvsem polja:

- podatek o geolokaciji prebivalcev (najbolje če se pridobi kar polje HS_MID (identifikator hišne številke) ali pa podatke o naslovu (to so navadno polja Naziv občine, Id občine, Naziv naselja, Naziv ulice, Hišna številka ter Dodatek k hišni št.
- število oseb (če so slučajno podatki združeni, npr. na gospodinjstva)
- datum rojstva (zanima nas leto rojstva).

Podatki iz poslovnega registra Slovenije (AJPES) – občina pridobi podatke preko obrazca AJPES. Obrazec prosim dopolnite in po elektronski pošti oddate na naslov: prs@ajpes.si. Mislim da tu tudi ni težav z varovanjem osebnih podatkov, tako da ko vam podatke pošljejo nam jih lahko takoj posredujete. Občina je na podlagi 21. a člena Zakona o lokalni samoupravi do podatkov upravičena brezplačno. Pridobi se tekoče podatke.

Podatki o kmetijskih gospodarstvih iz Registra kmetijskih gospodarstev, MKGP. Bistveni so podatki: KMG_MID številka, naslov, število članov, obdelovalne površine, panoga,... Če je možno bi želeli podatke za več časovnih presekov 2012, 2020 (zadnji razpoložljivi podatek).

Popis investicij in finančni podatki vlaganja v javno infrastrukturo, vlaganja v občinske ceste, v vodovod, kanalizacijo, drugo javno gospodarsko infrastrukturo s katero razpolaga občina.

Podatki o vrtcih in osnovnih šolah. Zanima nas predvsem podatek o kapaciteti vrtcev in osnovnih šol ter njihovi zasedenost).

Podatki o funkcionalni opremljenosti naselij

Prosili bi vas za popis osnovnih funkcij po naseljih:

- občinska uprava,
- krajevna skupnost,
- osnovnih šola ali podružnica,
- vrtci,
- glasbena šola,
- športnih dvoran,
- večnamenske ali kulturne dvorane, kulturni dom,
- pošta,
- policija,
- banka ali bankomat,
- gasilni dom,
- zdravstveni dom, zobozdravstvo,
- lekarna,
- center za socialno delo,
- dom starejših občanov,
- knjižnica, muzej, galerija,
- trgovina z živili,
- restavracija, gostišče lokal.

Dodatni podatki v kolikor so ti dostopni in z njimi občina razpolaga

- podatki o GJI za občino Kanal ob Soči. In sicer v katastru GJI GURS ni podatka o letu izgradnje, vodi se le datum zajema. Ta podatek se vodi precej nekonsistentno, hkrati pa sem sodijo najrazličnejši zajemi tako iz DOFa, kot geodetske izmere, in vse možno drugo. Zato iščemo podatke o letu izgradnje, v kolikor je ta voden najverjetneje na komunalnem podjetju, morda na občini.
- podatki o turistih (statistika vodi prihode in prenočitve turistov, v kolikor občina razpolaga s temi podatki, bi nas zanimalo še prenočitve turistov po nastanitvenih obratih (kje turisti prenočujejo), obiski muzejev, naravnih znamenitosti,...ipd.)
- podatke o delovnih mestih (lokacije delovnih mest) – število zaposlenih v posameznih podjetjih
- popis degradiranih območij. Osnovo so sicer območja FDO iz portala http://194.249.0.48/drupal_crp/bf_map, ki pa kakor ugotavljamo niso popolna in ažurna.

1.3.3 Izbor primerljivih občin

V analizi stanja in trendov je zaradi primerjave podatkov in strokovne presoje o realni vrednosti kazalnikov, za posamezne vsebine oziroma kazalnike pripravljena tudi primerjava z izbranimi primerljivimi oziroma konkurenčnimi občinami. Primerjane občine so bile izbrane na podlagi več kriterijev, kot so:

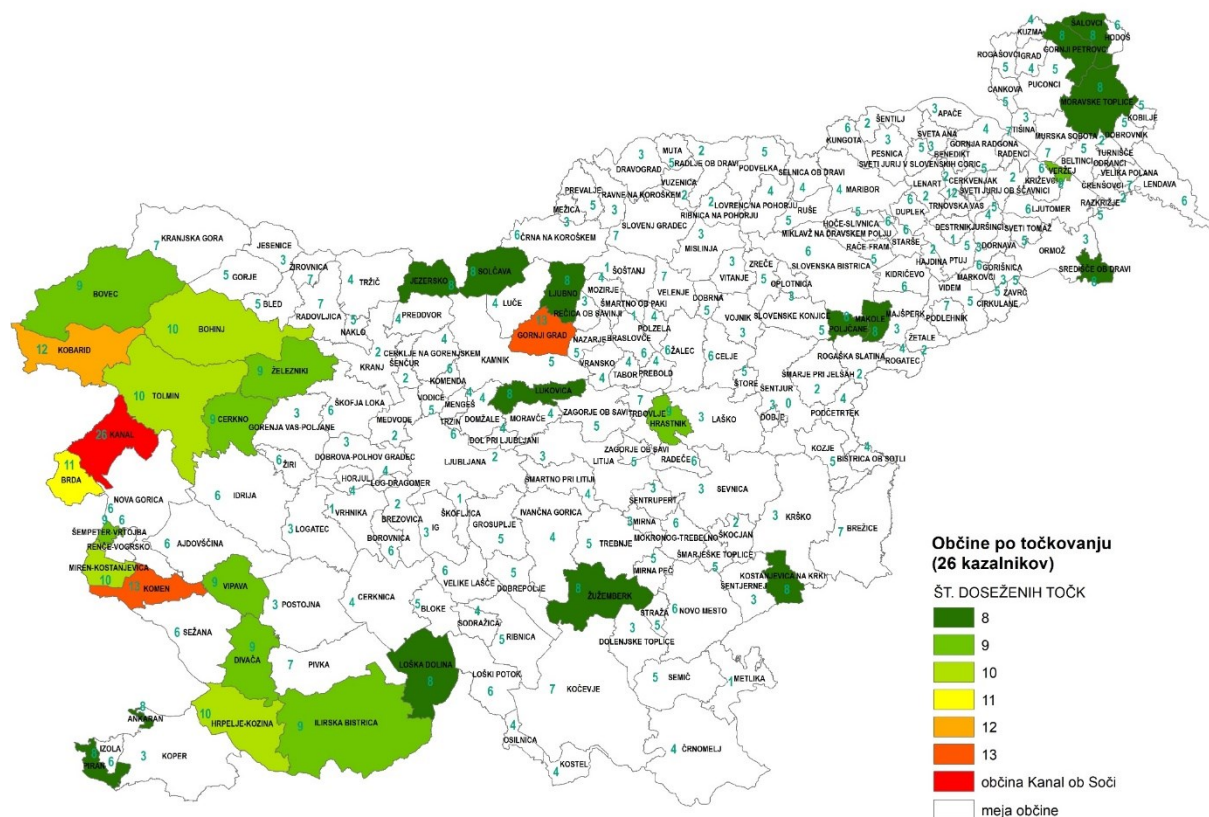
- statistični kazalniki – 26 kazalnikov na teme kot so prebivalstvo, zaposlenost, višina plač, gostota cestnega omrežja, indeks delovne mobilnosti, pozidane površine na prebivalca, stanovanja, gradbena dovoljenja, itd.
- geografska lega glede na občino Kanal ob Soči,
- regijska pripadnost in bližina državne meje ter čezmejnih središč,
- glede na oddaljenost od večjih razvojnih središč, predvsem Ljubljane in drugih nacionalnih središč,
- število naselij,
- poselitvena tipologija in

Na podlagi 26 statističnih kazalnikov je bilo izveden začetni nabor primerljivih občin na podlagi točkovanja vseh slovenskih občin. Za vsak posamezni kazalnik, je 40, občini Kanal ob Soči najbolj podobnih občin dobilo točko. Na podlagi tako razdeljenih točk, so bile občine razporejene na prednostni seznam po podobnosti z občino Kanal ob Soči.

Preglednica 1: Občine po številu doseženih točk pri izboru primerljivih občin.

Id občine	Ime občine	Število doseženih točk
44	KANAL	26
30	GORNJI GRAD	13
49	KOMEN	13
46	KOBARID	12
7	BRDA	11
4	BOHINJ	10
35	HRPELJE-KOZINA	10
75	MIREN-KOSTANJEVICA	10
128	TOLMIN	10
6	BOVEC	9
14	CERKNO	9
19	DIVAČA	9
34	HRASTNIK	9
38	ILIRSKA BISTRICA	9
136	VIPAVA	9
146	ŽELEZNIKI	9
183	ŠEMPETER-VRTOJBA	9
188	VERŽEJ	9

* v preglednici prikazujemo le občine s doseženimi 9 ali več točkami.



Slika 1: Občine po številu doseženih točk, na podlagi primerjave 26 kazalnikov.

Sledil je končni izbor občin na podlagi preostalih kriterijev. Dodatno je bil izbor pregledan, dopolnjen in potrjen s strani občine. Za primerjavo z občino Kanal ob Soči so bile izbrane naslednje občine:

- Komen,
- Kobarid,
- Brda,
- Tolmin
- Hrpelje-Kozina,
- Miren-Kostanjevica,
- Hrastnik,
- Bovec in
- Vipava.

2 POSELITEV

2.1 Demografija

2.1.1 Cilji

STRATEŠKI CILJI DRŽAVE ZA OBMOČJE OBČINE

V SPRS ni zapisanih specifičnih ali splošnih ciljev za regijo ali občino na področju demografije.

Uredba o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 19/99 in 60/99 – ZSRR). Po Uredbi, na podlagi 2., 10. in 11. člena zakona, se za demografsko ogrožena obmejna območja štejejo naslednja naselja v občini Kanal ob Soči: Ajba, Anhovo, Avče, Bodrež, Doblar, Gorenja vas, Kal nad Kanalom, Kambreško, Kanal, Kanalski Vrh, Levpa, Lig, Plave, Ročinj, Seniški Breg, Ukanje in Zapotok.

STRATEŠKI CILJI REGIJE ZA OBMOČJE OBČINE

V RRP je za celotno Goriško regijo zapisan strateški razvojni cilj, ki bi lahko imel pomembnejši vpliv na demografijo regije in občine. Cilj je izboljšati pogoje za kakovostnejše življenje prebivalcev regije, kar je mogoče doseči z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje neenakosti in večanje socialne vključenosti prebivalstva, ohranjanjem in razvojem snovne in nesnovne dediščine ter zagotavljanjem ustreznih stanovanjskih pogojev.

STRATEŠKI CILJI OBČINE

OPN izpostavlja, da je za občino značilna demografska ogroženost in nizka ter glede na lego neenakomerna gostota poseljenosti (41 preb./km²). Gostejša poselitev je v Spodnji Soški dolini, razpršena poseljenost in slabša dostopnost do poselitvenih območij pa na območjih Kanalskega Kolovrata in zahodnega dela Banjšic.

Kot ena pomembnejših potreb in teženj v razvoju je v strateškem delu OPN zastavljeni cilji zaustavitve upadanja števila prebivalcev ter izboljšanje starostne sestave prebivalstva. Potrebno je zaustaviti negativni trend izseljevanja ter povečati privlačnost naselij za preseljevanje različnih starostnih skupin.

2.1.2 Stanje in težnje

DEMOGRAFIJA PO PRIMERLJIVIH OBČINAH

Število prebivalcev in gibanje števila prebivalcev

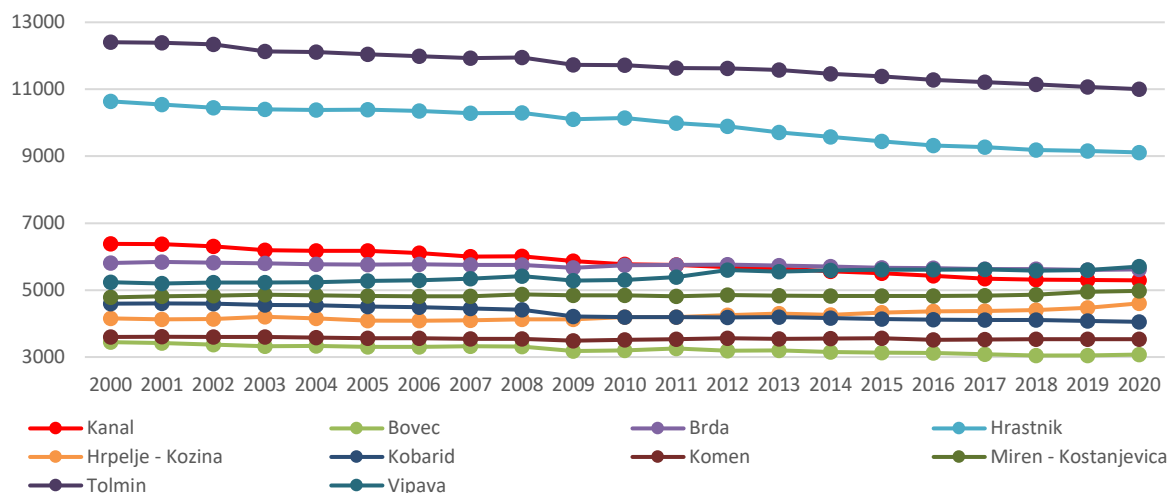
Vključeni podatki/podkazalniki: prebivalstvo, naravno in selitveno gibanje prebivalstva. Prirast prebivalstva.

Leta 2020 ima občina Kanal ob Soči 5.291 prebivalcev. V zadnjih 20 letih (2000 – 2020) se je število prebivalcev zmanjšalo za 1.090, kar predstavlja 17,1 % spremembe glede na leto 2000. Med primerljivimi občinami je delež zmanjšanja števila prebivalcev največji prav v Kanalu ob Soči.

Preglednica 2: Število in sprememba števila prebivalcev med letoma 2000 do 2020

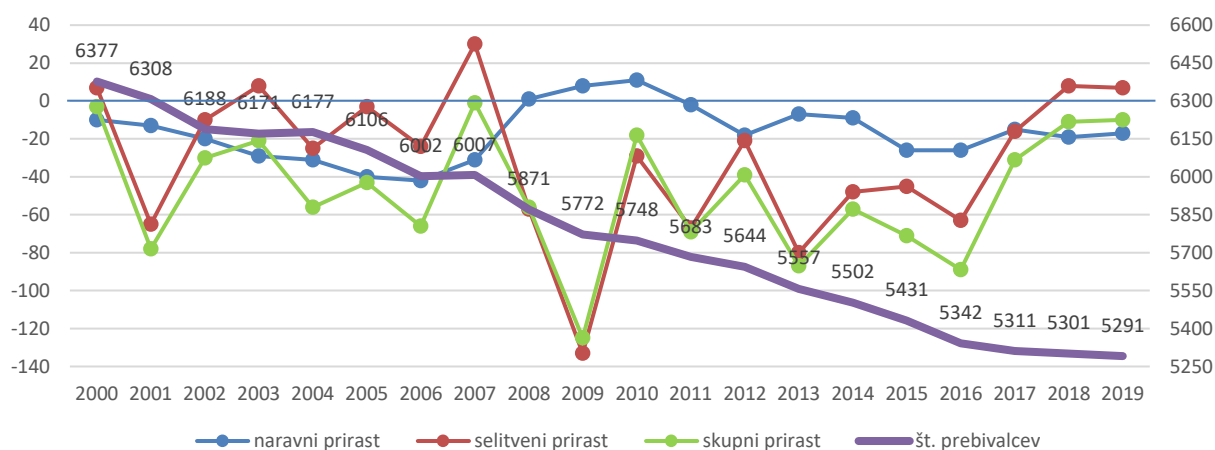
Občina	Št. preb. 2000	Št. preb. 2020	Sprememba št. preb. 2000-2020	Delež spremembe št. preb. 2000-2020	Sprememba št. preb. 2000-2020 na 1000 preb.
Kanal	6381	5291	-1090	-17,1	-206,0
Bovec	3445	3073	-372	-10,8	-121,1
Brda	5806	5619	-187	-3,2	-33,3
Hrastnik	10638	9113	-1525	-14,3	-167,3
Hrpelje-Kozina	4152	4604	452	10,9	98,2
Kobarid	4597	4052	-545	-11,9	-134,5
Komen	3605	3529	-76	-2,1	-21,5
Miren-Kostanjevica	4782	4977	195	4,1	39,2
Tolmin	12405	11003	-1402	-11,3	-127,4
Vipava	5237	5703	466	8,9	81,7
Slovenija	1987755	2095861	108106	5,4	51,6

V zadnjih 20 letih je prišlo do povečanja števila prebivalcev le v treh opazovanih občinah in sicer občini Hrpelje – Kozina, Miren – Kostanjevica in Vipava.



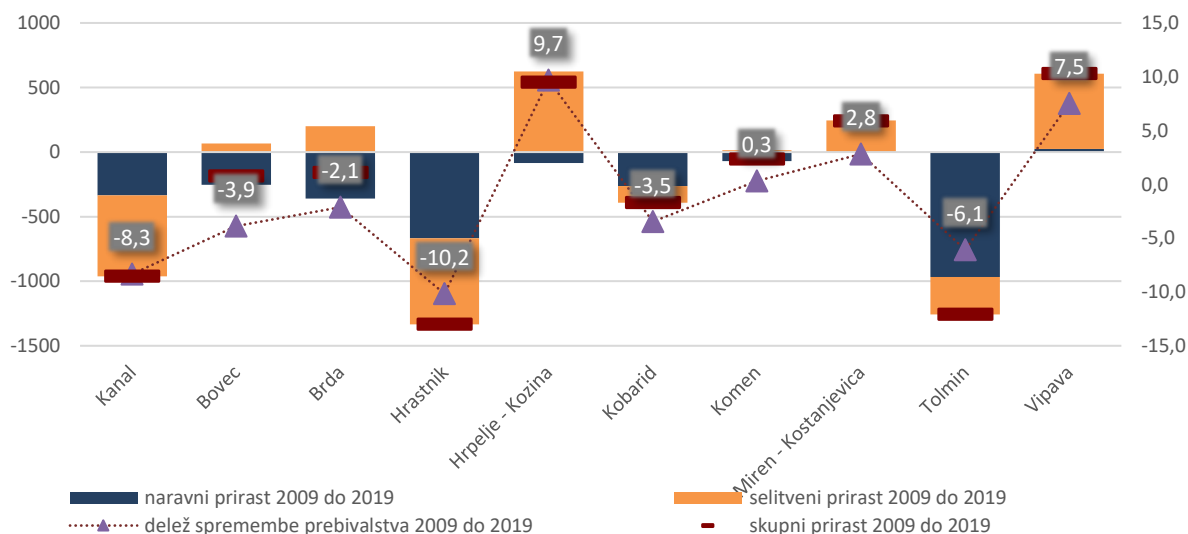
Shema 1: Gibanje števila prebivalcev med letoma 2000 do 2020.

V občini Kanal ob Soči k zmanjšanju števila prebivalcev prispevata tako negativni naravni (-335) kot negativni selitveni prirast (- 626).



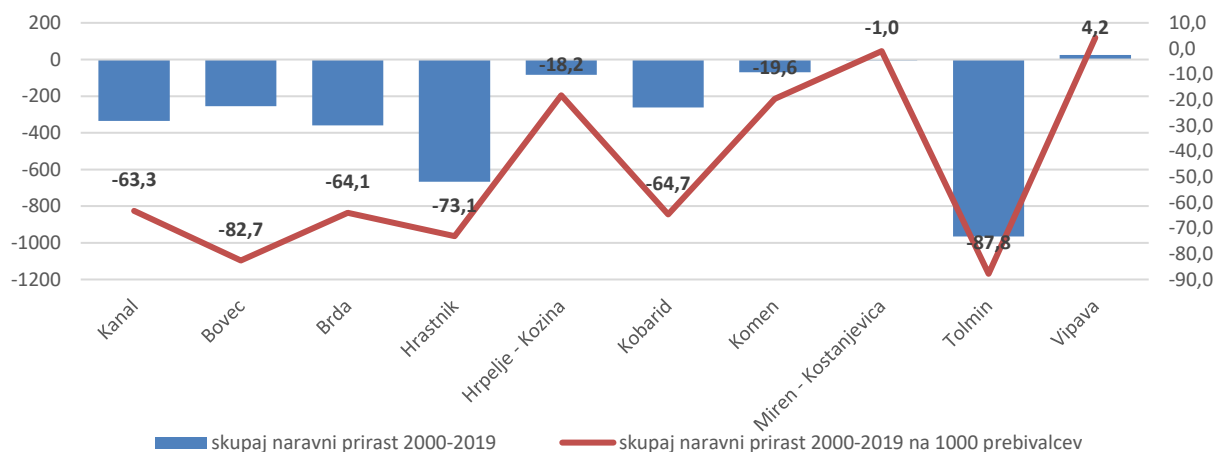
Shema 2: Gibanje naravnega, selitvenega in skupnega prirasta ter števila prebivalcev od leta 2009 do 2019.

Podrobneje opazovano zadnjih 10 let izstopa občina Hrastnik, Tolmin, pa tudi Kanal ob Soči.



Shema 3: Gibanje prebivalstva med leti 2009 in 2019.

V Kanalu ob Soči se naravni prirast zmanjšuje vse od leta 2010, in je vse od leta 2011 dalje negativen. Medtem k gibanju prebivalstva v občini v zadnjih 10 letih bolj prispeva selitveni prirast. Ta je od leta 2009 dalje negativen, z izjemo leta 2018 in 2019, ko beležimo minimalne priselitve. Leta 2018 +8 in leta 2019 +7 prebivalcev.



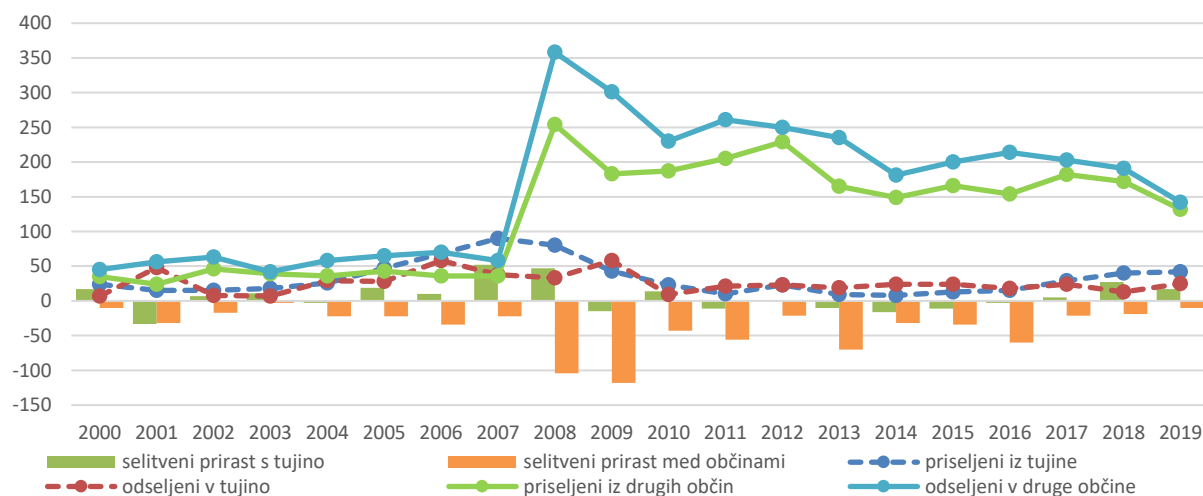
Shema 4: Naravni prirast in naravni prirast na 1000 prebivalcev v občini med letoma 2000 in 2019.

Zaradi večjega vpliva smo selitveni prirast dodatno analizirali. Statistika ločuje selitve s tujino in med slovenskimi občinami. Medtem ko je med letom 2000 in 2019 selitveni prirast s tujino celo pozitiven (+124), se sorazmerno veliko prebivalcev občine Kanal izseljuje v preostale slovenske občine (-750).

Preglednica 3: Selitveni prirast med letoma 2000 in 2018 v primerljivih občinah.

Občina	Skupaj selitveni prirast s tujino 2000-2019	Skupaj selitveni prirast med občinami 2000-2019	Skupaj skupni selitveni prirast 2000-2019
Kanal	124	-750	-626
Bovec	205	-138	67
Brda	111	89	200
Hrastnik	220	-888	-668
Hrpelje - Kozina	521	104	625
Kobarid	141	-272	-131
Komen	112	-98	14
Miren - Kostanjevica	217	27	244
Tolmin	544	-834	-290
Vipava	198	384	582

Bolj podrobno je selitveno gibanje za občino Kanal ob Soči prikazano na spodnji shemi. Razvidno je, da je selitveni prirast med občinami v vseh letih od 2000 dalje negativen, kar pomeni da se več ljudi odseli v druge občine kot iz njih priseli. Največ, kar 358, se jih je odselilo leta 2008. Selitveni prirast s tujino pa je v nekaterih letih pozitiven, med drugim tudi v zadnjih dveh letih.



Shema 5: Selitveno gibanje v občini Kanal ob Soči med letoma 2000 in 2018.

Tudi preračun na 1000 prebivalcev pokaže, da je izseljevanje iz občine Kanal ob Soči problem. Kar 141,8 izmed 1.000 prebivalcev občine se je v zadnjih 20 letih izselilo v druge slovenske občine. Podobno se dogaja v občini Hrastnik (-97,4 preb./1000 preb.), Tolmin (-75,8 preb./1000 preb.), Kobarid (-67,1 preb./1000 preb.), vendar z znatno nižjo intenziteto.

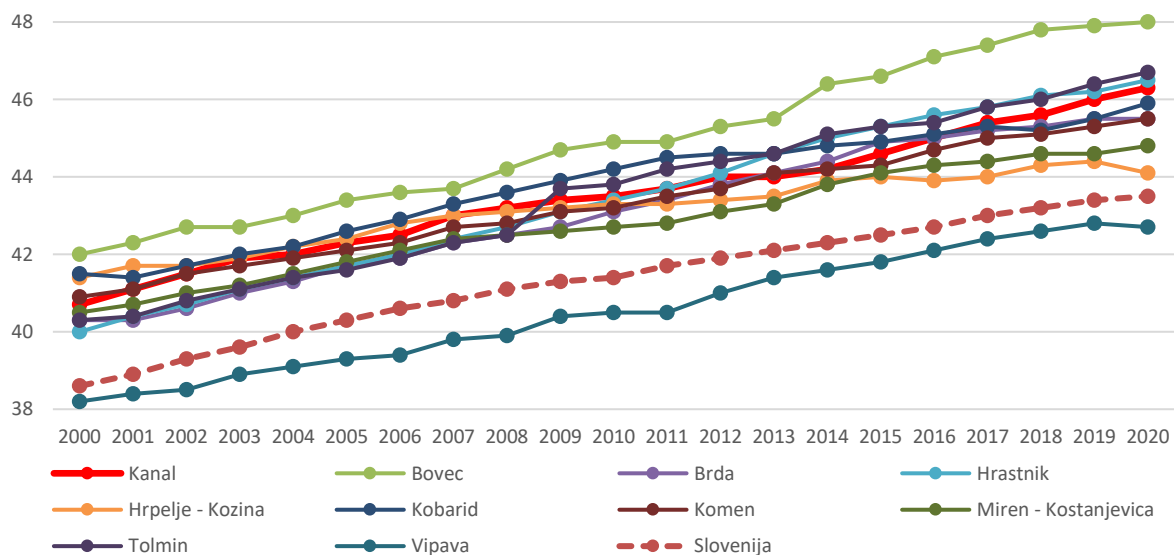
Preglednica 4: Selitveni prirast na 1000 prebivalcev med letoma 2000 in 2019 v primerljivih občinah.

Občina	Selitveni prirast s tujino na 1000 preb. 2000-2019	Selitveni prirast med občinami na 1000 preb. 2000-2019	Skupni selitveni prirast na 1000 preb. 2000-2019
Kanal	23,4	-141,8	-118,3
Bovec	66,7	-44,9	21,8
Brda	19,8	15,8	35,6
Hrastnik	24,1	-97,4	-73,3
Hrpelje - Kozina	113,2	22,6	135,8
Kobarid	34,8	-67,1	-32,3
Komen	31,7	-27,8	4,0
Miren - Kostanjevica	43,6	5,4	49,0
Tolmin	49,4	-75,8	-26,4
Vipava	34,7	67,3	102,1

Demografska slika

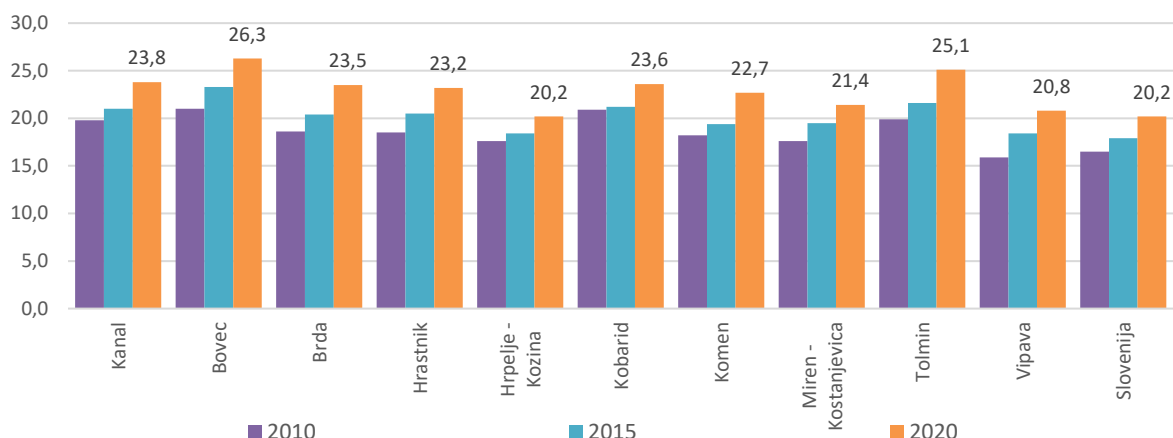
Vključeni podatki/podkazalniki: povprečna starost prebivalstva, delež prebivalcev starih 65 in več let, indeks staranja, skupni koeficient starostne odvisnosti, koeficient starostne odvisnosti mladih, koeficient starostne odvisnosti mladih

Glede na ugotovljeno izseljevanje občine in ob predpostavki, da se iz občine odseljujejo večinoma mladi, je pričakovati slabšo demografsko sliko v občini Kanal ob Soči. Res pa je tudi, da se povprečna starost prebivalcev tako v Sloveniji, pa tudi v vseh opazovanih občinah, postopoma povečuje. V občini Kanal ob Soči leta 2020 znaša 46,3 leta. Višjo povprečno starost zasledimo le v občinah Bovec, Tolmin in Hrastnik. Najnižja je v občini Vipava (42,7), ki je edina med primerljivimi občinami, kjer je povprečna starost nižja od povprečne starosti na ravni države (43,5).



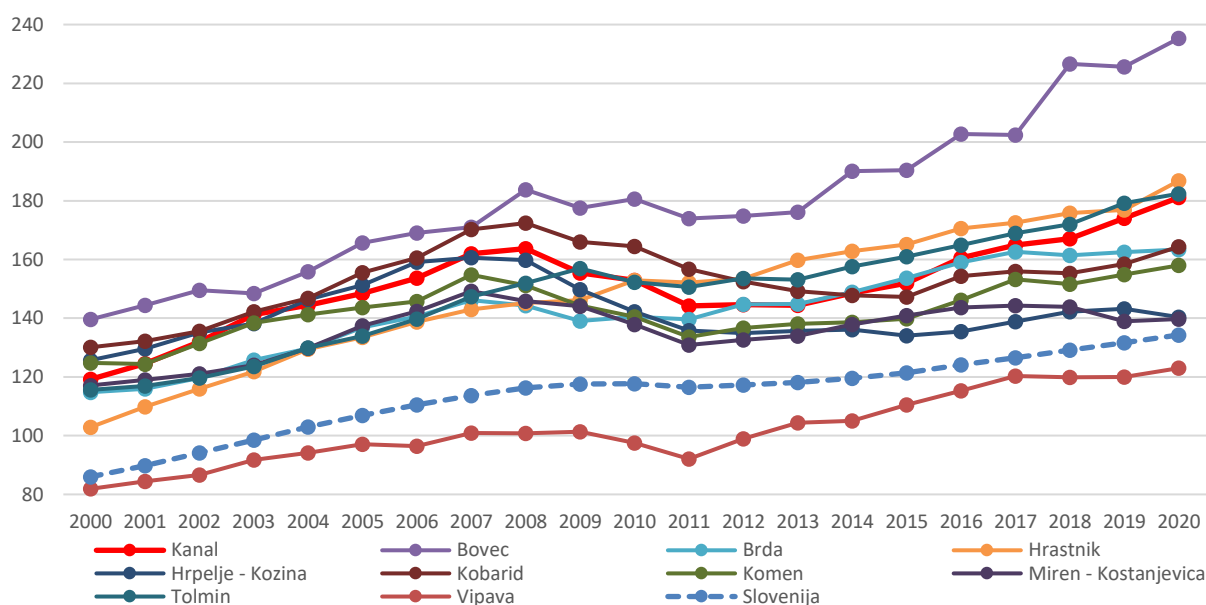
Shema 6: Povprečna starost med letoma 2000 in 2020.

Na povprečno starost znatno vpliva tudi število starejših prebivalcev. Delež prebivalcev, ki so stari 65 let ali več se v primerljivih občinah giblje med 20,2 % (Hrpelje – Kozina) in 26,3 % (Bovec). V Občini Kanal ob Soči je ta delež 23,8 %, medtem pa je slovensko povprečje leta 2020 20,2 %.



Shema 7: Delež prebivalcev starih 65 let in več po primerljivih občinah v letih 2010, 2015 in 2020.

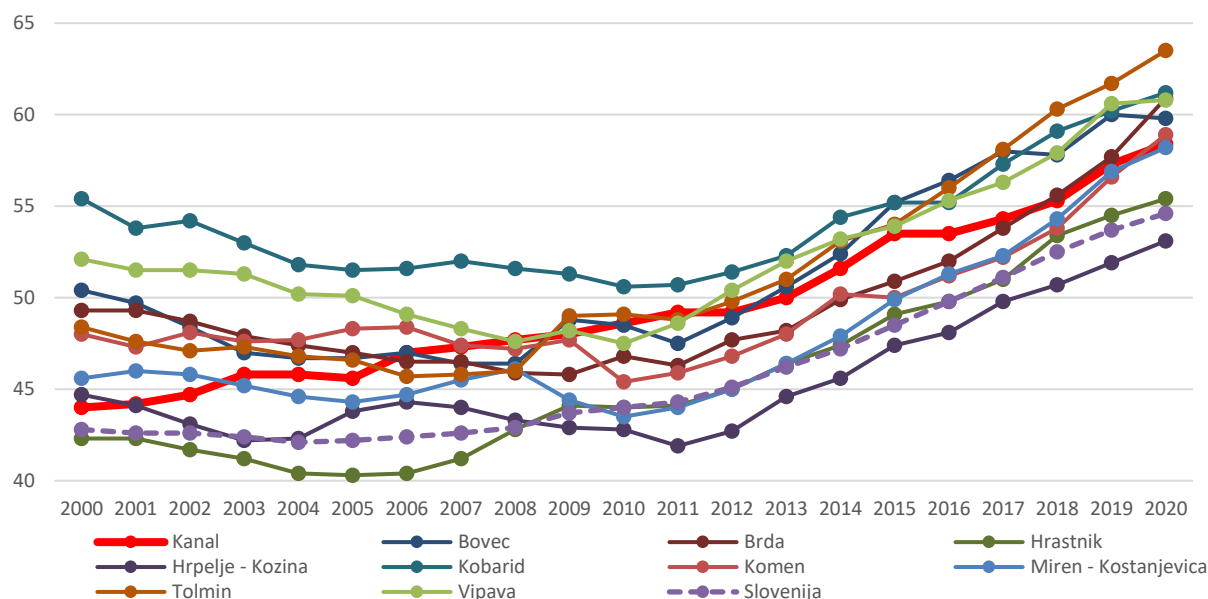
Indeks staranja se je v zadnjih dvajsetih letih (2000 – 2020) povečal v vseh občinah, vendar rast ni bila konstantna. V občini Kanal ob Soči se je povečal iz 119,2 na 181,1, kar predstavlja 53,4 % povečanje. Daleč najvišji indeks ima občina Bovec (235,5), najnižjega pa Vipava (123,0). Slovensko povprečje znaša 134,3.



Shema 8: Gibanje indeksa staranja med letoma 2000 do 2020.

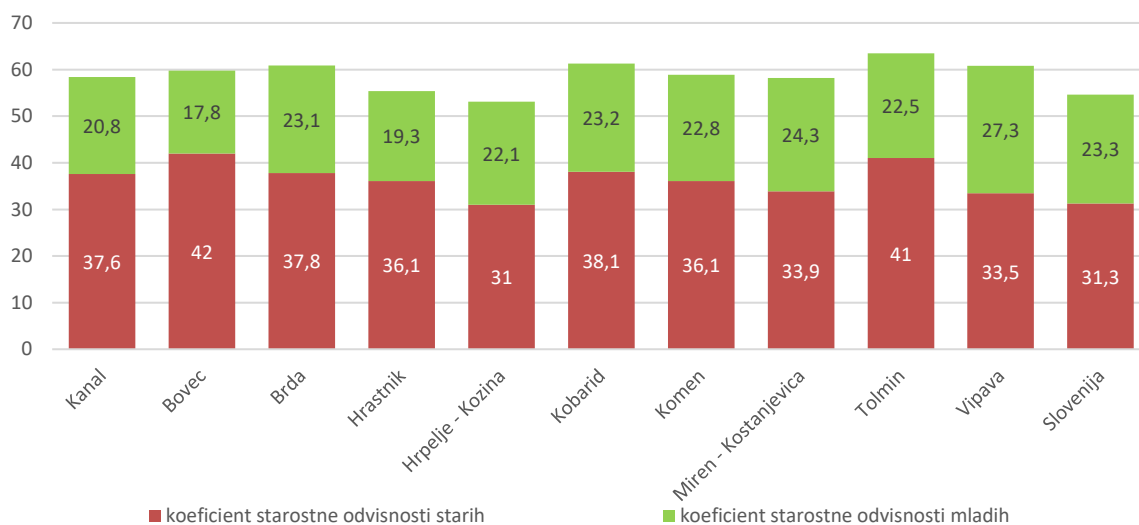
Še eden izmed pomembnejših kazalnikov, ki nudi vpogled v demografsko sliko občine, je koeficient starostne odvisnosti. Skupni koeficient starostne odvisnosti kaže število starostno odvisnih prebivalcev (mladih in starih) na 100 delovno sposobnih prebivalcev. To je ključen kazalnik za izražanje demografskega pritiska v prihodnosti na ekonomsko dogajanje v družbi.

Medtem, ko je bil skupni koeficient starostne odvisnosti v občini Kanal ob Soči v letu 2000 izrazito nizek, med najnižjimi med primerljivimi občinami, se je njegova vrednost z leti konstantno povečevala in to hitreje kot v preostalih opazovanih občinah. Leta 2020 ta znaša 58,4. Najnižji je v občini Hrpelje – Kozina (53,1), najvišji pa v občini Tolmin (63,5). Slovensko povprečje znaša 54,6.



Shema 9: Koeficient starostne odvisnosti med letoma 2000 do 2020.

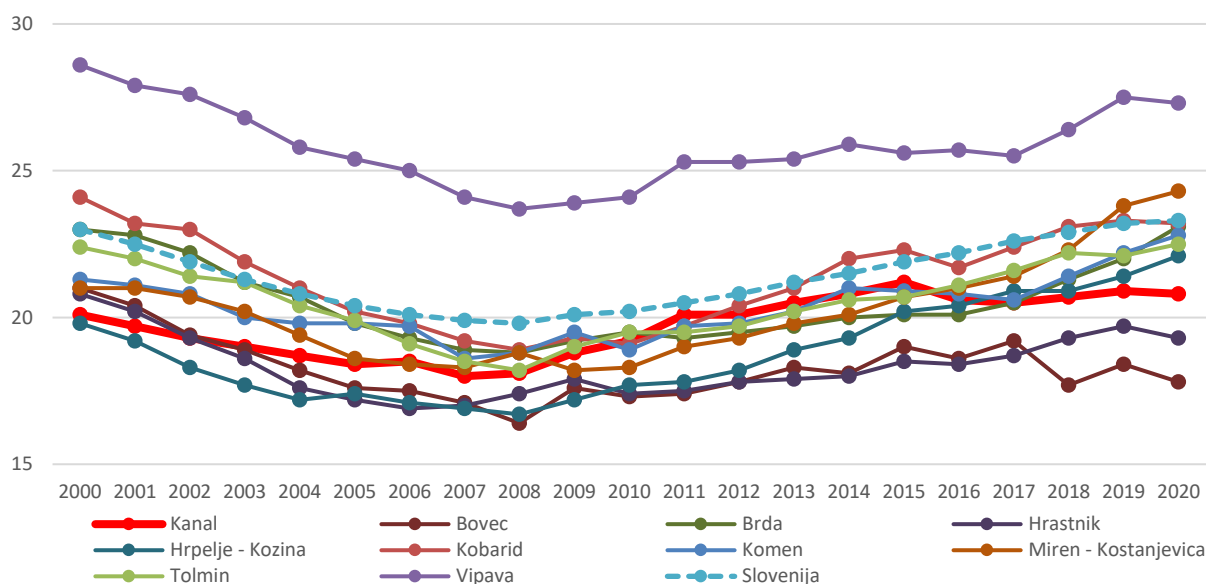
Vpogled v skupni koeficient starostne odvisnosti omogoča ločevanje na mlade in stare, ki so odvisni od delovno aktivnega prebivalstva (DAP). Višina stolpca podaja vrednost skupnega koeficienta, dodatno pa shema prikazuje vrednosti koeficient starostne odvisnosti starih in mladih v letu 2020. Medtem ko koeficient v občini Kanal ob Soči ni med najvišjimi, lahko opazimo da je v občini sorazmerno malo mladih, koeficient starostne odvisnosti mladih je med najnižjimi, nižji je le še v občini Bovec in Hrastnik.



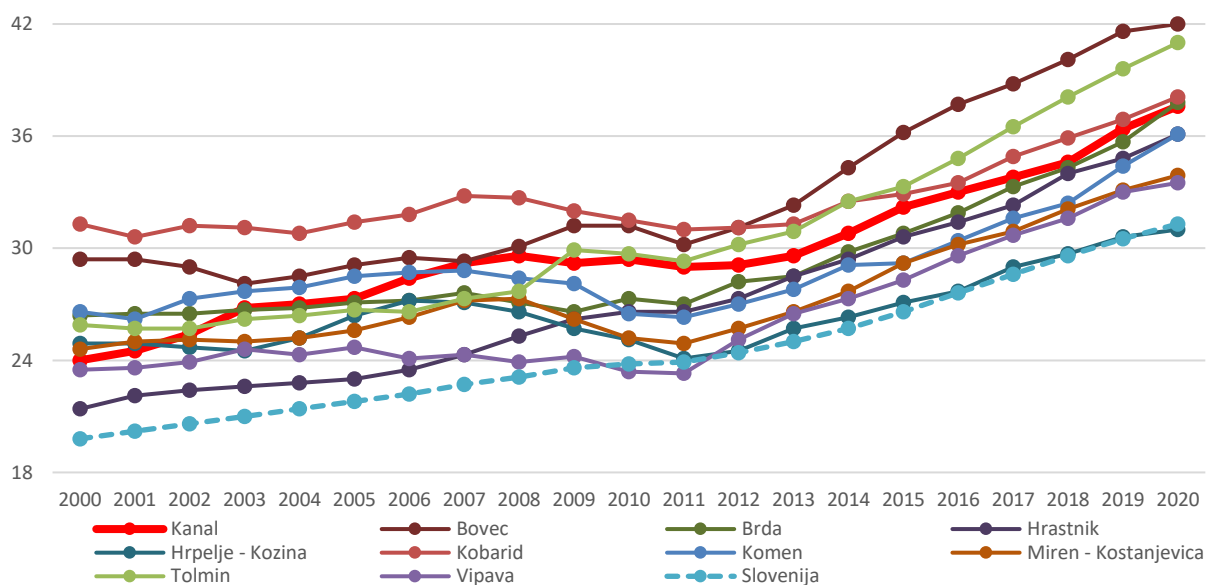
Shema 10: Koeficient starostne odvisnosti starih in mladih leta 2020.

Ločen prikaz spreminjanja obeh koeficientov dodatno oriše povečevanje števila starostnikov in zmanjševanje števila mladih, ki so odvisni od DAP. Koeficient starostne odvisnosti mladih je obratno od koeficienta starostne odvisnosti starih skoraj pri vseh opazovanih občinah pod slovenskim povprečjem. Izjema je občina Vipava, v posameznih letih občina Kobarid in v zadnjih dveh letih občina Miren-Kostanjevica. Gledano v luči pritiska na DAP občine, so vrednosti koeficienta starostne odvisnosti Mladih za občino Kanal ob Soči sorazmerno ugodne, vendar to pomeni da je mladih v občini malo. Vrednost koeficienta starostne odvisnosti mladih izraziteje odstopa v zadnjih letih, vse od leta 2015, ko se je krivulja za razliko od preostalih opazovanih občin obrnila navzdol. To sicer pomeni manjši pritisk mladih na DAP, kaže pa tudi na upad števila mladih.

Najnižji koeficient starostne odvisnosti mladih je v občini Bovec (17,8), za katero pa je značilen tudi visok koeficient starostne odvisnosti starih, kar kaže na to da se tu prebivalstvo izrazito naglo stara. Na državni ravni vrednost koeficienta leta 2020 znaša 23,3.

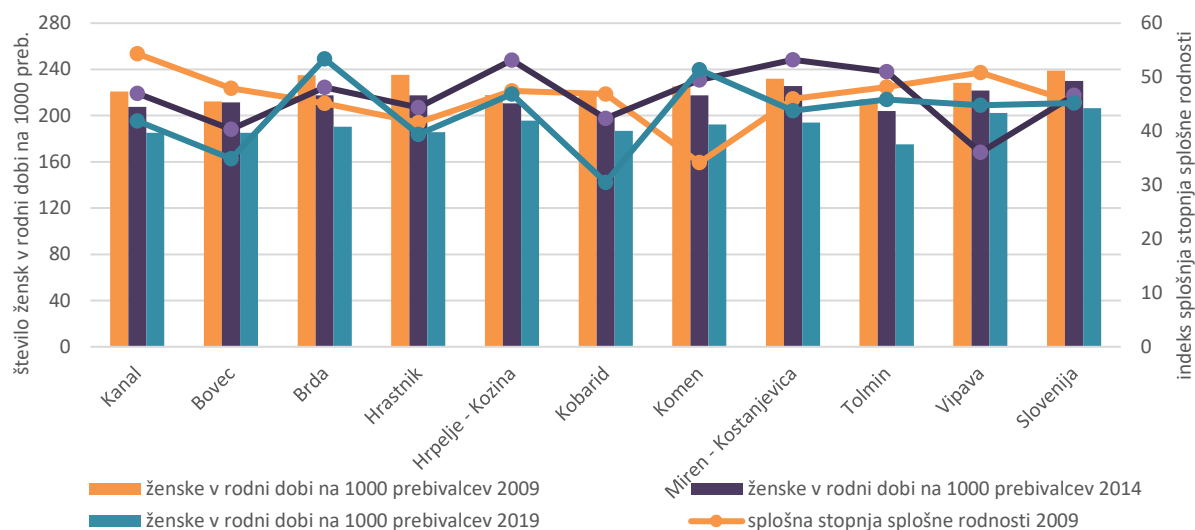


Shema 11: Koefficient starostne odvisnosti mladih med letoma 2000 do 2020.

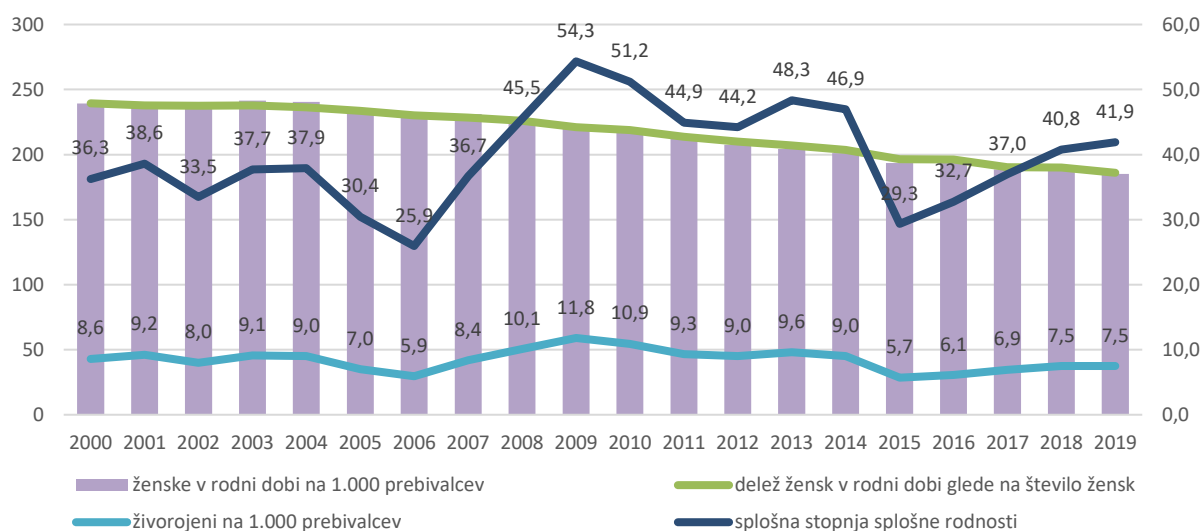


Shema 12: Koefficient starostne odvisnosti starih med letoma 2000 do 2020.

Večji vpliv na demografsko sliko ima tudi število in starost žensk v občini, rodnost in število otrok, ki jih imajo. Graf za občino Kanal ob Soči prikazuje spreminjanje števila žensk v rodni dobi na 1000 prebivalcev ter izračunano splošno stopnjo splošne rodnosti oziroma njeno spreminjanje med leti 2009, 2014 in 2019. Splošna stopnja splošne rodnosti je bila v občini Kanal leta 2009 kar 54,3, najvišja v celotnem opazovanem obdobju od leta 2000 do danes. Takrat je bila znatno višja tudi od slovenskega povprečja (45,6). V zadnjih 5 letih je število žensk v rodni dobi na 1000 prebivalcev v občini Kanal ob Soči znatno padlo, podobno kot v preostalih opazovanih občinah, zmanjšal pa se je tudi kazalnik splošna stopnje splošne rodnosti. Medtem ko se je leta 2019 v Sloveniji na 1000 žensk v rodni dobi rodilo nekje 45,2 otrok, se jih v občini Kanal ob Soči 41,9, kar je 12,4 manj kot pred 10 leti.



Shema 13: Ženske v rodni dobi na 1000 prebivalcev in splošna stopnja splošne rodnosti v letih 2009, 2014 in 2019.



Shema 14: Ženske v rodni dobi, živorojeni in splošna stopnja splošne rodnosti v občini med letoma 2000 in 2020.

DEMOGRAFIJA PO NASELJIH OBČINE

Podrobnejšo demografsko sliko znotraj občine omogočajo prikazi kazalnikov po naseljih. Razlike med naselji so očitne, temu primerno pa je potrebno prilagoditi tudi strategije prostorskega razvoja. Pomembne pa so tudi ugotovitve, kakšni so vzroki za nastale razlike med naselji. V nadaljevanju po naseljih prikazujemo le pomembnejše demografske kazalnike, v preglednicah pa so podane povprečne vrednosti za Slovenijo in občino, kar omogoča lažjo primerjavo.

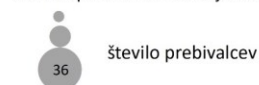
Število prebivalcev in gibanje števila prebivalcev po naseljih

Gostota in število prebivalcev

Iz spodnje slike, je razvidno, da je občina Kanal ob Soči sorazmerno redko poseljena občina. V večini naselij namreč prevladuje gostota poselitve pod 50 prebivalcev na km².

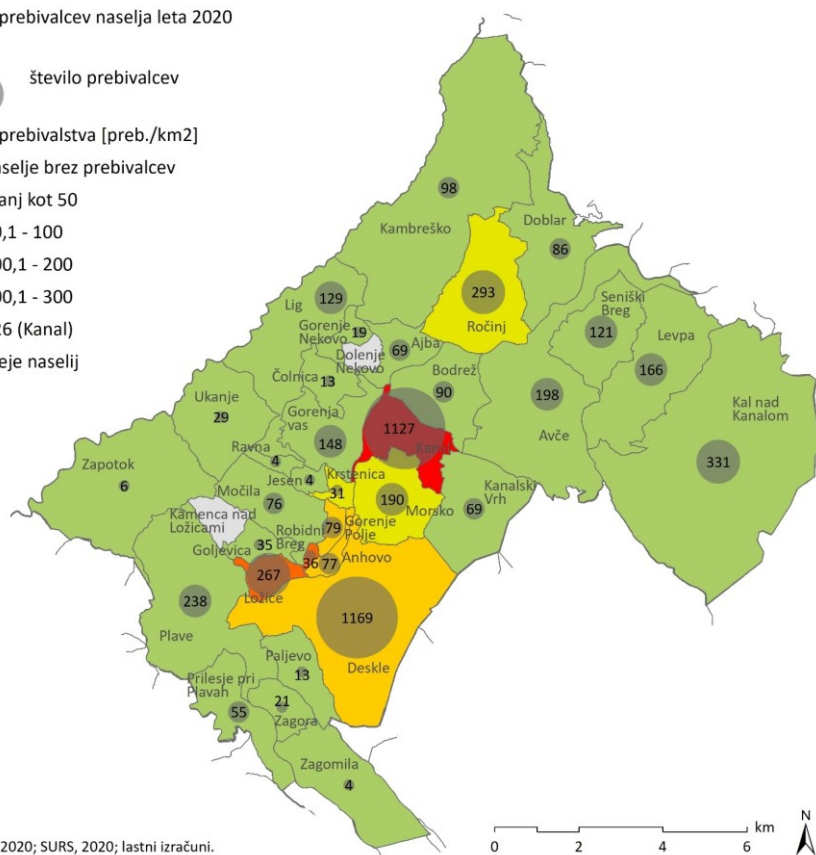
Gostota in število prebivalcev po naseljih v občini Kanal ob Soči

Število prebivalcev naselja leta 2020



Gostota prebivalstva [preb./km²]

- naselje brez prebivalcev
- manj kot 50
- 50,1 - 100
- 100,1 - 200
- 200,1 - 300
- 426 (Kanal)
- meje naselij



Vir: GURS, 2020; SURS, 2020; lastni izračuni.

Slika 2: Gostota in število prebivalcev po naseljih v občini Kanal ob Soči v letu 2020.

Prebivalci po starostnih skupinah in spreminjanje števila prebivalstva

Preglednica 5: Delež prebivalcev po starostnih skupinah.

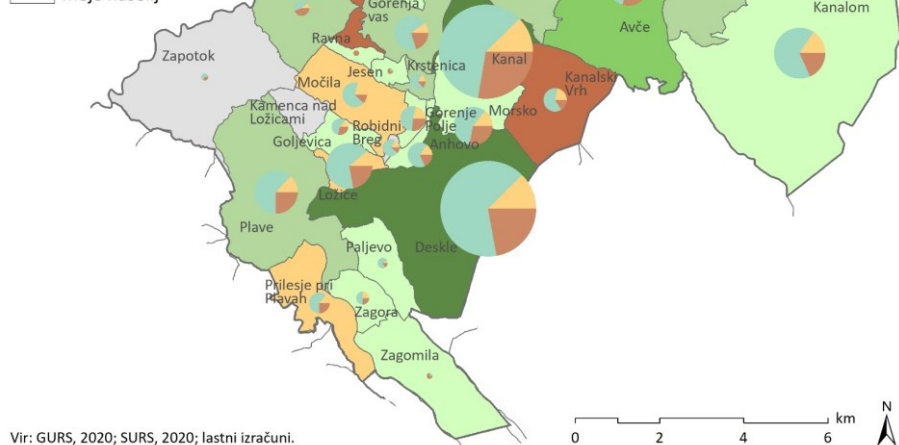
Opazovana prostorska enota	0 – 14 let	15 – 64 let	Nad 65 let
Slovenija	15,1%	64,7%	20,2%
Občina Kanal ob Soči	13,1%	63,1%	23,8%
naselje Kanal	12,3%	60,0%	27,7%
naselje Deskle	12,5%	65,4%	22,2%
naselje Ročinj	8,5%	66,2%	25,3%
naselje Lig	18,6%	58,1%	23,3%
naselje Kal nad Kanalom	15,7%	66,2%	18,1%

Prebivalstvo po starostnih skupinah leta 2020 in sprememba števila prebivalcev med letoma 2010 in 2020

Sprememba prebivalstva



Prebivalstvo po starostnih skupinah



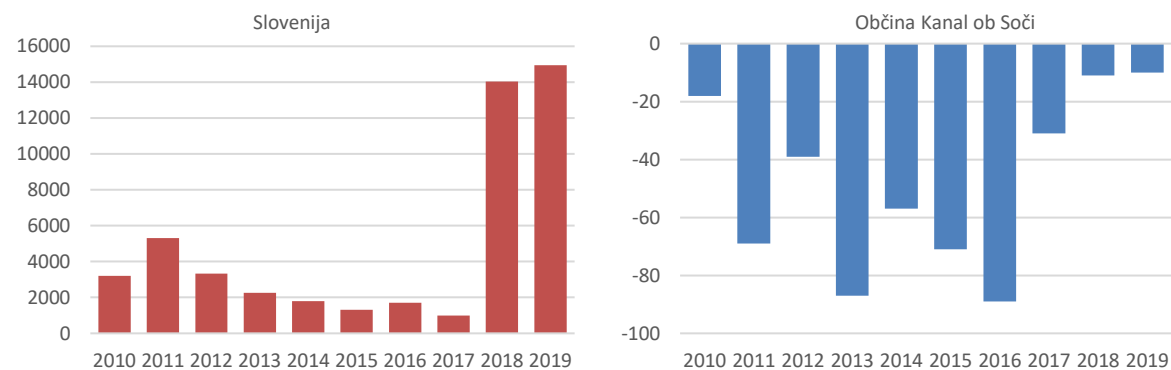
Vir: GURS, 2020; SURS, 2020; lastni izračuni.

Slika 3: Prebivalstvo po starostnih skupinah leta 2020 in sprememba števila prebivalcev med letoma 2010 in 2020 (10 let).

Skupni prirast

Preglednica 6: Primerjava skupnega prirast v Sloveniji, občini in izbranih naseljih med letoma 2010 in 2019.

Kazalnik	Skupni prirast 2010 - 2014	Skupni prirast 2015 - 2019	Skupni prirast 2010 - 2019
Slovenija	15.898	32.987	48.885
Občina Kanal ob Soči	-270	-212	-482
naselje Kanal	-58	-95	-153
naselje Deskle	-80	-20	-100
naselje Ročinj	-44	2	-42
naselje Lig	12	2	14
naselje Kal nad Kanalom	0	-1	-1

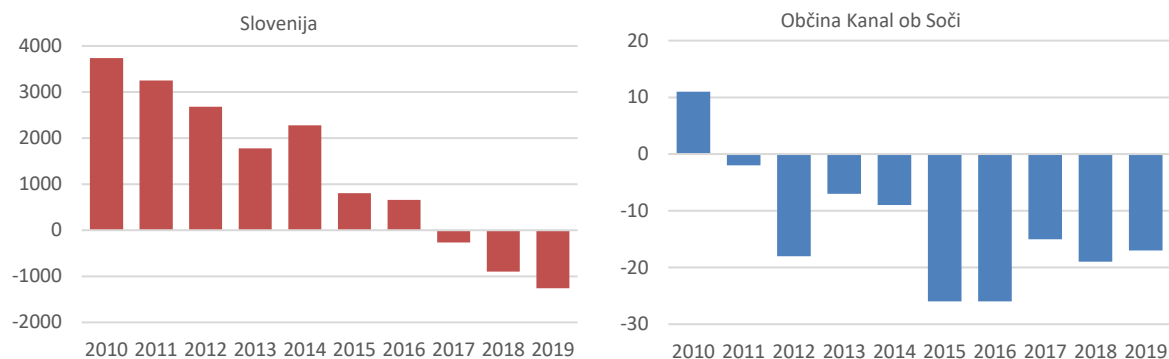


Shema 15: Gibanje skupnega prirasta med leti 2009 in 2019 za območje Slovenije in občino Kanal ob Soči.

Naravni prirast

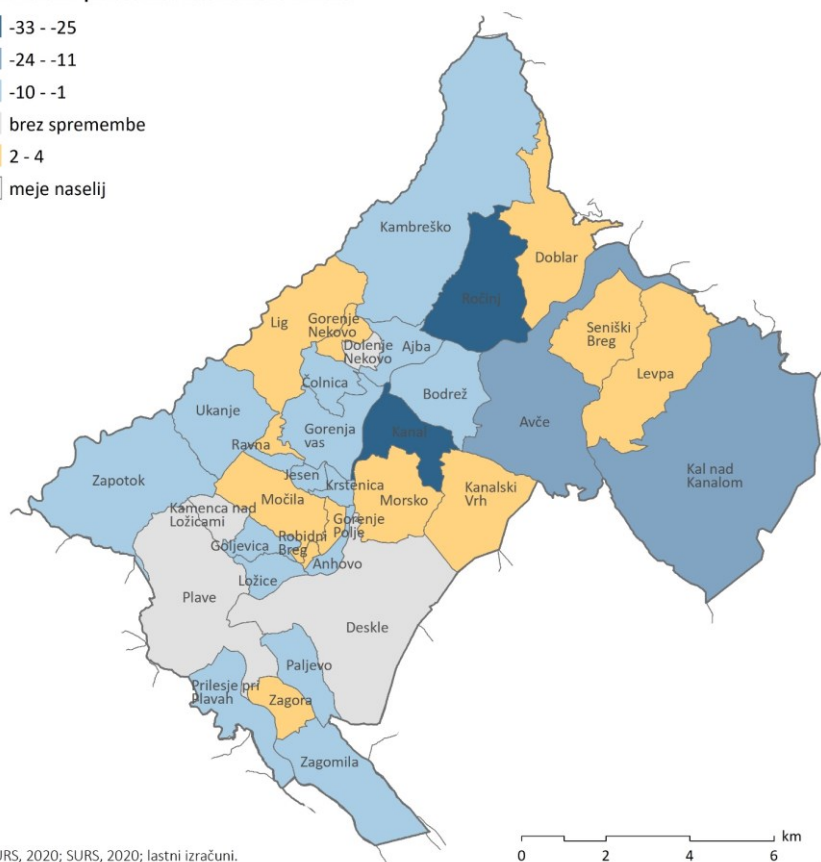
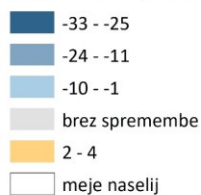
Preglednica 7: Primerjava naravnega prirasta v Sloveniji, občini in izbranih naseljih med letoma 2010 in 2019.

Kazalnik	Skupaj naravni prirast 2010 - 2014	Skupaj naravni prirast 2015 - 2019	Skupaj naravni prirast 2010 - 2019
Slovenija	13.719	-965	12.754
Občina Kanal ob Soči	-25	-103	-128
naselje Kanal	-2	-28	-30
naselje Deskle	16	-16	0
naselje Ročinj	-21	-12	-33
naselje Lig	1	1	2
naselje Kal nad Kanalom	-6	-7	-13



Shema 16: Gibanje naravnega prirasta med leti 2010 in 2019 za Slovenijo in občino.

Skupni naravni prirast med letoma 2010 in 2019



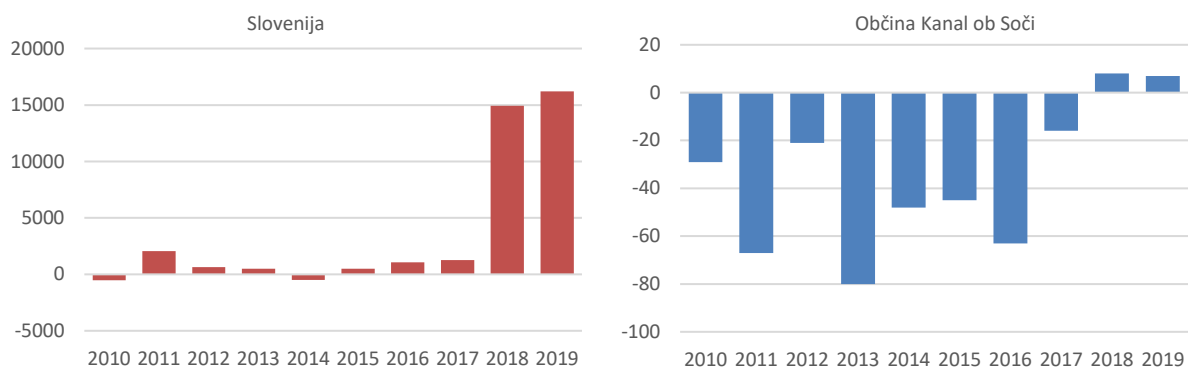
Vir: GURS, 2020; SURS, 2020; lastni izračuni.

Slika 4: Gibanje naravnega prirasta med letoma 2010 in 2019 v občini Kanal ob Soči.

Selitveni prirast

Preglednica 8: Primerjava selitvenega prirasta po obdobjih za Slovenijo, občino in izbrana naselja med letoma 2010 in 2019.

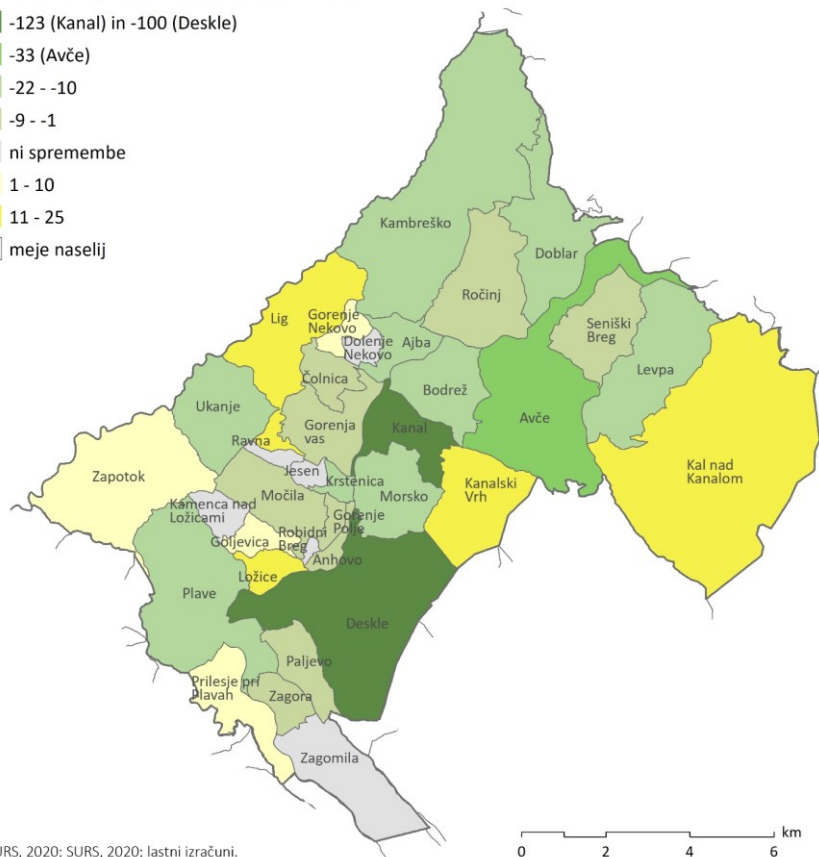
Kazalnik	Skupaj selitveni prirast 2010 - 2014	Skupaj selitveni prirast 2015 - 2019	Skupaj selitveni prirast 2010 - 2019
Slovenija	2.179	33.952	36.131
Občina Kanal ob Soči	-245	-109	-354
naselje Kanal	-56	-67	-123
naselje Deskle	-96	-4	-100
naselje Ročinj	-23	14	-9
naselje Lig	11	1	12
naselje Kal nad Kanalom	6	6	12



Shema 17: Gibanje selitvenega prirasta med leti 2010 in 2019 za Slovenijo in občino.

Skupni selitveni prirast med letoma 2010 in 2019

- 123 (Kanal) in -100 (Deskle)
- 33 (Avče)
- 22 - -10
- 9 - -1
- ni spremembe
- 1 - 10
- 11 - 25
- meje naselij



Slika 5: Gibanje selitvenega prirasta med letoma 2010 in 2019 v občini Kanal ob Soči.

Demografska slika

Delež starih prebivalcev (65 let in več)

Preglednica 9: Povprečna starost in delež starih prebivalcev leta 2020

Kazalnik	Slovenija	Občina Kanal ob Soči
Povprečna starost	43,5	46,3
Prebivalstvo nad 65 let (število)	424.004	1.257
Prebivalstvo nad 65 (%)	20,2	23,8
Sprememba števila in deleža preb. nad 65 let (število, %) med 2010 in 2020	povečanje za 85.739 oz. 3,7%	povečanje za 115 oz. 4,0%

Delež starostnikov leta 2020 in sprememba števila starostnikov starih 65 in več let med letoma 2010 in 2020

Sprememba števila starostnikov

upad števila starostnikov

porast števila starostnikov

Delež starostnikov nad 65 let

v naselju ni starostnikov

15,0% in manj

15,1% - 20,0%

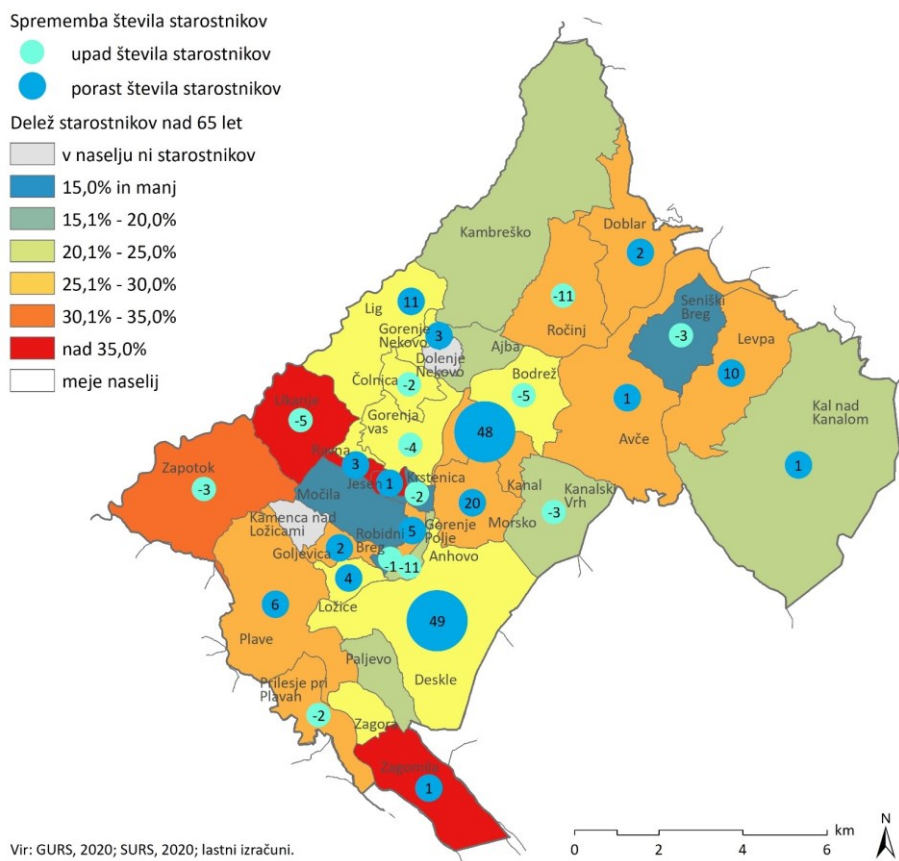
20,1% - 25,0%

25,1% - 30,0%

30,1% - 35,0%

nad 35,0%

meje naselij



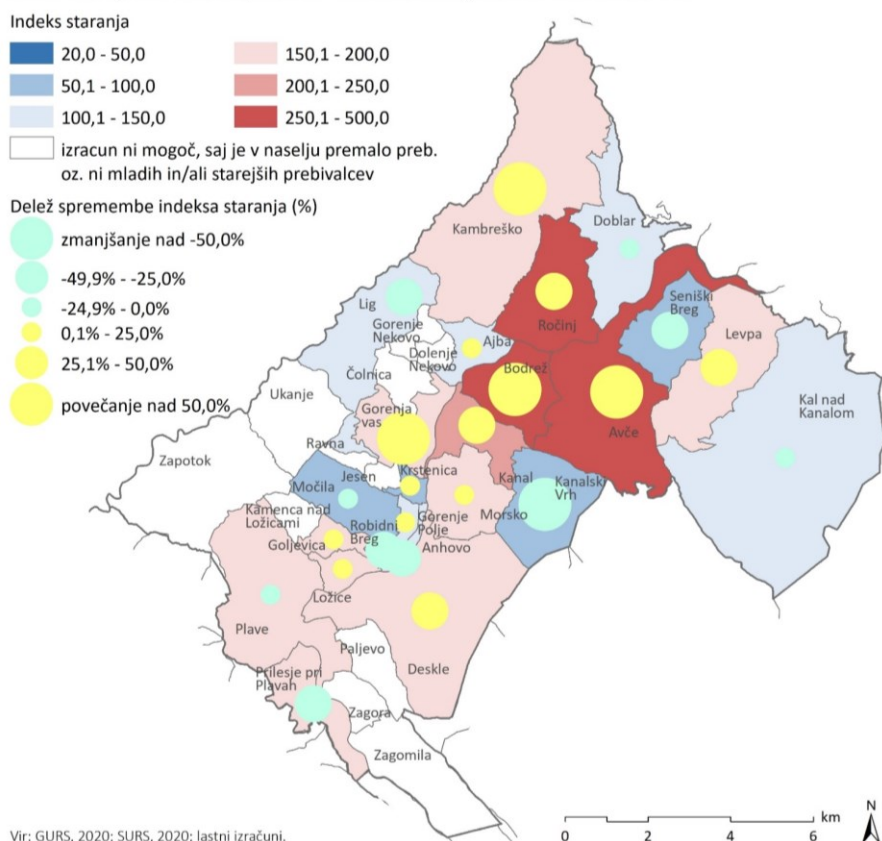
Slika 6: Delež starostnikov nad 65 let po naseljih v letu 2020 in sprememba števila starostnikov med letoma 2010 in 2020.

Indeks staranja

Preglednica 10: Primerjava indeksa in spremembe indeksa staranja

Kazalnik	Slovenija	Občina Kanal ob Soči
Vrednost indeksa staranja 2010	117,7	152,9
Vrednost indeksa staranja 2015	121,4	151,9
Vrednost indeksa staranja 2020	134,3	181,1
Sprememba indeksa staranja med 2010-2015	3,7	-1,0
Sprememba indeksa staranja med 2015-2020	12,9	29,2
Sprememba indeksa staranja med 2010-2020	16,6	28,2

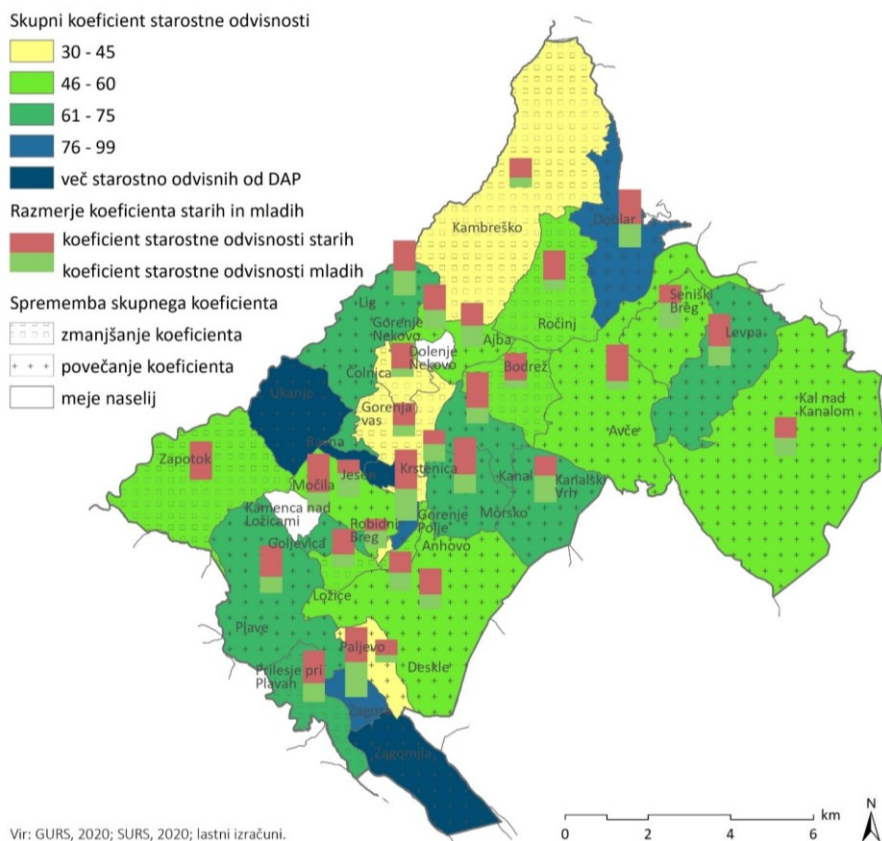
Indeks staranja leta 2020 in sprememba indeksa staranja med letoma 2010 in 2020



Slika 7: Vrednost indeksa staranja leta 2019 po naseljih v občini Kanal ob Soči in delež spremembe indeksa med letoma 2009 in 2019.

Koeficient starostne odvisnosti

Koeficient starostne odvisnosti (starih, mladih) in sprememba koeficienta med letoma 2010 in 2020



Slika 8: Gibanje koeficienta starostne odvisnosti po naseljih v občini Kanal ob Soči med letoma 2010 in 2020.

Preglednica 11: Povprečne vrednosti koeficienta starostne odvisnosti v letu 2020.

Kazalnik	Slovenija	Občina Kanal ob Soči
Vrednost skupnega koeficienta starostne odvisnosti	54,6	58,4
Vrednost koeficienta starostne odvisnosti starih	31,3	37,6
Vrednost koeficienta starostne odvisnosti mladih	23,3	4,5
Sprememba skupnega koeficienta 2010 - 2020	povečanje za 10,5 oz. za 24,0 %	povečanje za 9,8 oz. za 20,1%

2.1.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev

Splošna ugotovitev na področju demografije je predvsem, da je demografska slika občine slaba, tako v primerjavi z izbranimi občinami kot glede na slovensko povprečje. Kot je bilo izpostavljeno že v OPN je za pretežni del občine še vedno značilna demografska ogroženost in nizka gostota poseljenosti (36 preb./km²). V času sprejetja OPN, oktobra 2012 je bila zabeležena gostota prebivalstva v občini 41 preb./km². Gostejša poselitev je le v Spodnji Soški dolini, najnižja pa na območjih razpršene poseljenosti in slabše dostopnosti na območjih Kanalskega Kolovrata in zahodnega dela Banjšic.

Ob tem pa v občini število prebivalcev še nadalje konstantno pada. Od leta 2000 se je število prebivalcev zmanjšalo za 1.090 oziroma kar za 17,1 %. Leta 2020 tako v občini prebiva le še 5.291 prebivalcev. Z nadaljevanjem tovrstnega upadanja števila prebivalstva v občini (povprečno letno zmanjšanje prebivalstva izračunano za obdobje 20 let znaša 54,5 preb./leto) se že leta 2026 lahko zgodi, da bo v občini prebivalo manj kot 5.000 prebivalcev, kar pa je v nasprotju z določilom Zakona o lokalni skupnosti, 2007, da naj ima občina najmanj 5.000 prebivalcev.

Upad števila prebivalstva je sicer v občini v zadnjih letih nekoliko manjši, povprečno letno zmanjšanje prebivalstva za obdobje zadnjih 10 let znaša 48,1 preb./leto, za obdobje zadnjih 5 let 42,2 preb./leto ter za obdobje zadnjih 2 let celo le 10,0 preb./leto. Spremembe se dogajajo, nujno pa je nadaljnje spremljanje tega izrazito negativnega trenda. Analiza je dodatno pokazala, da upad števila prebivalcev prispevata tako negativni naravni kot negativni selitveni prirast. Pri tem pa ima selitveni prirast vsaj 2x večji vpliv.

Na naravni prirast, ki se po statističnih podatkih v opazovanem obdobju z leti sicer povečuje, ima vpliv predvsem daljša življenjska doba prebivalstva. Tako je letno umrlih vsako leto manj, res pa je da se trend zaradi starajočega se prebivalstva lahko kmalu obrne. V občini pa je bolj zaskrbljujoč podatek upadanja števila živorojenih, teh je bilo na primer 69 leta 2009 in le še 40 leta 2019. Še bolj zgovoren pa je podatek upada števila otrok med 0 do 4 leta, predvsem po letu 2014. Teh je bilo 287 leta 2014 in le še 179 leta 2020. Podobno je z prebivalci od 0 do 15 let, njihovo število se je v 20 letih zmanjšalo za 22 %. Tovrstno zmanjšanje pa ni le posledica negativnega naravnega prirasta temveč tudi izrazitega odseljevanja. Pri tem je selitveni prirast neposredno povezan s kvalitetskimi pogoji za bivanje ter z razvojnimi možnostmi za razvoj dejavnosti. V poročilu ugotavljamo, da se občina Kanal ob Soči sooča z izrazitim odseljevanjem, ki gre predvsem na račun selitev med občinami. Medtem ko odseljevanje in priseljevanje iz tujine ni veliko in ne bistveno vpliva na skupni selitveni prirast, je odseljevanje iz občine v druge slovenske občine prisotno skozi celotno opazovano obdobje. Izrazitejše je predvsem v letih po gospodarski krizi med letoma 2008 in 2014. Selitev med občino Kanal in preostalimi slovenskimi občinami je z leti vse manj, v zadnjih letih (2017, 2018, 2019) pa se zmanjšuje tudi razlika med priselitvami in odselitvami iz občine. Čeprav je odseljevanje še prisotno je tega vse manj. Med letom 2017 in 2019 se je tako v druge občine odselilo le 50 prebivalcev, medtem pa se jih je iz tujine priselilo 49.

Glede na ugotovljeno izseljevanje občine in ob predpostavki, da se iz občine odseljujejo večinoma mladi, je pričakovati slabšo demografsko sliko v občini. Tako so pris

Demografska analiza znotraj občine pokaže tudi na nekatere izrazite razlike predvsem med naselji v Spodnji Soški dolini in zalednimi deli občine. Medtem ko so demografski kazalniki izrazito slabi za osrednja naselja Kanal, Deskle, Ročinj, so ti v naseljih na območjih Kanalskega Kolovrata in zahodnega dela Banjšic veliko boljši. Tako na primer naselja kot so Lig, Kanalski vrh v zadnjih 10 letih beležijo celo rast prebivalstva. Pozitiven naravni prirast lahko opazimo v naseljih Lig, Gornje Nekovo, Doblar, Seniški Breg, Levpa, Kanalski Vrh, Morsko, itd., v nekaterih naseljih pa beležijo celo številne priselitve. Tako se je med 11 in 25 prebivalcev priselilo na primer v Lig, v Kanalski Vrh, v Ložice in tudi v Kal nad Kanalom. V teh naseljih se posledično izboljšuje tudi demografska slika.

Kljub prepoznanim nekaterim pozitivnim spremembam v zadnjih letih je demografska slika v občini slaba. Medtem ko na stanje v občini vpliva tako negativno naravno kot negativno selitveno gibanje prebivalstva, je za prihodnji razvoj še pomembnejše izrazito staranje prebivalstva, ki bo v prihodnje znatno zaznamovalo razmere v občini. Ugotovljeno stanje na področju demografske slike, kaže na to, da lahko v naslednjih 20 letih, brez omilitvenih ukrepov, pričakujemo veliko večji upad prebivalstva, ki bo posledica predvsem negativnega naravnega prirasta. Zato je nujno, da se demografsko sliko stalno spremlja, ob tem pa je potrebno poskrbeti tudi za starajoče se prebivalstvo.

Zaključimo lahko, da se razmere na področju demografije v občini niso bistveno spremenile, kljub temu da si je v OPN občina kot enega pomembnejših potreb in teženj v razvoju zastavila cilj zaustavitve upadanja števila prebivalcev ter izboljšanje starostne sestave prebivalstva. Tako lahko trdimo, da cilj ni bil izpolnjen, saj občina ni uspela vplivati predvsem na nadaljujoči se negativni trend izseljevanja prebivalstva.

Za prihodnje obdobje predlagamo, da si občina, kot enega pomembnejših ciljev zada predvsem cilj pritegniti mlade družine, ki bodo predstavljale delovno silo in gonilo razvoja v prihodnje. Pri tem pa je lahko skrb za starejše prebivalstvo tudi priložnost za nova delovna mesta.

2.1.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov

Izdelane strokovne podlage

Zadnje strokovne podlage za demografijo so bile pripravljene za potrebe izdelave OPN. To so naslednje strokovne podlage:

- Analiza razvojnih možnosti (demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo), Koda d.o.o., september 2008
- študija Osnove za strategijo demografskega in gospodarskega razvoja, Koda d.o.o., marec 2009.

Večji del strokovnih podlag je zaradi sprememb, ki se dogajajo na področju demografije že zastarel in ni več aktualen. Z vidika demografije bi bilo potrebno pripraviti v določenih segmentih bolj poglobljene študije.

Predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov

Na podlagi izvedene demografske analize in glede na izkazane trende ocenjujemo, da priprava nove temeljne strokovne podlage s področja demografije ni potrebna. Kljub temu bi bilo smiselno izdelati dodatne analize predvsem starostne strukture prebivalstva in projekcije gibanje prebivalstva glede na 3 razvojne scenarije:

1. ustavitev trendov padanja števila prebivalstva
2. nadaljevanje trendov padanja števila prebivalstva
3. poslabšanje trendov padanja števila prebivalstva.

Posamezni scenarij je potrebno povezati z razvojnimi predvsem prostorskimi izzivi s katerimi se bo občina v tem primeru soočala. Na ta način bo občina poznala možnosti in ukrepe, ki jih bo potrebno izvajati.

Ob sprejemanju ukrepov s katerimi občina želi vplivati na negativne demografske trende je nujna tudi vzpostavitev sistema dodatnih kazalnikov, s katerimi bo mogoče spremljati učinke posameznega ukrepa. Le na tak način bo mogoče izdelati oceno učinkovitosti ukrepa in predvideti nadaljnje korake.

Občina si more na podlagi že izvedenih demografskih analiz zadati primerne cilje izboljšanja stanja na področju demografije. Na podlagi, v poročilu analiziranih demografskih kazalnikov, bo občina lahko ustrezno spremljala razvoj trendov in stanja v občini.

2.2 Gospodarstvo

2.2.1 Cilji

STRATEŠKI CILJI DRŽAVE ZA OBMOČJE OBČINE

V SPRS zapisane le nekatere splošne usmeritve, ki veljajo tudi za občino Kanal ob Soči. Usmeritev velja predvsem za razvoj gospodarstva na podeželju, kjer se prednostno spodbuja razvoj gospodarskih dejavnosti, ki v povezavi s kmetijstvom in gozdarstvom omogočajo ohranjanje poseljenosti in vitalnosti podeželja ter s tem prispevajo k visoki kvaliteti, prepoznavnosti in doživljajski privlačnosti naravne in kulturne krajine. V urbanih naseljih na podeželju se spodbuja razvoj delovnih mest in s tem zmanjšuje vsakodnevne delovne migracije. Poseljenost podeželja se ohranja na območjih, ki so pomembna zaradi narodno-obrambnih vidikov in na območjih kakovostnih kulturnih krajin. V obmejnih območjih se zaradi gravitacijskega vpliva večjih mest v sosednjih državah posebej krepi urbana naselja.

STRATEŠKI CILJI REGIJE ZA OBMOČJE OBČINE

V RRP so zapisani le splošni strateški razvojni cilji za Goriško regijo. Na področju gospodarstva je cilj dvigniti konkurenčnost, inovativnost v regiji in na ta način prispevati k večanju zaposlenosti v regiji, kar naj bi dosegli s spodbujanjem konkurenčnosti in inovativnosti v gospodarstvu, izboljšanjem kompetenc za povečanje zaposljivosti, povečanjem konkurenčnosti regionalne turistične destinacije Smaragdna pot in spodbujanjem podjetniških pristopov k razvoju podeželja.

STRATEŠKI CILJI OBČINE

V OPN-ju je izpostavljeno, da je večina proizvodnih zmogljivosti v občini lociranih v dolini Soče, na območju poselitve med Desklami in Kanalom. Med njimi izstopajo proizvodni kompleks Anhovo in objekti za izkoriščanje energetskega potenciala reke Soče (HE in ČHE).

Del prostora občine je bil z rudarjenjem in drugimi koriščenji naravnih virov, z izgradnjo energetske infrastrukture in delovanjem industrije ter s tem povezanimi obremenitvami okolja v preteklosti močno degradiran. Cilj občine na področju razvoja gospodarstva je zaustaviti proces nadaljnega poslabševanja stanja okolja in odpraviti posledice njegovega preteklega obremenjevanja in onesnaževanja.

Cilj občine je s pomočjo povečanja privlačnosti občine v občino privabiti nova, okolju prijazna vlaganja v gospodarski sektor in tako omogočiti razvoj konkurenčnega gospodarstva, prepoznavnega po inovativnosti ter uporabi novih znanj. S tem naj bi se omogočilo aktiviranje gospodarskih razvojnih potencialov občine in njenih posameznih delov. Za območja za gospodarski razvoj tako velja usmeritev, da naj se proizvodne dejavnosti ohranjajo in razvijajo predvsem na območju Anhovega. Pri tem se izrabljajo potenciali obstoječega aktivnega in deloma degradiranega ter opuščene proizvodnega kompleksa in v delu izpraznjenega naselja Anhovo. V obstoječem obsegu se ohranja tudi proizvodno območje na Kolodvorski cesti v Kanalu in Ligu. Ob upoštevanju naravnih danosti in okoljskih ter prostorskih omejitev naj se razvijajo dejavnosti pridobivanja električne energije iz obnovljivih virov. Območje ČHE Avče omogoča poleg vodne tudi izrabo vetrne in sončne energije.

Dodatno je območje doline Soče s pritoki primerno za razvoj turizma v naravi. Nanj se vežejo predstavitve varovanih območij narave, predstavitve območij in objektov kulturne dediščine ter športno rekreacijske površine. V povezavi s tradicionalnim kmetovanjem, z izletništvom in pohodništvom naj se turizem razvija še na območjih Kanalskega Kolovrata in Zahodnih Banjšic. Posamezne lokacije in območja, ki so posebej privlačna za pohodništvo, kolesarjenje in izletništvo so še Zamedvejski potok, Korada, soteska potoka Močila, Divja jama, Soteska Doblarca, Avče z dolino Avščka in druge naravne in kulturne znamenitosti. Ob izpostavljenih naravnih značilnostih prostora, ki so pomembne za razvoj turizma, je območje ob Soči v južnem delu občine ob naselju Prilesje pri Plavah posebej primerno za razvoj turistične infrastrukture. Prav tako je primerno območje za razvoj turizma in rekreacije območje ČHE Avče, kjer je vzpostavljeno območje zelenih površin. Te so namenjene različnim priložnostnim dejavnostim (rekreacija, pikniki idr.).

Dodatno so v OPN zastavljeni prioritetni projekti občinskega in regionalnega pomena v občini, za katere se z OPN zagotavlja prostorski pogoji. S poročilom o prostorskem razvoju preverjamo tudi izvedbo teh projektov. Na področju gospodarstva so bili zastavljeni sledeči projekti:

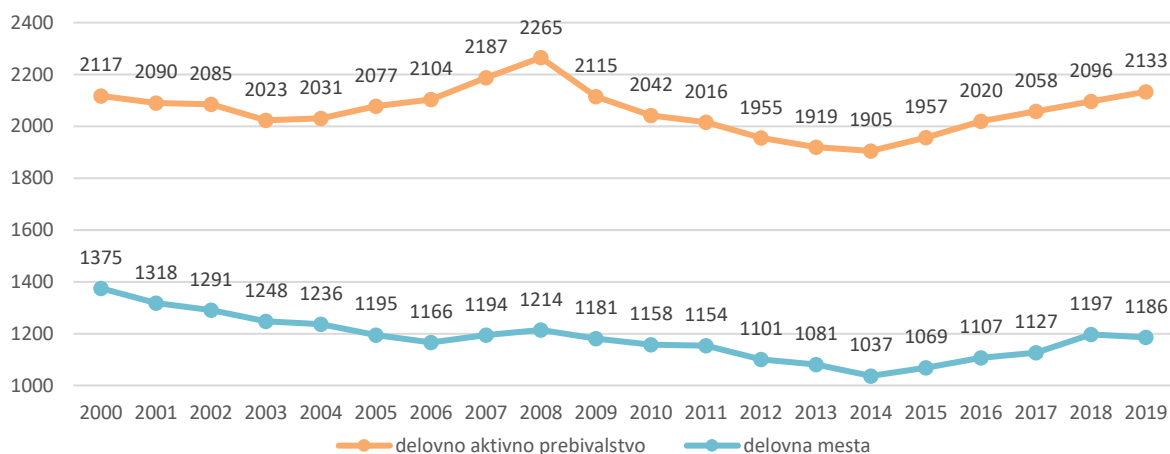
- izgradnja tehnološkega centra in gospodarske cone v Anhovem,
- izgradnja turistične infrastrukture s povečanjem nastanitvenih kapacitet

2.2.2 Stanje in težnje

Trg dela (delovno aktivno prebivalstvo, delovna mesta)

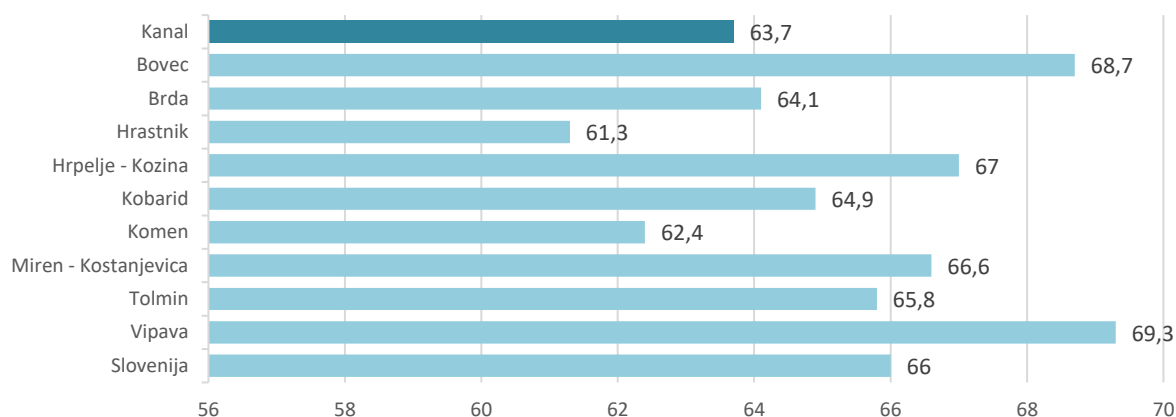
Vključeni podatki/podkazalniki: število in gibanje števila delovno aktivnega prebivalstva, število in gibanje števila delovnih mest, stopnja delovne aktivnosti prebivalstva, registrirane brezposelne osebe, stopnja registrirane brezposelnosti.

Gibanje števila delovno aktivnega prebivalstva (DAP) in števila delovnih mest (DM) je pomemben kazalnik gospodarskega razvoja občine. Primerjava gibanja števila delovnih mest in števila delovno aktivnega prebivalstva nudi dober vpogled v razmere na trgu dela, ki prevladujejo v občini. Vidimo, da je delovnih mest precej manj kot delovno aktivnega prebivalstva, kar pomeni, da se mora DAP v večini primerov na delo voziti drugam. Delovna mesta poleg tega počasneje naraščajo kot se povečuje delovno aktivno prebivalstvo.



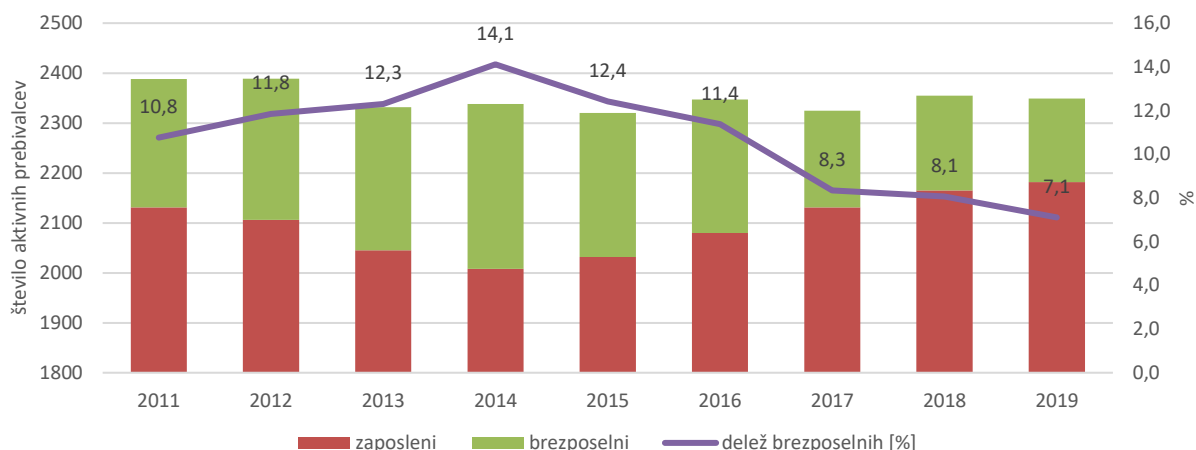
Shema 18: Gibanje števila DAP in števila DM med letoma 2000 in 2019.

Stopnja delovne aktivnosti v občini za leto 2019 je znašala 63,7, kar je nekoliko manj od slovenskega povprečja (66). Med primerljivimi občinami imata nižjo stopnjo le še občini Hrastnik in Komen. Najvišjo stopnjo delovne aktivnosti med primerljivimi občinami sicer izkazuje občina Vipava (69,3).



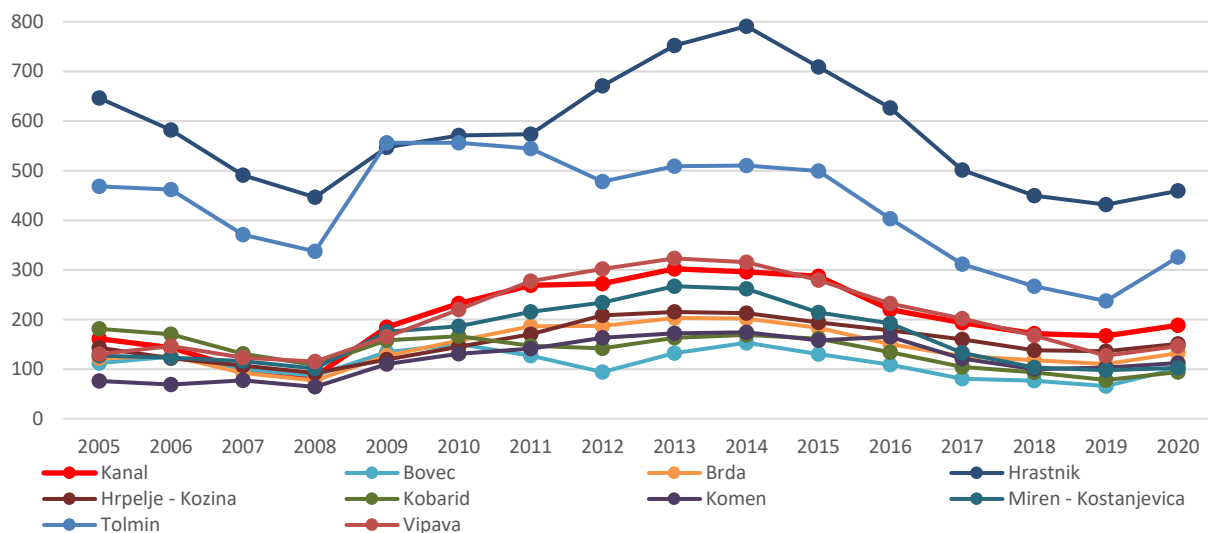
Shema 19: Stopnja delovne aktivnosti 2019.

Spodnja shema prikazuje gibanje števila zaposlenih in brezposelnih v občini Kanal ob Soči med letoma 2011 in 2019. Vidimo, da se od leta 2014 dalje število zaposlenih povečuje, ob tem pa se zmanjšuje tudi število brezposelnih. Delež brezposelnih se je tako od leta 2011 zmanjšal iz 10,8 % na 7,1 %. Najvišji delež brezposelnih je bil prav leta 2014, ko je znašal 14,1 %.

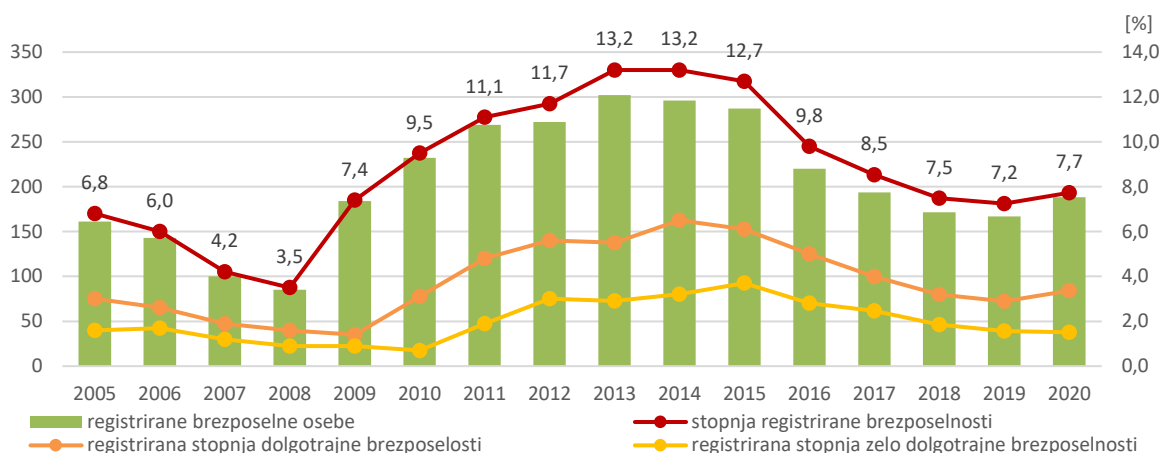


Shema 20: Število zaposlenih, brezposelnih in delež brezposelnih aktivnih prebivalcev med letoma 2011 in 2019

Po številu registriranih brezposelnih oseb med primerljivimi občinami izstopata Hrastnik in Tolmin, ki imata daleč največje število registriranih brezposelnih. Občina Kanal ob Soči je tretja po številu registriranih brezposelnih, krivulja gibanja pa je med primerljivimi občinami približno enaka. Tako opazimo naraščanje brezposelnih nekje do leta 2013, sledijo leta, ko se je število zmanjševalo, najnovejši podatki za leto 2020 pa zopet kažejo manjši porast.

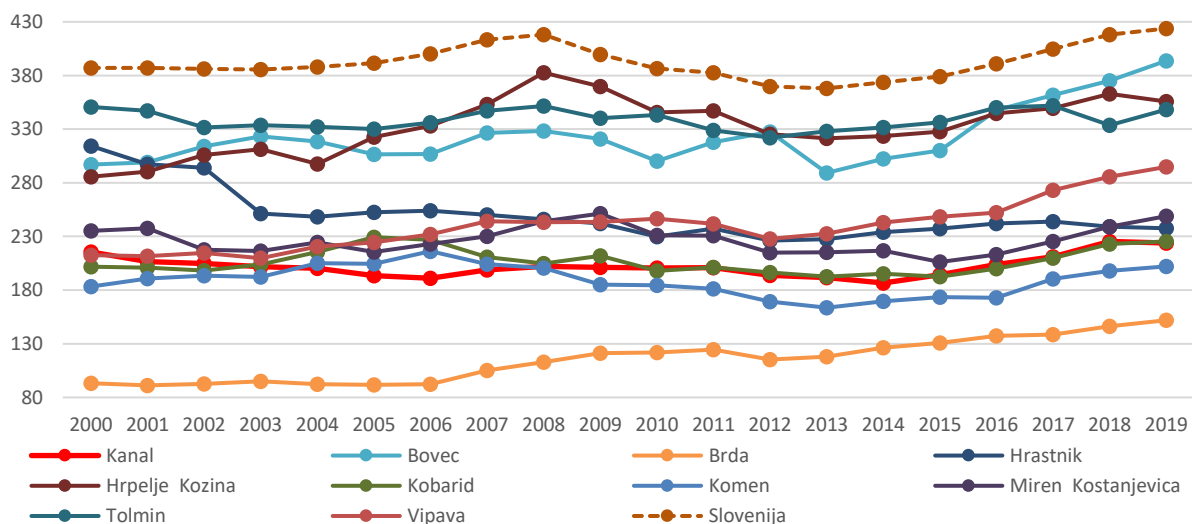


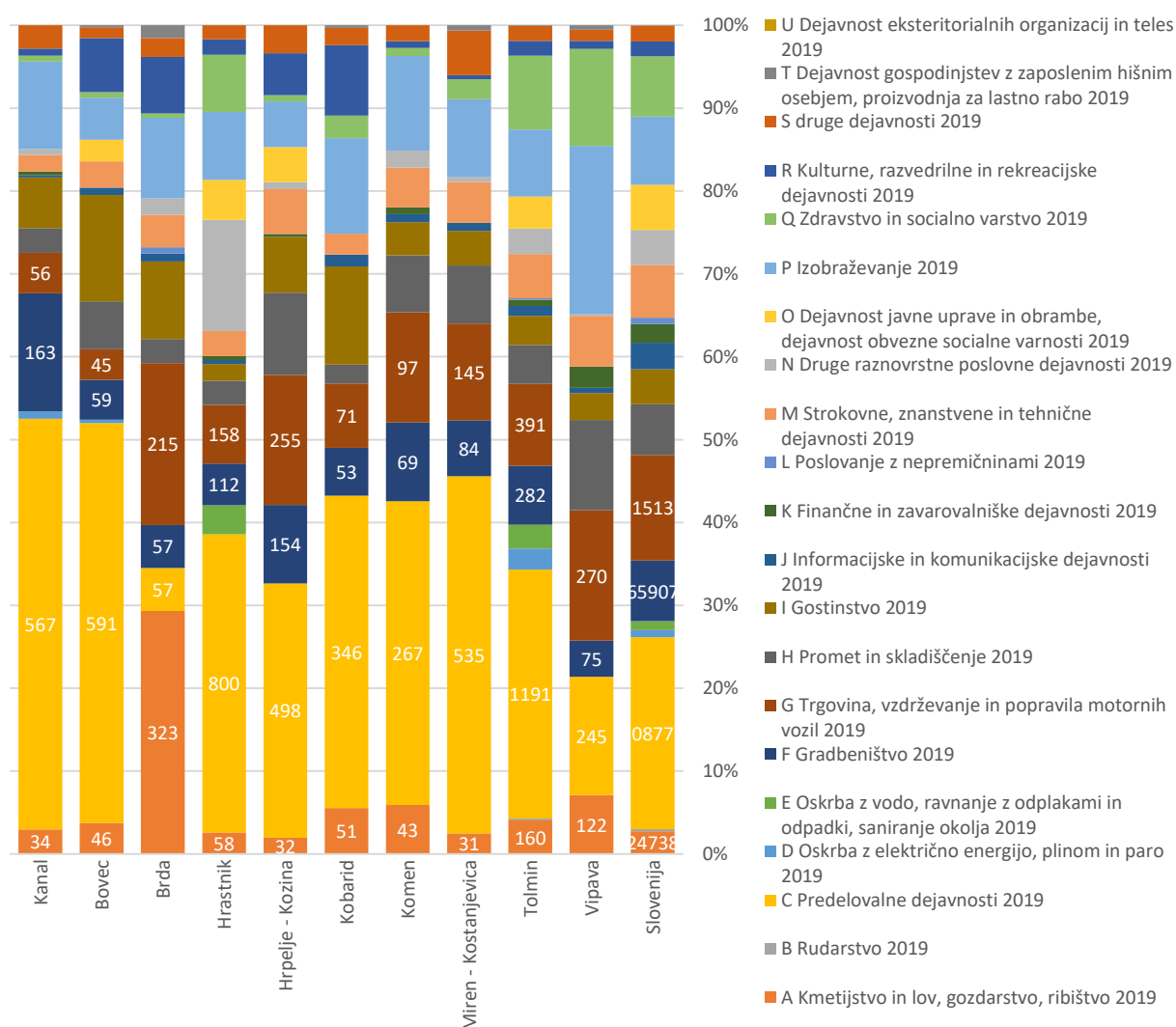
Shema 21: Registr



Shema 22: Registrirane brezposelne osebe in stopnje registrirane brezposelnosti po trajanju med letoma 2005 in 2020.

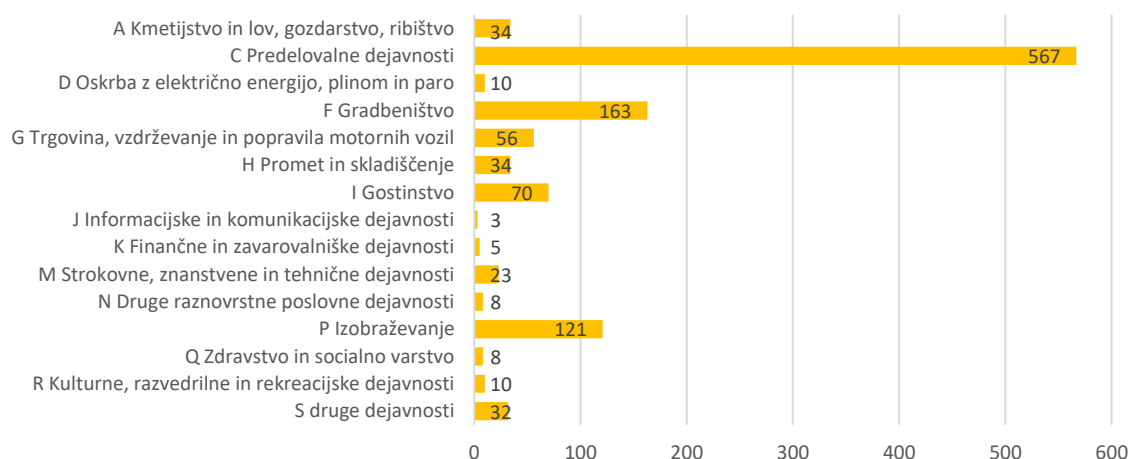
Primerjava z izbranimi občinami glede ponudbe delovnih mest, gibanja števila delovnih mest in struktura teh na trgu dela občine nudi podrobnejši vpogled na razmere na področju gospodarstva v občini. Spodnja shema prikazuje gibanje števila delovnih mest na 1000 prebivalcev v obdobju 2000-2019. Tako dobimo bolj realno sliko o ponudbi delovnih mest, ki so na voljo občanom v posameznih občinah. Občina Kanal ob Soči ima precej nizko število delovnih mest, in sicer za leto 2019 približno 224 delovnih mest na 1000 prebivalcev. Slovensko povprečje je višje od vseh primerljivih občin in za leto 2019 znaša približno 424 delovnih mest na 1000 prebivalcev. Manj delovnih mest na 1000 prebivalcev od občine Kanal ob Soči imata sicer le še občini Komen in Brda.





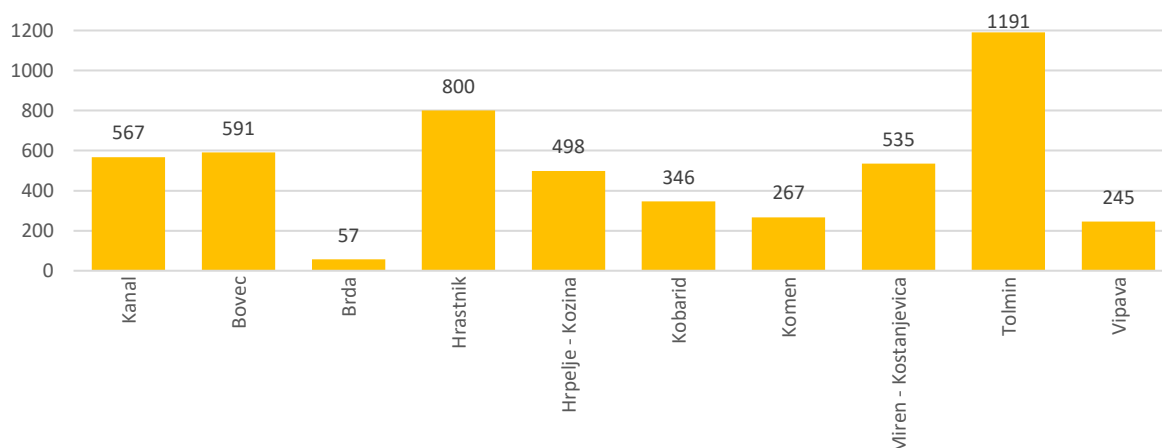
Shema 24: Delovna mesta po dejavnostih v občinah.

Leta 2019 je v občini daleč največ delovnih mest v predelovalnih dejavnostih (567), sledi gradbeništvo, kjer je kljub zmanjšanju števila DM še vedno 163 DM, na tretjem mestu pa so delovna mesta v izobraževanju (121).



Shema 25: Delovna mesta po dejavnostih v občini v letu 2019.

Spodnja shema prikazuje delovna mesta v predelovalnih dejavnostih v primerljivih občinah. Več od Kanala jih je v občinah Tolmin, Hrastnik in Bovec, vse ostale imajo manj DM v tej kategoriji.



Shema 26: Število delovnih mest v predelovalnih dejavnostih leta 2019 v primerljivih občinah.

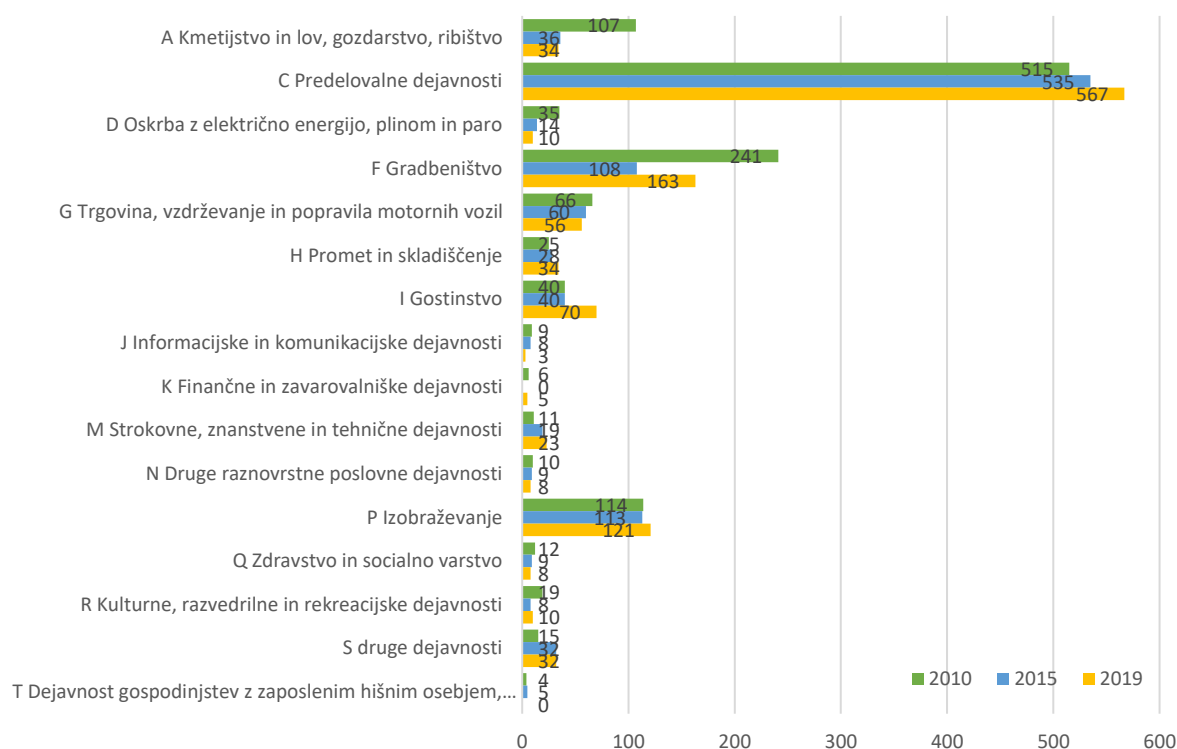
Spremljanje spreminjanja delovnih mest po dejavnostih po letih pokaže, da se je v občini Kanal ob Soči med letoma 2010 in 2019 največ povečalo število DM na področju predelovalnih dejavnosti, kjer je 52 DM več kot leta 2010 oz. 10 % povečanje. Večji porast je zaznati še na področju gostinstva (30 DM več oz. 75 %), drugih dejavnosti (17 DM oz. 113 %) ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti (12 DM oz. 109 %).

Na drugi strani pa imamo zmanjšanje števila DM, ki je najbolj opazno v gradbeništvu (-78 DM oz. -32 %), v kategoriji kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo (-73 DM oz. -68 %) in v kategoriji oskrba z električno energijo, plinom in paro (-25 DM oz. -71 %).

Preglednica 13: Število delovnih mest in njihovo spreminjanje po dejavnostih med letoma 2010 in 2019.

Dejavnost po kategorizaciji SKD, 2008	Št. delovnih mest 2010	Št. delovnih mest 2015	Št. delovnih mest 2019	Delež v letu 2019	Razlika 2010 - 2019	Delež spremembe 2010 - 2019
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	107	36	34	2,8	-73	-68,2
C Predelovalne dejavnosti	515	535	567	46,6	52	10,1
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	35	14	10	0,8	-25	-71,4
F Gradbeništvo	241	108	163	13,4	-78	-32,4
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	66	60	56	4,6	-10	-15,2
H Promet in skladiščenje	25	28	34	2,8	9	36,0
I Gostinstvo	40	40	70	5,8	30	75,0
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	9	8	3	0,2	-6	-66,7
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	6	z	5	0,4	-1	-16,7
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	11	19	23	1,9	12	109,1
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	10	9	8	0,7	-2	-20,0
P Izobraževanje	114	113	121	10,0	7	6,1
Q Zdravstvo in socialno varstvo	12	9	8	0,7	-4	-33,3
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	19	8	10	0,8	-9	-47,4
S druge dejavnosti	15	32	32	2,6	17	113,3
T Dejavnost gosp. z zap. hišnim oseb., proiz. za lastno rabo	4	5	z			
Skupaj	1261	1100	1216	100	-45	-3,6

OPOMBA: zaradi varstva osebnih podatkov SURS v primeru majhnega števila podatke zakrije z znakom »z«.



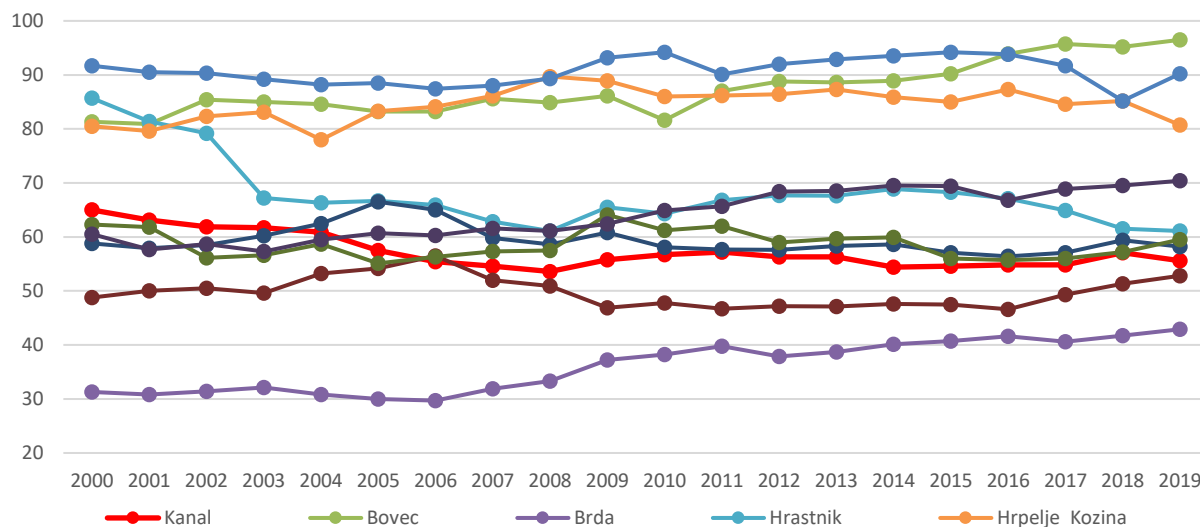
Shema 27: Delovna mesta in spreminjanje delovnih mest po dejavnostih v letih 2010, 2015 in 2019.

Delovna mobilnost

Vključeni podatki/podkazalniki: indeks delovnih migracij, tokovi delavcev vozačev, razmerje delavcev vozačev v ter iz občine, delež samozadostnosti trga dela

Indeks podaja razmerje med številom DM in številom DAP pomnoženo s 100. Gre za kazalnik, ki prikazuje prostorske enote z bolj izrazitim delovnim ali bolj izrazitim bivalnim značajem. Delovno značilna območja imajo več delovnih mest kot imajo delovno aktivnega prebivalstva, zato se pričakuje dnevne delovne migracije v ta območja. Nasprotno velja za bivalno izrazita območja, kjer je izražen primanjkljaj delovnih mest glede na število delovno aktivnega prebivalstva.

V občini Kanal ob Soči je 1186 delovnih mest, kar predstavlja 0,55 delovnega mesta na delovno aktivnega prebivalca. Najvišji indeks ima občina Bovec (96,5), najnižji pa Brda (42,9). Leta 2019 je bilo izmed 2133 DAP 711 zaposlenih v občini, kar predstavlja 33,3 % DAP občine. 1422 DAP oz. 66,7 % se je na delo vozilo v druge občine. Nizek indeks delovnih migracij v občini Kanal ob Soči (nižji je le še v občinah Brda in Komen) kaže na pomanjkanje delovnih mest v občini.

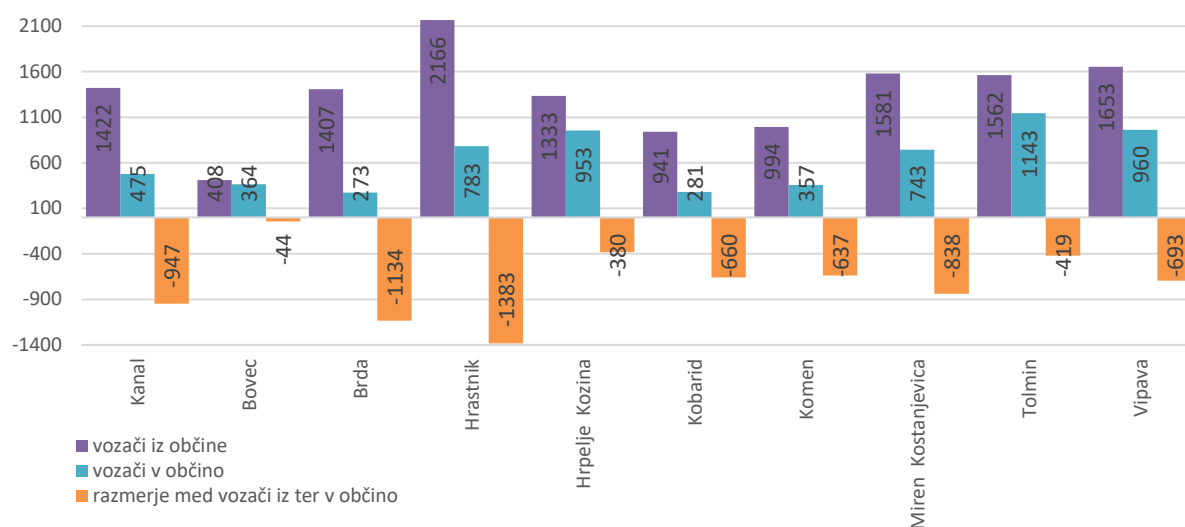


Po metodološkem pojasnilu Statističnega urada RS se občine z vrednostjo indeksa med 36,0 in 55,9 uvrščajo med pretežno bivalne občine, kar pomeni, da je večina prebivalcev zaposlenih izven občine oziroma tam išče delo. Tako je pričakovati dnevne tokove vozačev iz občine.

Preglednica 14: Indeks delovne migracije in deleži DAP in DM po primerljivih občinah v letu 2019.

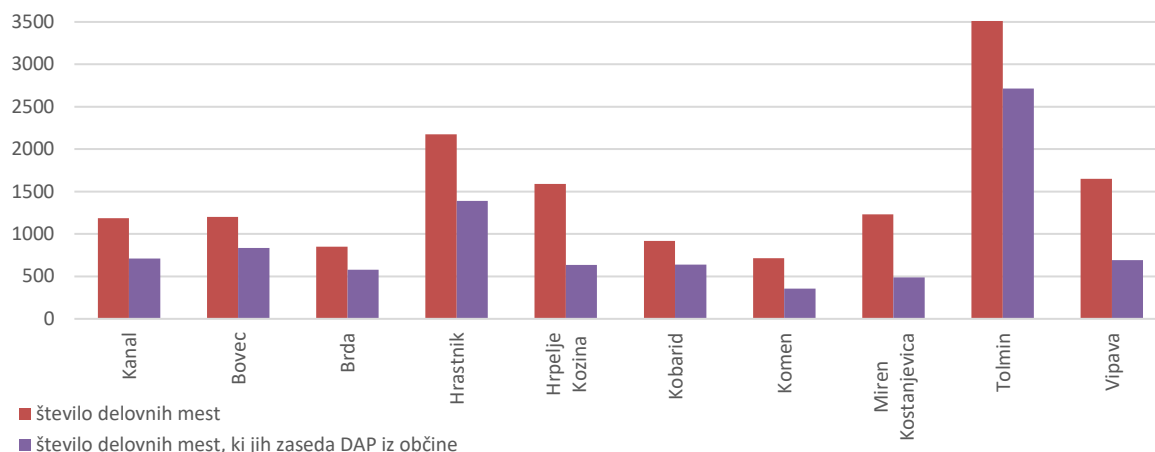
Občina	Indeks delovne migracije	Delež DAP, ki dela v drugi občini	Delež DAP, ki dela in prebiva v občini	Delež DM, ki jih zaseda DAP občine	Delež DM, ki jih zasedajo vozači iz drugih občin
Kanal	55,6	66,7	33,3	59,9	40,1
Bovec	96,5	32,8	67,2	69,7	30,3
Brda	42,9	70,9	29,1	67,9	32,1
Hrastnik	61,1	60,9	39,1	64,0	36,0
Hrpelje - Kozina	80,7	67,7	32,3	40,0	60,0
Kobarid	58,2	59,6	40,4	69,4	30,6
Komen	52,8	73,6	26,4	50,0	50,0
Miren - Kostanjevica	59,5	76,4	23,6	39,7	60,3
Tolmin	90,2	36,5	63,5	70,4	29,6
Vipava	70,4	70,5	29,5	41,9	58,1
Slovenija	100,0	53,1	46,9	46,9	53,1

Občina Kanal ob Soči ima negativno razmerje vozačev v ter iz občine (-947), kar pomeni, da iz občine odhaja več DAP kot jih v občino prihaja na delo. Vse primerjane občine imajo to razmerje negativno. Najnižje razmerje je v občini Hrastnik (-1383), najvišje pa v Bovcu (-44).



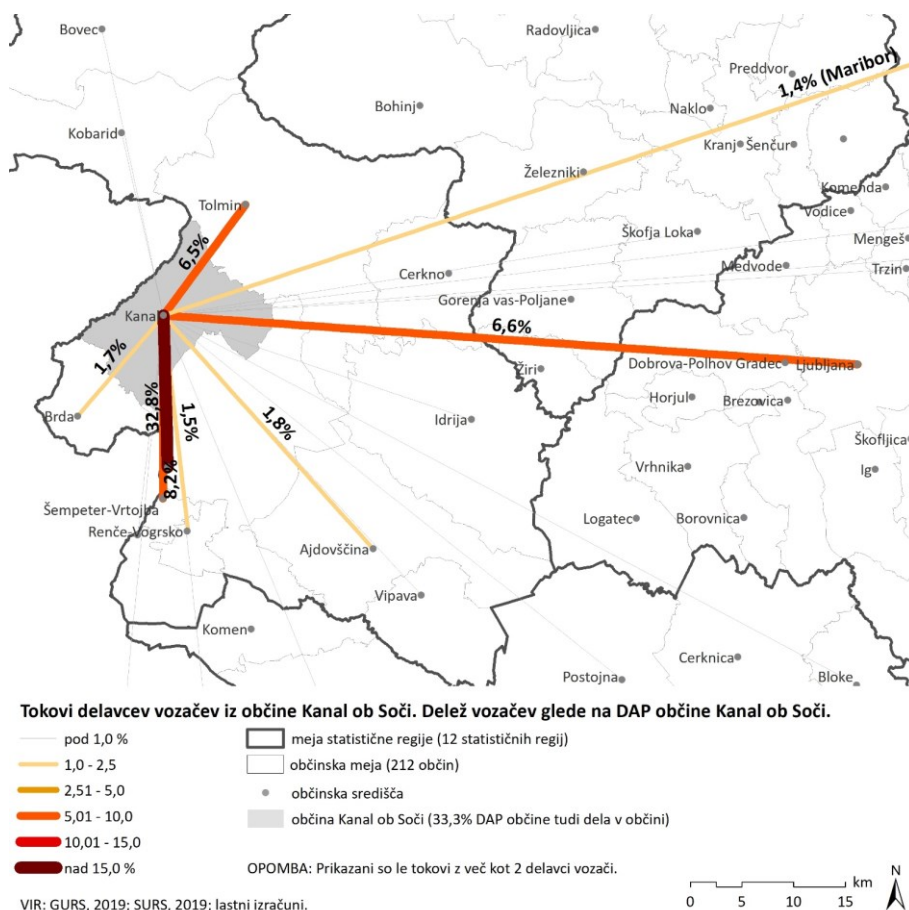
Shema 29: Mobilnost iz ter v občino v letu 2019.

Vpogled v mobilnost v ter iz občine dodatno osvetljuje in razlaga delovanje trga dela. Na podlagi indeksa delovne mobilnosti, ki je pomemben nacionalni kazalnik, namreč ne moremo razbrati kdo zaseda delovna mesta v občini. Pri tem pa je podatek o vozačih med občinami pomemben pokazatelj ali z obstoječo ponudbo delovnih mest v občini, občanom, DAP prebivalcem občine, nudimo dovolj raznoliko paleto raznovrstnih in glede na izobrazbeno strukturo prebivalstva, primernih delovnih mest. Seveda pa na delovno mobilnost občine znatno vplivajo tudi bližina večjih zaposlitvenih sistemov, ki navadno nudijo širšo paleto delovnih mest in s tem več možnosti pri iskanju željene zaposlitve.



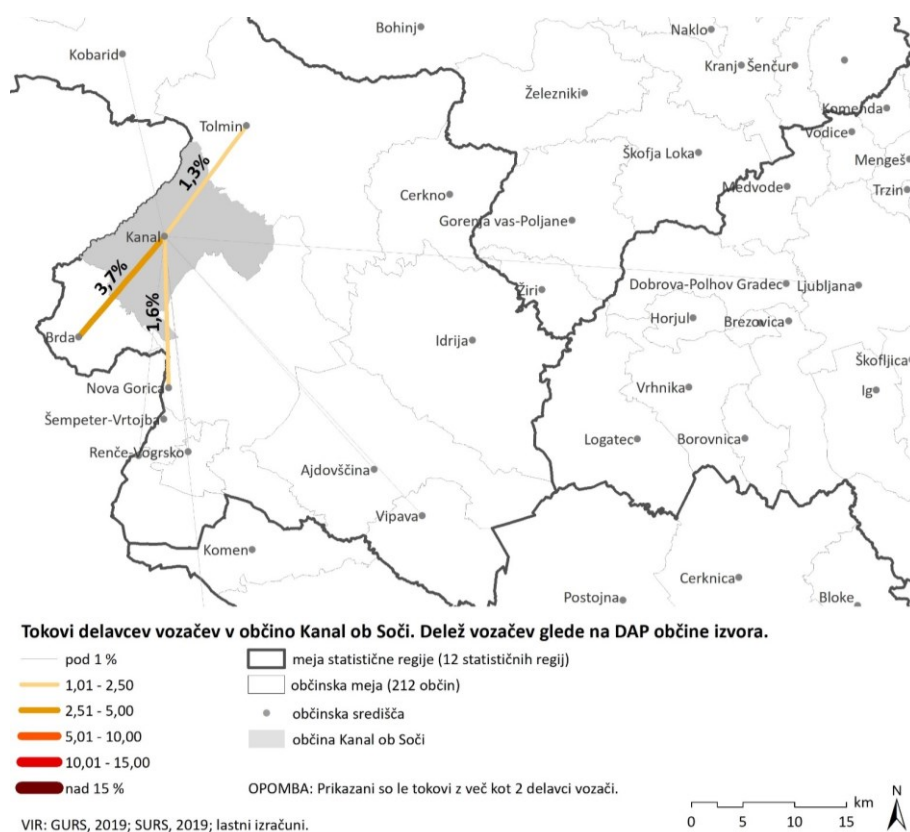
Shema 30: Število delovnih mest in število delovnih mest, ki jih zasedajo DAP občine v letu 2018

Prikaz tokov delavcev vozačev dodatno podaja kateri zaposlitveni sistemi so atraktivni in pomembni za DAP občine in za katere DAP sosednjih občin je obravnavana občina pomembno zaposlitveno središče. Na prvi sliki so prikazani tokovi delavcev vozačev iz obravnavane občine. Se pravi prikazujemo, kam se na delo vozi DAP občine. Podani so deleži glede na vse DAP občine. Med tem ko je v občini zaposlenih 1.216 (33,3 %) DAP, se jih na delo izven občine skupno vozi 1.422 (66,7%). Toliko znaša seštevek vseh prikazanih tokov. Najpomembnejše zaposlitveno središče je Nova Gorica, pomembni pa sta tudi Šempeter in Tolmin. V Novo Gorico se vozi 32,8 %, v Šempeter 8,2 % in v Tolmin 6,5 %. Pomembno zaposlitveno središče je tudi Ljubljana, ki zaposluje 6,6 % DAP občine.



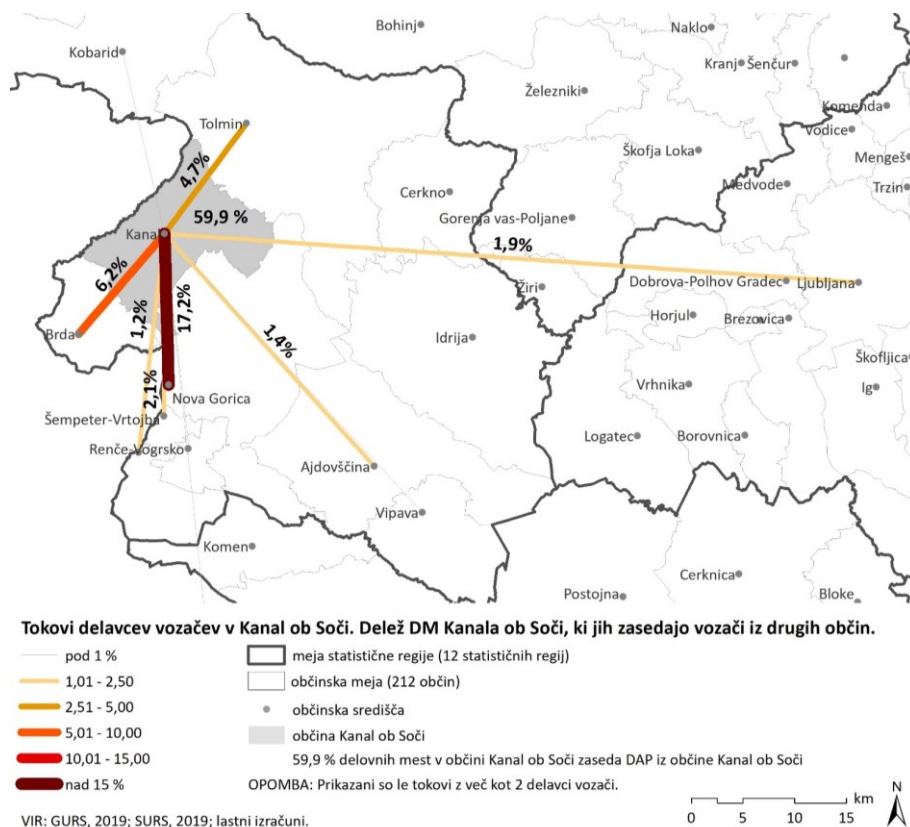
Slika 9: Tokovi delavcev vozačev iz občine.

Iz spodnje slike je razbrati, da je trg dela v občini Kanal ob Soči sorazmerno nerazvit, saj v občino ne privablja večjega deleža DAP iz drugih sosednjih občin. Zaposlitveni sistem tako temelji predvsem na lokalnem prebivalstvu, ki zaseda skoraj 60 % vseh delovnih mest. Zaposlitveno središče občine nudi zaposlitev 3,7 % DAP občine Brda, 1,6 % DAP Mestne občine Nova Gorica in 1,3 % DAP občine Tolmin.



Slika 10: Tokovi delavcev vozačev v občino in delež vozačev glede na DAP občine izvora.

Predvsem za potrebe poglobljenega razumevanja zaposlitvenega sistema občine Kanal ob Soči je pomembno vedeti kdo zaseda delovna mesta v občini. Medtem ko 59,9 % DM zaseda DAP občine Kanal ob Soči, preostala DM zasedajo DAP iz Nove Gorice (17,2%), Brda (6,2 %), Tolmina (4,7 %), idr.



Slika 11: Tokovi delavcev vozačev v občino in delež DM občine, ki jih zasedajo vozači iz drugih občin.

Poslovne cone v državni evidenci Poslovnih con in Subjektov inovativnega okolja

Vključeni podatki/podkazalniki: poslovne cone iz državnega registra poslovnih con in subjektov inovativnega okolja, območja proizvodnih dejavnosti iz OPN, pozidanost območij proizvodnih dejavnosti, dostopnost PC.

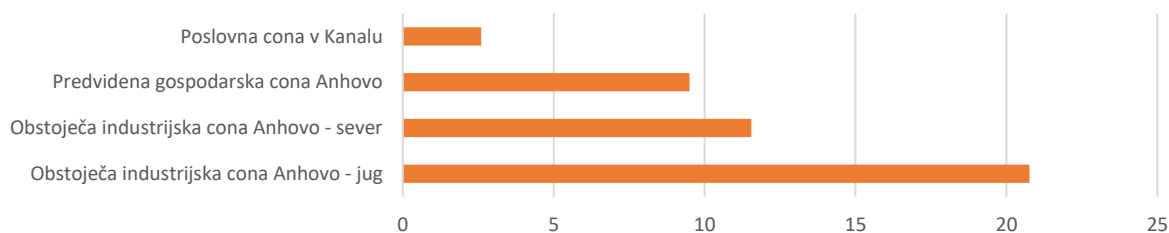
Poslovne cone v občini Kanal ob Soči

Na državni ravni je bil v okviru CRP projekta z naslovom: »Metodologija za popis poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije, izvedba terenskega popisa in vzpostavitev ažurne evidence« vzpostavljen register poslovnih con in subjektov inovativnega okolja. Register združuje tako splošne podatke o poslovnih conah, kot so podatki o upravniku, lastništvu, pomenu cone, kot tudi številne izračunane podatke od oddaljenosti do poseganja con na varstvena območja in območja omejitev. V nadaljevanju prikazujemo le nekatere od bistvenih podatkov o poslovnih conah iz tega registra. Po podatkih registra poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije so v občini Kanal aktivne 4 poslovne cone, ki so podane v naslednji preglednici. Podatke o poslovnih conah za celotno Slovenijo smo pridobili januarja 2020.

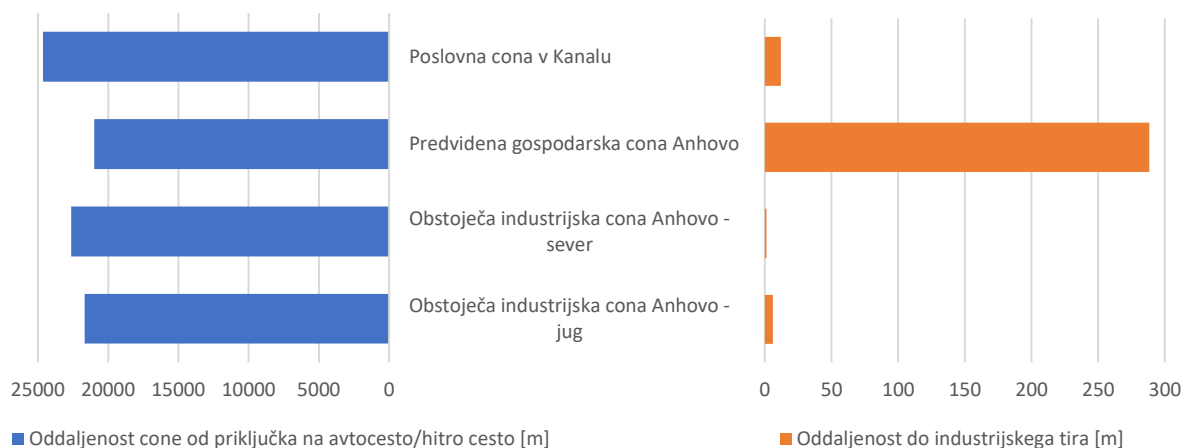
Preglednica 15: Poslovne cone na območju občine Kanal (vir: <http://178.238.236.24/cone/client/>).

Primerjava	Velikost cone [ha]	Zasedenost zemljišč	Ocenjene proste površine [ha]	Tip cone	Pomen
Obstoječa industrijska cona Anhovo - jug	20,8	0	0,0	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Obstoječa industrijska cona Anhovo - sever	11,6	0	11,6	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Predvidena gospodarska cona Anhovo	9,5	0	9,5	Mešana	Občinska
Poslovna cona v Kanalu	2,6	100	0,0	Mešana	Občinska

V nadaljevanju prikazujemo le nekaj izbranih podatkov oziroma kazalnikov. Podatkov dodatno nismo preverjali temveč le povzeli iz registra. Zato pri interpretaciji rezultatov velja previdnost. Prav tako za kar nekaj izmed opazovanih poslovnih con ni razpoložljivih podatkov (primer zasedenost zemljišč, kjer za 3 izmed 4 con ni podatka oziroma je naveden podatek 0). Po presoji nekaterih kazalnikov s pomanjkljivimi podatki ne prikazujemo, spet druge pa prikažemo z opozorilom, tudi zato, ker se vzpostavljen register na državni ravni stalno dopolnjuje in bo najverjetneje v prihodnje popolnejši in s tem še bolj uporaben. Ustrezna, popolna evidenca pa bi moral biti tudi interes občine in tako bi občina morala poskrbeti za dopolnitve oziroma bi občina morala na pristojno institucijo poslati nove, ustrezno dopolnjene podatke.



Shema 31: Velikost poslovnih con [ha] v občini.



Shema 32: Oddaljenost poslovnih con od priključka na AC in od industrijskega tira.

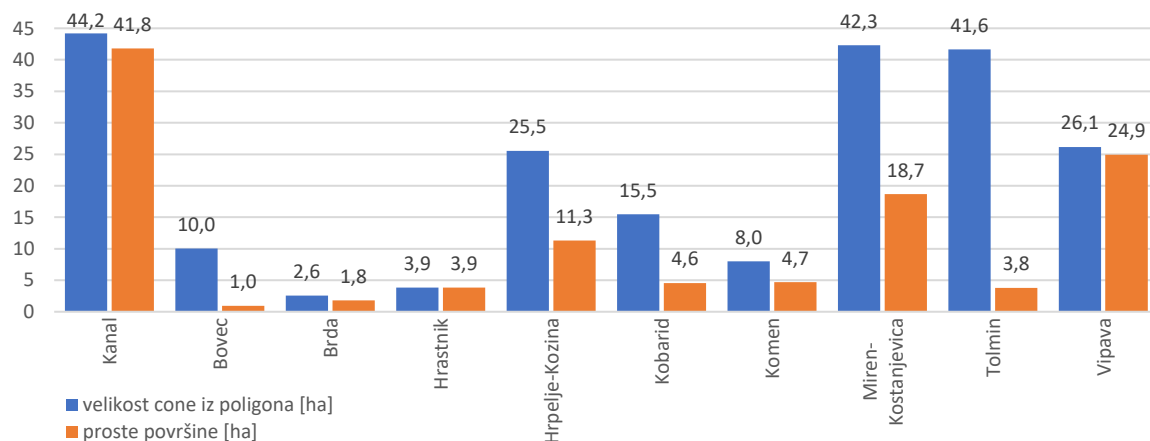
Primerjava poslovnih con (PC) v primerljivih občinah

V analize oziroma primerjavo poslovnih con širše okolice so bile vključene vse poslovne cone v sledečih občinah: Bovec, Hrastnik, Hrpelje-Kozina, Kobarid, Komen Miren-Kostanjevica, Tolmin in Vipava. Nabor je širok, saj smo želeli obravnavati vse cone s potencialnim vplivom na gospodarstvo v občini Kanal ob Soči. Rezultate primerjave poslovnih con širše okolice prikazujemo za 38 PC, od tega v občini Kanal ob Soči ležijo 4, predhodno že ločeno obravnavane PC. Pri rezultatih, ki so prikazani na občine so upoštevane podatki za vse poslovne cone znotraj posamezne občine.

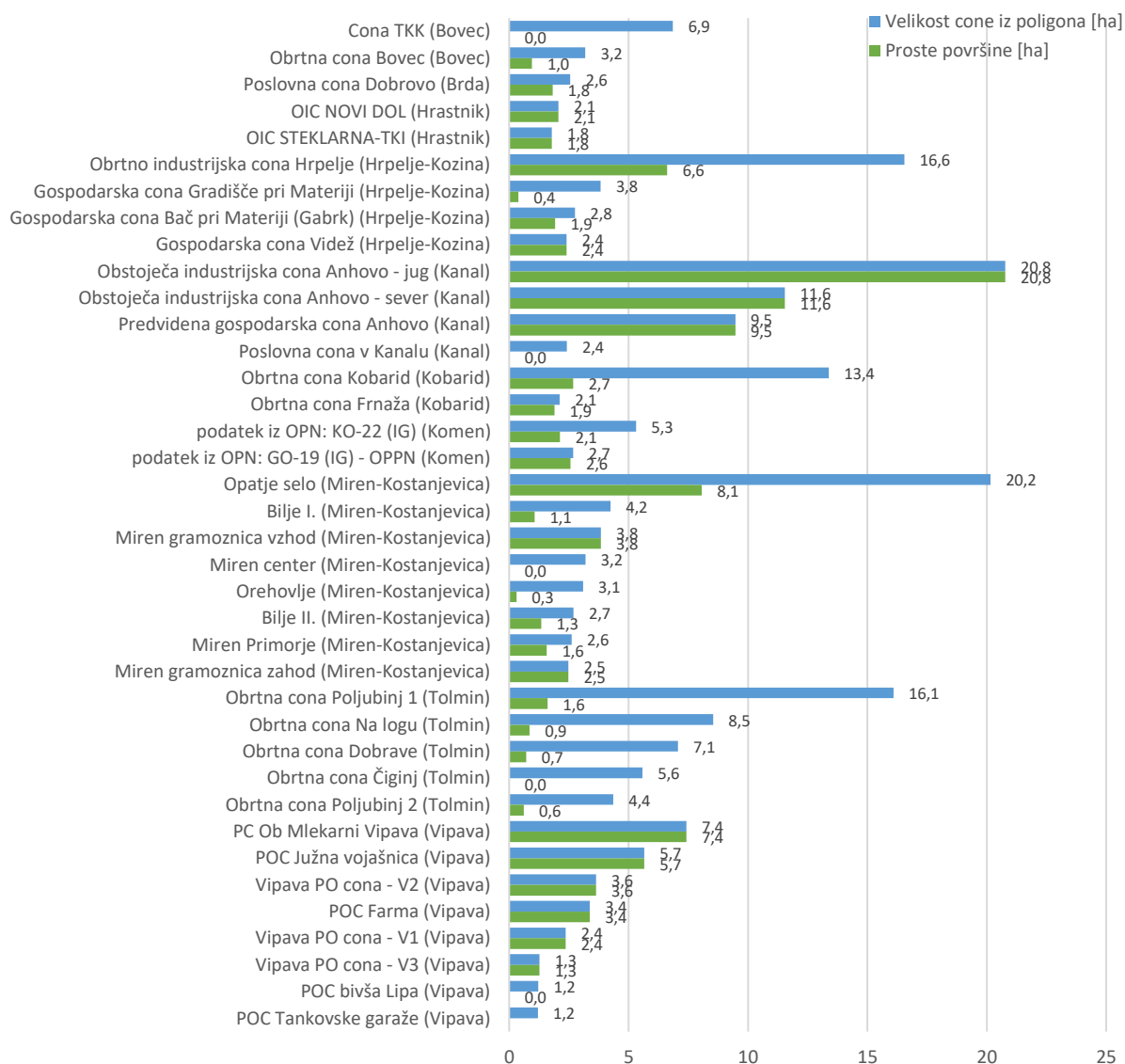
Preglednica 16: Poslovne cone na območju primerljivih občin (vir: <http://178.238.236.24/cone/client/>).

Zap. št.	Občina cone	Ime poslovne cone	Zap. št.	Občina cone	Ime poslovne cone
1	Bovec	Cona TTK	20	Miren-Kostanjevica	Miren gramoznica vzhod
2	Bovec	Obrtna cona Bovec	21	Miren-Kostanjevica	Miren center
3	Brda	Poslovna cona Dobrovo	22	Miren-Kostanjevica	Orehovlje
4	Hrastnik	OIC NOVI DOL	23	Miren-Kostanjevica	Bilje II.
5	Hrastnik	OIC STEKLARNA-TKI	24	Miren-Kostanjevica	Miren Primorje
6	Hrpelje-Kozina	Obrtno industrijska cona Hrpelje	25	Miren-Kostanjevica	Miren gramoznica zahod
7	Hrpelje-Kozina	GC Gradišče pri Materiji	26	Tolmin	Obrtna cona Poljubinj 1
8	Hrpelje-Kozina	GC Bač pri Materiji (Gabrk)	27	Tolmin	Obrtna cona Na logu
9	Hrpelje-Kozina	Gospodarska cona Videž	28	Tolmin	Obrtna cona Dobrave
10	Kanal	Obstoječa IC Anhovo - jug	29	Tolmin	Obrtna cona Čiginj
11	Kanal	Obstoječa IC Anhovo - sever	30	Tolmin	Obrtna cona Poljubinj 2
12	Kanal	Predvidena GC Anhovo	31	Vipava	PC Ob Mlekarni Vipava
13	Kanal	Poslovna cona v Kanalu	32	Vipava	POC Južna vojašnica
14	Kobarid	Obrtna cona Kobarid	33	Vipava	Vipava PO cona - V2
15	Kobarid	Obrtna cona Frnaža	34	Vipava	POC Farma
16	Komen	podatek iz OPN: KO-22 (IG)	35	Vipava	Vipava PO cona - V1
17	Komen	podatek iz OPN, OPPN: GO-19 (IG)	36	Vipava	Vipava PO cona - V3
18	Miren-Kostanjevica	Opatje selo	37	Vipava	POC bivša Lipa
19	Miren-Kostanjevica	Bilje I.	38	Vipava	POC Tankovske garaže

Podatki v registru poslovnih con in subjektov inovativnega okolja se pri nekaterih postavkah razlikujejo. Tako so v bazi odstopanja med vnesenimi podatki in podatki izračunanimi iz poligonov, ki v prostoru označujejo lokacije poslovnih con. Tako je na primer različna zabeležena velikost poslovnih con in velikost poslovnih con izračunana iz poligona. Do razhajanja prihaja skoraj pri vseh obravnavanih PC, največje opaženo razhajanje pa se pojavi pri Gospodarska cona Videž (Hrpelje-Kozina), razlika je tu 5,4 ha in pri Obrtni coni Frnaža (Kobarid), kjer je velikost cone izračunane iz poligona prav tako za 4,9 ha manjša od tiste zabeležene v evidenci. Ker tudi pri nadaljnjih analizah rab prostora znotraj poslovnih con uporabljamo poligone in njihove površine, tudi v nadaljevanju prikazujemo podatke o površinah, ki smo jih izračunali iz vektorskega sloja poligonov opazovanih poslovnih con. Dodatno ponovno opozarjamo, da register vsebuje nekatere napake, zato pri interpretaciji rezultatov velja previdnost.



Iz prikaza obravnavanih poslovnih con širše okolice lahko razberemo, da je v primerjavi s preostalimi občinami v občini Kanal sorazmerno veliko površin PC. Medtem ko podatki sicer izkazujejo velike površine prostih zemljišč, iz predhodnih analiz, vemo da gre za napako pri evidenci zasedenosti. Kljub temu kazalnik prikazujemo, saj lahko iz njega razberemo predvsem to, da so občine s večjimi rezervami površin nad (nad 15 ha) v evidentiranih poslovnih conah predvsem občina Vipava in Miren-Kostanjevica.

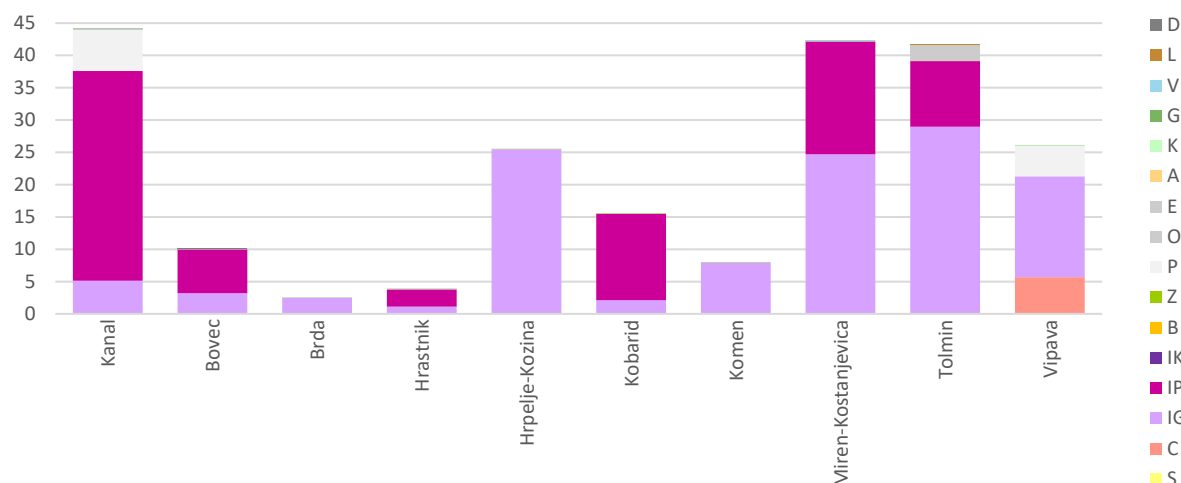


Shema 34: Površina in ocenjene proste površine po 38 obravnavanih poslovnih conah [ha].

Površine namenske rabe prostora v izbranih poslovnih conah

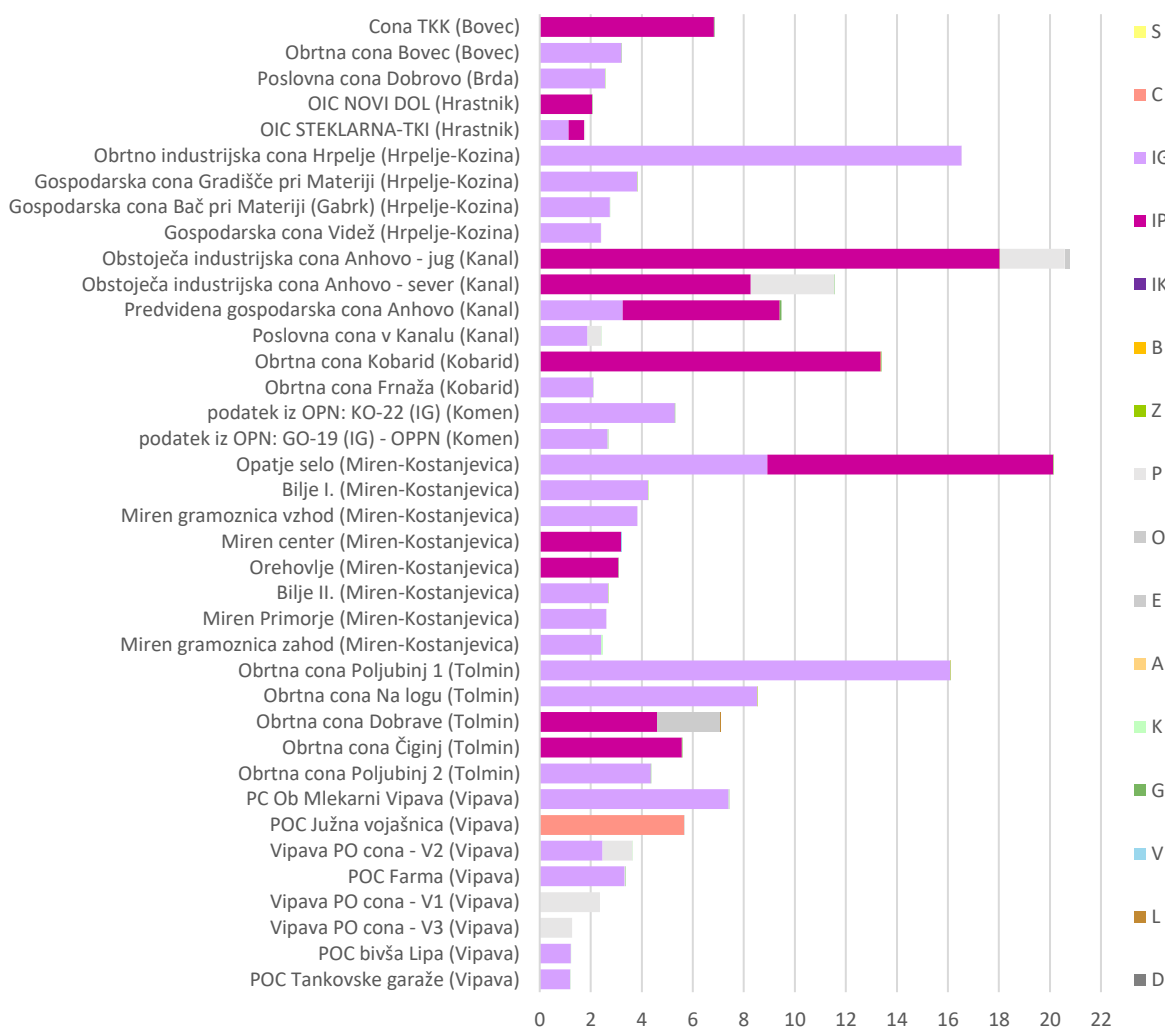
Za podrobnejši vpogled in primerjavo smo analizirati tudi namensko in dejansko rabo prostora na kateri so opredeljene poslovne cone iz registra. Primerjava je bila izvedena tako na ravni občin kot po posameznih conah (38 poslovnih con).

Tako preračun površin oziroma kategorij namenske rabe prostora na občine kot pri primerjavi posameznih PC prikazujemo podatke v hektarih. Prikaz rabe prostora v deležih, bi bil sicer smiseln, vendar bi z njim izgubili podatek o velikosti PC oziroma vseh PC v občini. Za prikaz je uporabljena prva raven podrobnejše namenske rabe prostora, le pri območjih za proizvodne dejavnosti smo namenoma uporabili drugo raven, ki razlikuje površine za industrijo (IP), gospodarske cone (IG) ter površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK).



Shema 35: Skupne površine kategorij namenske rabe prostora v poslovnih conah v izbranih občinah [ha].

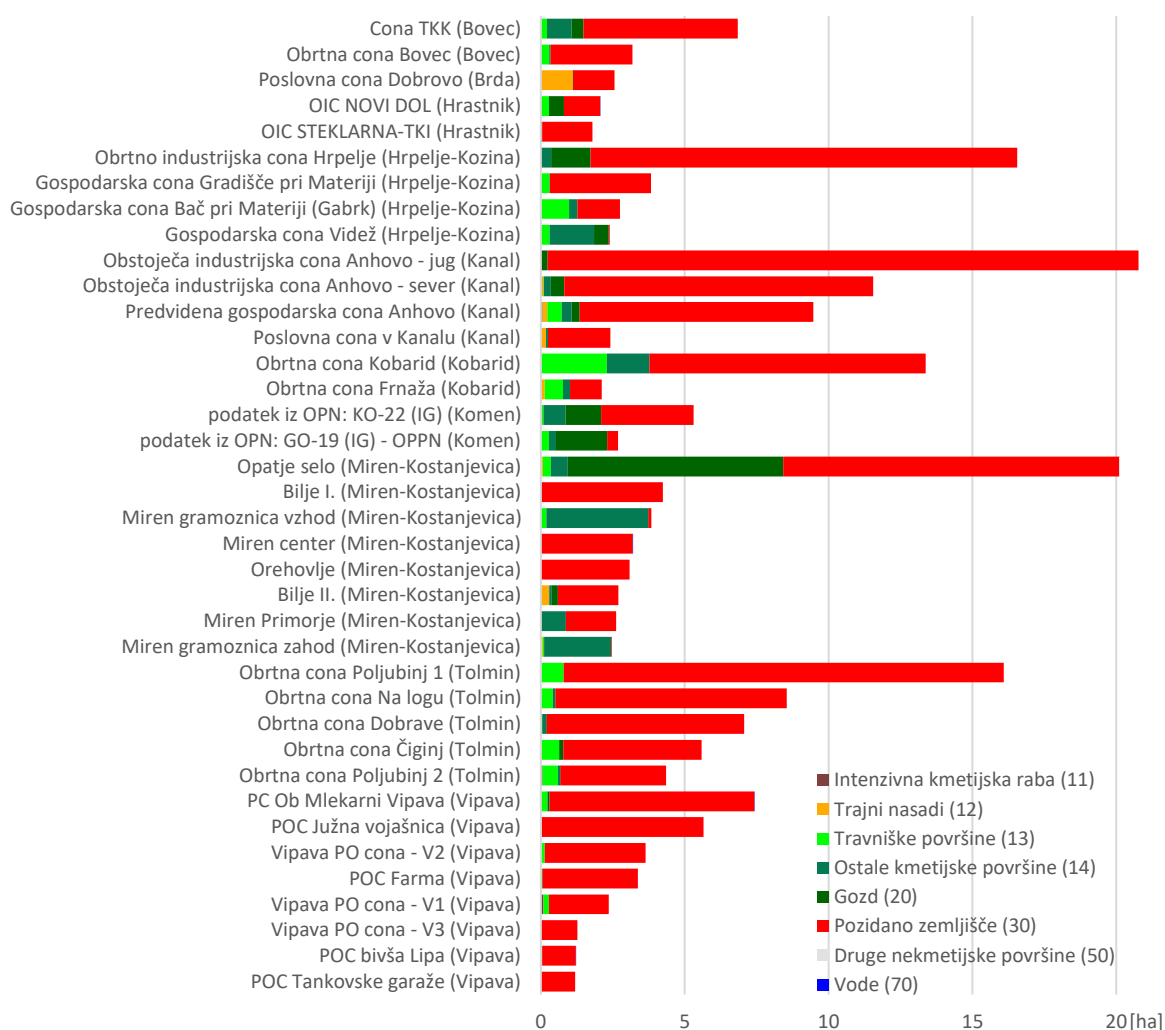
Opozoriti velja, da se območja poslovnih con, ki so s poligoni opredeljena v evidenci poslovnih con in subjektov inovativnega okolja nekoliko razlikuje od območij za proizvodne dejavnosti. Zakaj je do morebitnih neskladij prišlo bi bilo smiselno preveriti na Urbanističnem inštitutu RS, ki je bil vodja projekta zajema in vzpostavitve omenjene evidence oziroma registra. Primerjava posameznih poslovnih con oziroma namenske rabe po posameznih conah pokaže na precejšnje razlike med poslovnimi conami. Medtem ko v občini Kanal ob Soči v PC prevladujejo površine namenjene industriji, dobršen del PC pa prekrivajo tudi prometne površine, je kar nekaj več kot 5 ha površin v PC v Vipavi namenjenih centralnim dejavnostim. V nekaterih občinah pa prevladujejo območja gospodarskih con (Tolmin, Hrpelje-Kozina, Komen, Miren-Kostanjevica, idr.).

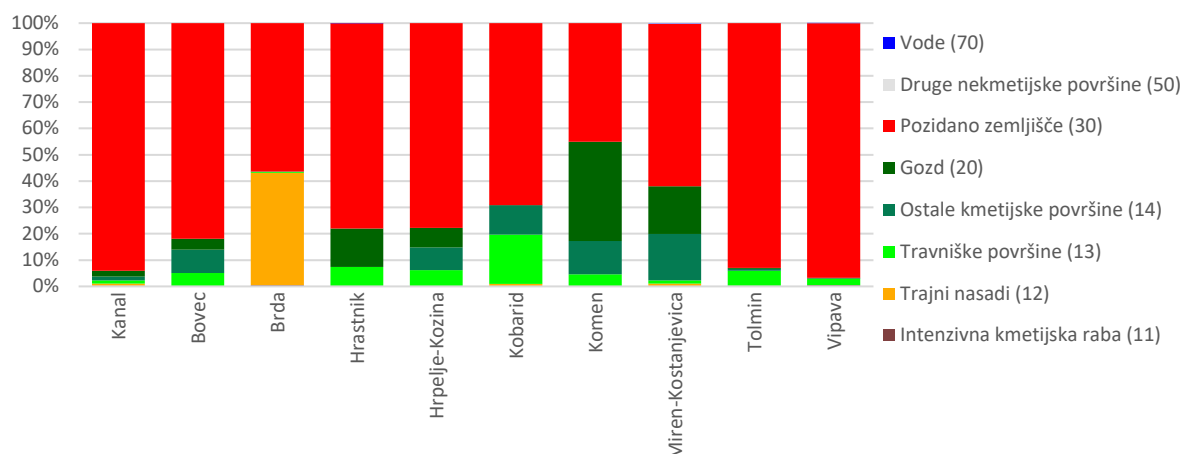


Shema 36: Površine kategorij namenske rabe prostora v posameznih poslovnih conah v izbranih občinah [ha].

Površine dejanske rabe prostora v izbranih poslovnih conah

Presek z dejansko rabo prostora je uporaben predvsem za oceno pozidanosti poslovnih con. Za dejansko rabo prostora smo uporabili podatke iz Evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki jo vodi Ministerstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Začetki evidence segajo že v leto 1997, ko se je na ministrstvu v sklopu posodobitve evidentiranja nepremičnin pričel izvajati podprojekt zajema in spremljanja rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč. Zvezni sloji dejanske rabe pa so na voljo vse od leta 2002 dalje. Kljub temu da so podatki na voljo za vsaj 20 let, ti zaradi sprememb metodologije zajema dejanske rabe, predvsem pri uporabi kategorije pozidanosti površin, niso uporabni. Tako ni mogoče verodostojna analiza pozidave območij poslovnih con. Sloj dejanske rabe prostora zato uporabimo le za presek in analizo pozidanosti. Pomanjkljivost sloja dejanske rabe pa je tudi ta, da so med pozidana zemljišča uvrščena vsa zemljišča, ki niso kmetijska, gozd, voda ali druge nekmetijske površine, se pravi v kategorijo pozidanih zemljišč sodijo tudi makadamska parkirišča, območja pridobivanja mineralnih surovin, ipd., ki pa v prostoru lahko predstavljajo prostorske rezerve za nadaljnji razvoj. Za presek je bil uporabljen sloj pridobljen aprila 2019. Primerjava pozidanosti poslovnih con razkriva, da je z velikim deležem pozidana večina obravnavanih PC. Večje prostorske rezerve lahko razberemo le v PC v Opatje selo (občina Miren-Kostanjevica), Obrtni coni Kobarid (občina Kobarid) in cona Miren gramoznica zahod (Miren-Kostanjevica). Medtem so vse 4 PC v občini Kanal ob Soči pozidane in ne kažejo prostorskih rezerv.

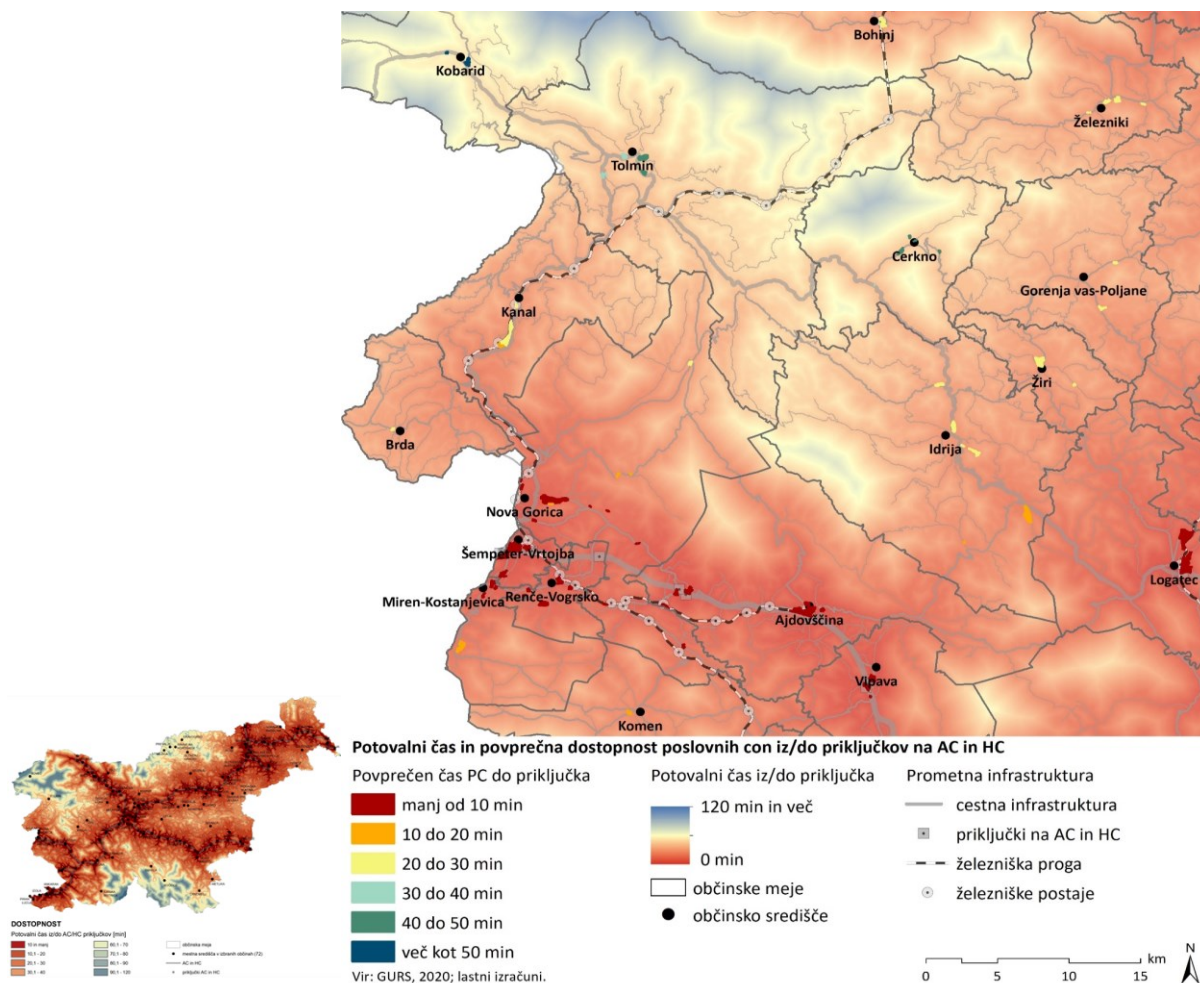




Shema 38: Skupne površine kategorij dejanske rabe prostora v poslovnih conah v občini [ha].

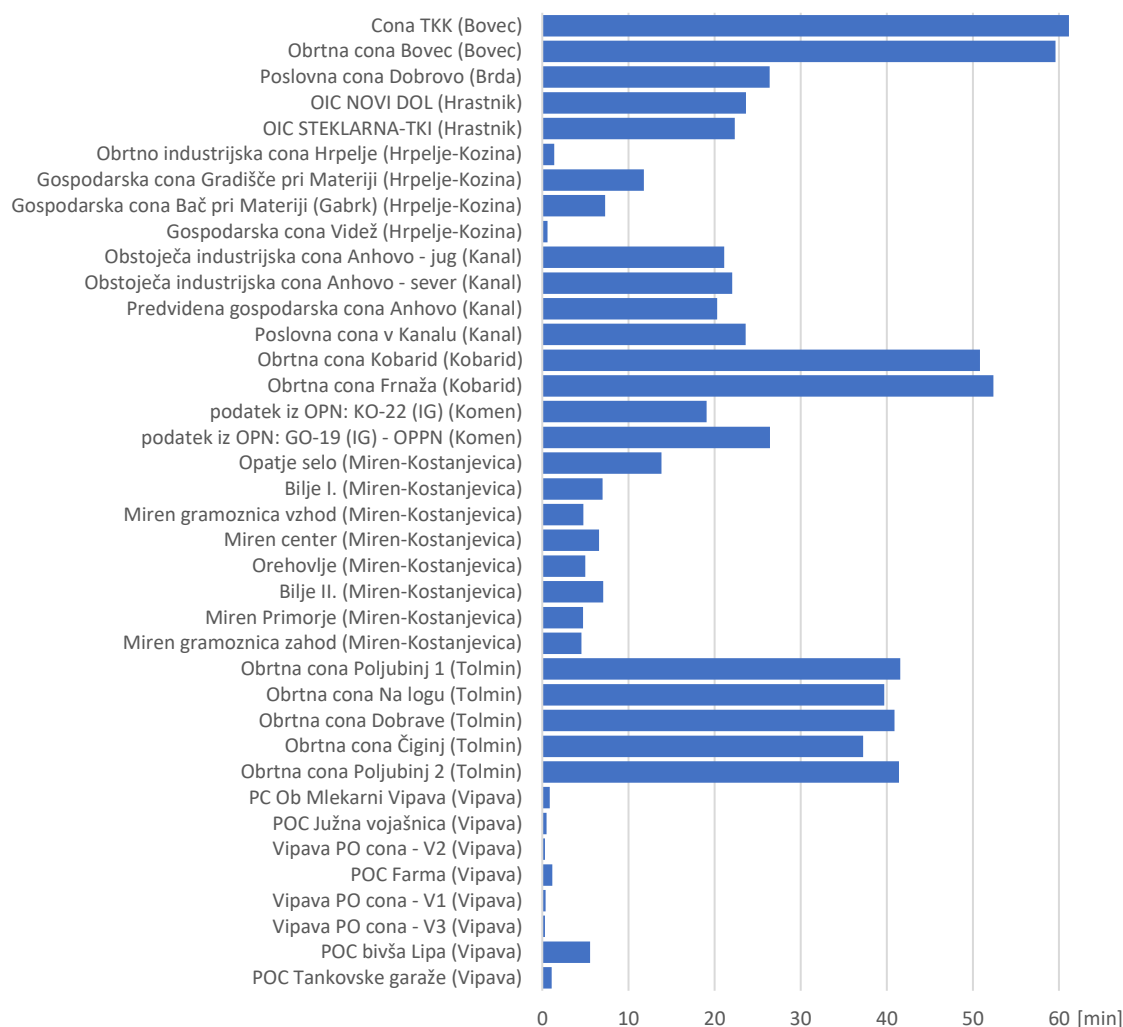
Oddaljenost in dostopnost poslovnih con do AC priključka

Kot pomemben kriterij za razvoj gospodarske dejavnosti smo v analizi obravnavali dostopnost do omrežja avtocest (AC) oziroma hitrih cest (HC). Na podlagi lastnega modela dostopnosti, smo na podlagi ocene povprečne hitrosti na posameznem tipu cest (glavne ceste, regionalne, lokalne, itd.) izračunali dostopnosti oziroma potovalni čas za celotno občino. Sledil je izračun povprečne dostopnosti za posamezne PC. Za to je bilo uporabljeno orodje Zonal statistics v programskem paketu ArcGIS, ki za obravnavano območje preračuna povprečni potovalni čas do priključka na AC ali HC značilen za območje posamezne PC.



Prikaz razkriva, da je povprečna dostopnost obravnavanih con v občini Kanal ob Soči do priključka na AC ali HC okoli 20 minut. Po daljši časovni dostopnosti izstopajo predvsem cone v Bovecu, Kobaridu in Tolminu, res pa je da pri modelu dostopnosti ni upoštevana čezmejna prometna infrastruktura. PC v občini Kanal ob Soči primerljivo časovno dostopnost imajo PC v občini Komen, Hrastnik, pa tudi v Brdih. Poslovne cone v preostalih občinah imajo boljšo, velikokrat celo odlično dostopnost, saj ležijo v območjih dostopnosti 10 min. Kljub temu ocenjujemo, da dostopnost okoli 20 min še nima izrazito omejevalnega vpliva. Dokaz za to je npr. občina Škofja Loka, ki v zadnjih 10 letih izrazito gospodarsko napreduje, kljub slabši dostopnosti.

Zaradi geografske lege občine, v prihodnje ni pričakovati občutnejšega izboljšanja dostopnosti, vezane na cestno infrastrukturo. Priložnost pa je lahko bližina in dostopnost preko železniškega omrežja, ki ponuja osnovo in veliko prostora za napredek. Tako lahko bližina obstoječe železnice pomeni potencial za nadaljnji razvoj gospodarstva v občini Kanal ob Soči. Tovrstne prevoze povezujemo tako z manjšimi obremenitvami okolja, kot tudi z drugimi pozitivnimi učinki kot so manjša obremenitev cestnega omrežja, tako z vidika prevoza tovora, kot z vidika delovne mobilnosti zaposlenih v coni.



Shema 39: Povprečen čas dostopnosti cone do priključka na AC ali HC [min].

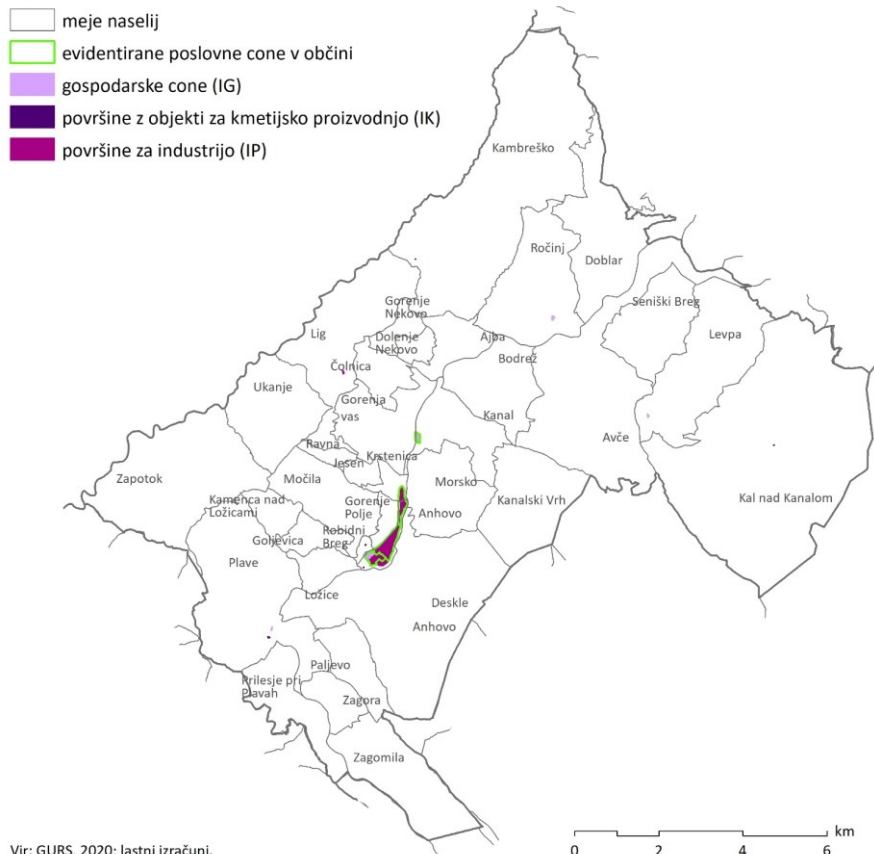
Območja proizvodnih dejavnosti v OPN

Podrobna namenska raba območij proizvodnih dejavnosti so:

- IG - gospodarske cone
- IK - površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo
- IP - površine za industrijo.

Z namensko rabo prostora iz OPN in njegovih sprememb in dopolnitev je v občini Kanal ob Soči opredeljenih skupaj 43,2 ha območij za proizvodnje dejavnosti. Od tega je 85,0 % površin za industrijo (IP), 6,2 % površin gospodarskih con in 0,7 % površin, pa je namenjeno objektom za kmetijsko proizvodnjo.

Območja proizvodnih dejavnosti v občini Kanal ob Soči



Vir: GURS, 2020; lastni izračuni.

Slika 13: Pozidana in nepozidana stavba zemljišča namenjena proizvodnji dejavnosti v občini Kanal ob Soči.

V preglednici prikazujemo površine gospodarskih con in površine za industrijo po naseljih. Opaziti je tako visok delež pozidanosti vseh območij proizvodnih dejavnosti kot koncentracijo območij v naselju Anhovo, naselju Krstenica in v Kanalu. V Anhovem je kar 83,5 % vseh območij proizvodnih dejavnosti, v Krstenici, kjer gre za isto PC kot v Anhovem, dodatnih 8,4 % ter v Kanalu 4,3 % vseh območij. Pri tem velja ponovno opozoriti, da izračun pozidanosti temelji na preseku območij proizvodnih dejavnosti s pozidanimi zemljišči dejanske rabe MKGP in ne realne pozidanosti prostora.

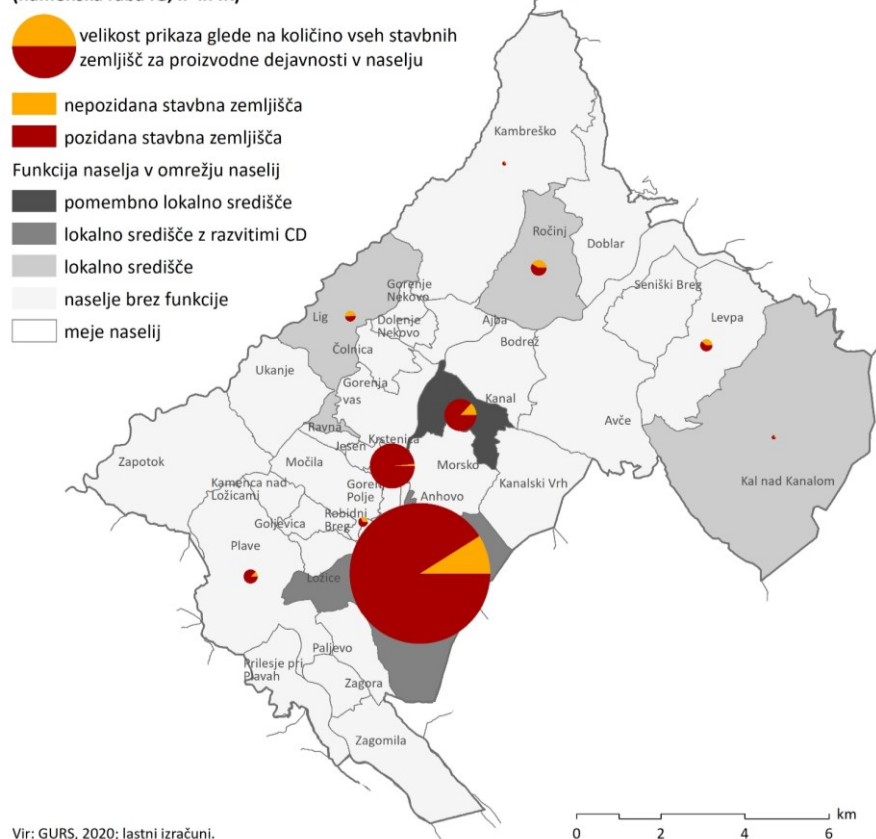
Preglednica 17: Območja proizvodnih dejavnosti v občini Kanal ob Soči po pozidanosti.

Naselje	Vrsta območja za proizvodne dejavnosti	Skupaj [ha]	Pozidano [ha]	Nepozidano [ha]	Delež pozidanosti [%]
Anhovo	skupaj	36,09	32,89	3,20	91,1
	IG	3,29	3,29	0,00	100,0
	IP	32,80	29,60	3,20	90,2
Kanal	IG	1,87	1,63	0,24	87,0
Krstenica	IP	3,64	3,64	0,00	100,0
Levpa	IG	0,27	0,17	0,10	61,5
Lig	IP	0,21	0,11	0,11	49,2
Plave	skupaj	0,32	0,32	0,00	100,0
	IG	0,19	0,19	0,00	100,0
	IK	0,13	0,13	0,00	100,0
Ročinj	IG	0,44	0,26	0,18	58,7
Občina Kanal ob Soči	skupaj	43,21	39,18	4,03	90,7
	IG	6,19	5,61	0,58	90,6
	IK	0,31	0,23	0,08	74,2
	IP	36,71	33,34	3,37	90,8

Opomba: V preglednici so zajeta le naselja s površinami proizvodnih dejavnosti nad 0,10 ha. Za občino so upoštevana vsa območja.

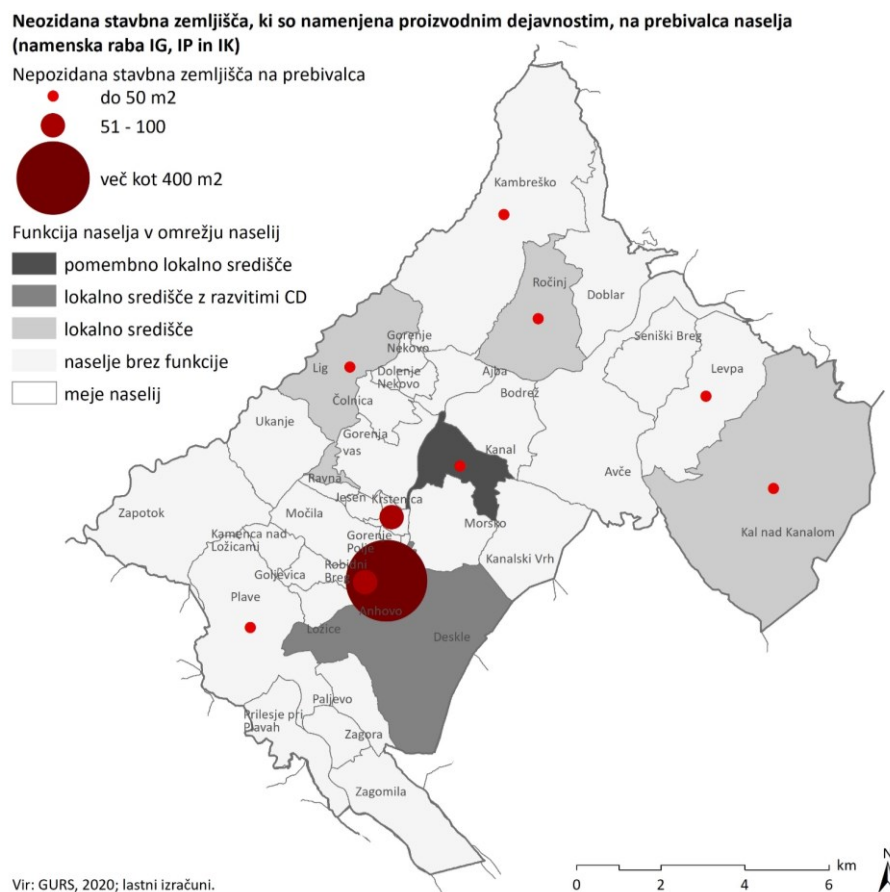
Slika 14 prikazuje preračun pozidanih in nepozidanih območij proizvodnih dejavnosti po naseljih občine.

Pozidana in nepozidana stavbna zemljišča, ki so namenjena proizvodnim dejavnostim v občini Kanal ob Soči (namenska raba IG, IP in IK)



Slika 14: Pozidana in nepozidana stavbna zemljišča namenjena proizvodni dejavnosti v občini Kanal ob Soči.

Dodatno je bil izračunan še preračun nepozidanih stavbnih zemljišč namenjenih proizvodnim dejavnostim na prebivalca naselja, ki dodatno pokaže na koncentracijo proizvodnih dejavnosti v naselju Anhovo.



Slika 15: Neozidana območja proizvodnih dejavnosti na prebivalca v naseljih v občini Kanal ob Soči.

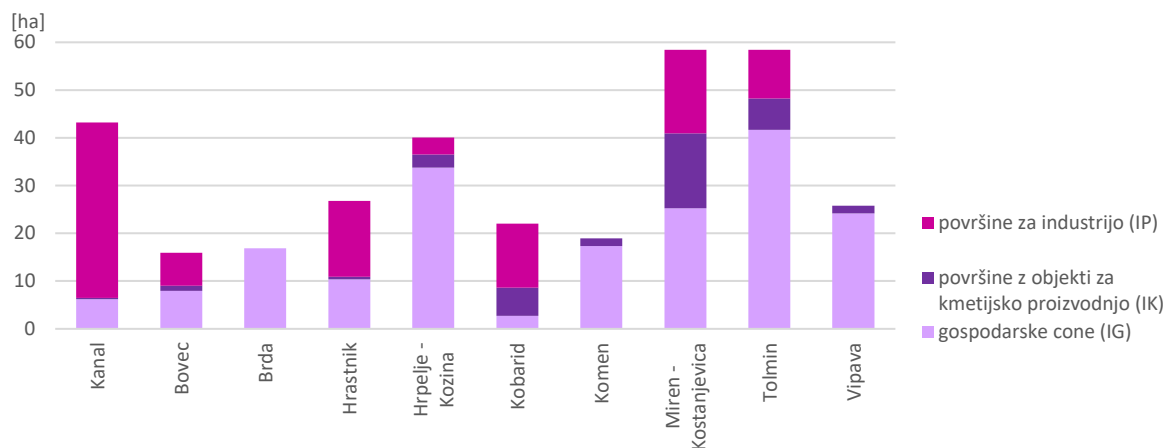
Primerjava območij proizvodnih dejavnosti po primerljivih občinah

Preračun površine posameznih podrobnih rab območij proizvodnih dejavnosti na prebivalca občine je pomemben predvsem za smiselno primerjavo med primerljivimi občinami v letu 2019. V občini Kanal ob Soči je kar 36,7 ha zemljišč namenjenih površinam za industrijo, kar je največ med primerjanimi občinami. Temu sorazmerno manj je območij IG gospodarskih con. Skupaj je območij namenjenim proizvodnim dejavnostim primerljivo občinam Tolmin, Miren-Kostanjevica, Hrpelje-kozina.

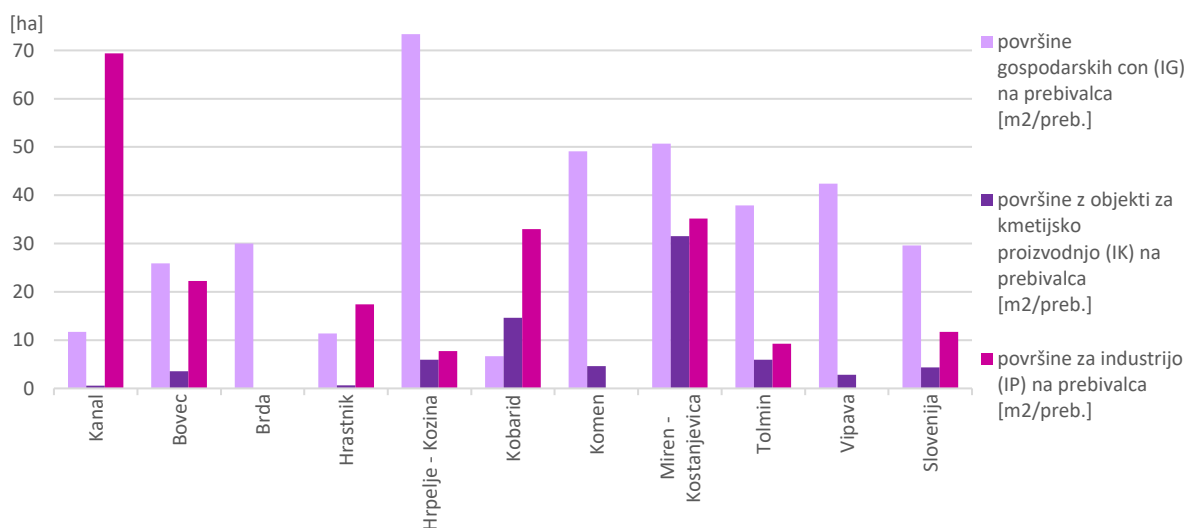
Preglednica 18: Površine in površine območij proizvodnih dejavnosti na prebivalca v izbranih občinah.

Občina	IG [ha]	IK [ha]	IP [ha]	Območja proizvodnih dejavnosti [ha]	IG na prebivalca [m ² /preb.]	IK na prebivalca [m ² /preb.]	IP na prebivalca [m ² /preb.]	Območja proiz. dejavnosti na preb. [m ² /preb.]
Kanal	6,2	0,3	36,7	43,2	11,7	0,6	69,4	81,7
Bovec	8,0	1,1	6,8	15,9	25,9	3,6	22,3	51,7
Brda	16,9	0,0	0,0	16,9	30,0	0,0	0,0	30,0
Hrastnik	10,3	0,6	15,9	26,8	11,3	0,6	17,4	29,4
Hrpelje - Kozina	33,8	2,7	3,6	40,1	73,4	6,0	7,7	87,1
Kobarid	2,7	5,9	13,4	22,0	6,7	14,6	33,0	54,3
Komen	17,3	1,6	0,0	18,9	49,1	4,6	0,0	53,7
Miren-Kostanjevica	25,2	15,7	17,5	58,4	50,7	31,5	35,1	117,4
Tolmin	41,7	6,5	10,2	58,4	37,9	5,9	9,3	53,1
Vipava	24,2	1,6	0,0	25,8	42,4	2,8	0,0	45,2
Slovenija	6205,1	911,9	2456,6	10774,0	29,6	4,4	11,7	51,4

Primerjava površin na prebivalca pokaže, da občina Kanal ob Soči izrazito izstopa po površinah za industrijo na prebivalca (površin je skoraj 2x več kot v Mirnu-Kostanjevici, ki je druga občina z največ površinami za industrijo). Medtem je vseh območij proizvodnih dejavnosti na prebivalca v občini Kanal ob Soči 81,7 m²/preb., kar občino uvršča na tretje mesto med primerljivimi občinami. Več površin proizvodnih dejavnosti na prebivalca je le še v občini Miren Kostanjevica (117,4 m²/preb.) in občini Hrpelje-Kozina (87,1 m²/preb.). Slovensko povprečje pri tem znaša 5,2 m²/preb.



Shema 40: Površine območij proizvodnih dejavnosti po podrobni namenski rabi in izbranih občinah v letu 2020.

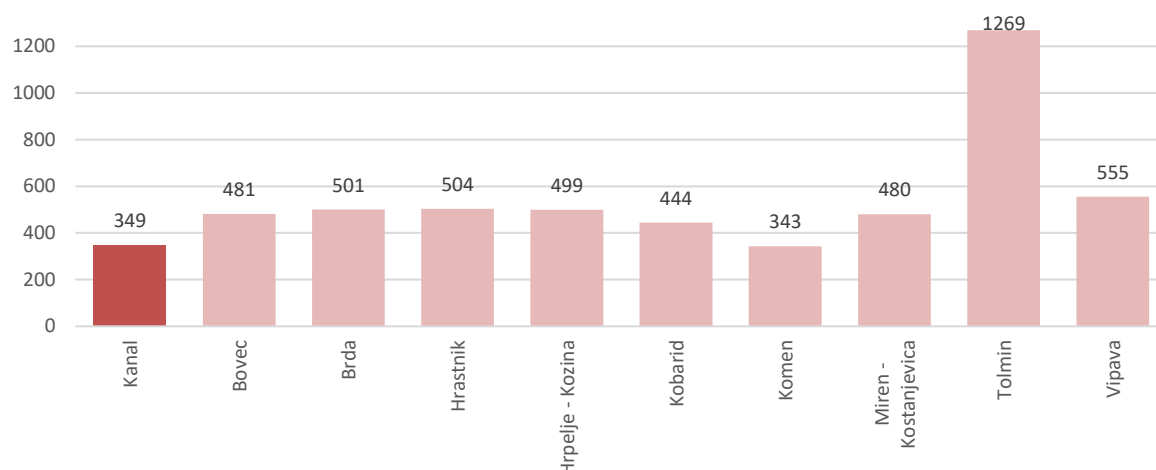


Shema 41: Površine območij proizvodnih dejavnosti na prebivalca po podrobni namenski rabi v letu 2020.

Število in tipi poslovnih subjektov

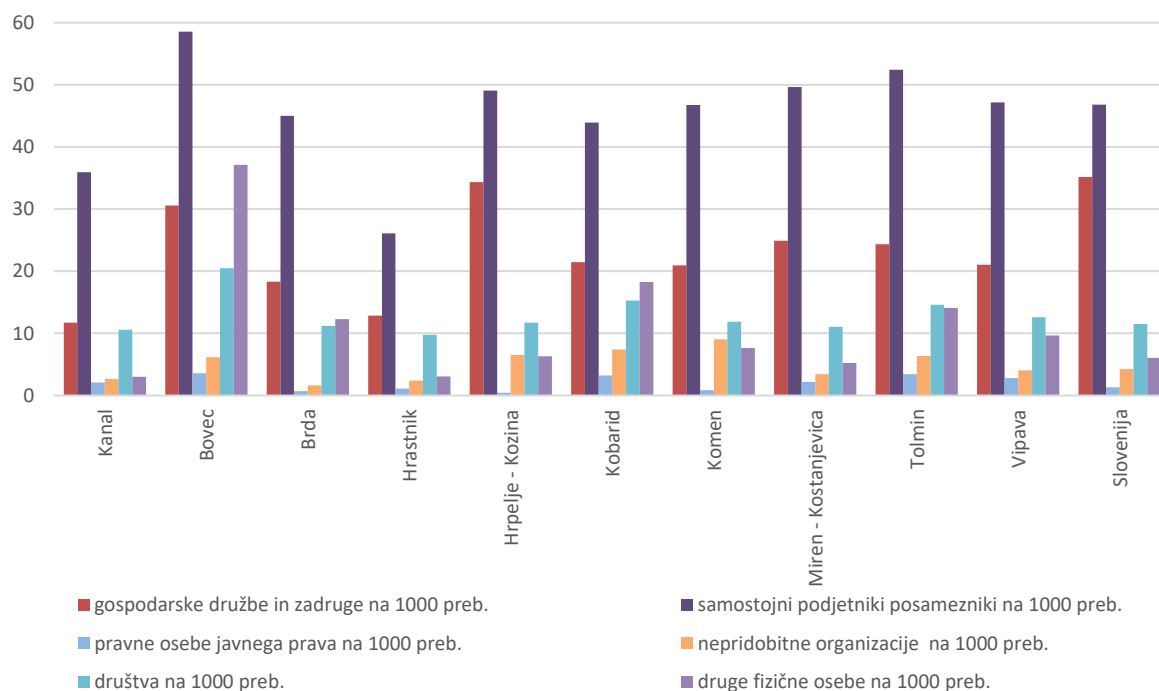
Vključeni podatki/podkazalniki: poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije in nanje vezani podatki, podjetja po občinah in velikosti glede na število oseb, ki tam delajo.

Na gospodarski razvoj znatno vpliva tudi število in tip poslovnih subjektov v občini. Ti se medsebojno razlikujejo tako po tipu, kot po dejavnostih s katerimi se ukvarjajo, ter po številu zaposlenih. Na podlagi poslovnega registra AJPEŠ opazujemo število in spreminjanje poslovnih subjektov po tipu. Zaradi same primerjave med občinami so bili dodatno preračunane vrednosti posameznih poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev občine. V občini Kanal ob Soči je aktivnih 349 poslovnih subjektov.



Shema 42: Skupaj poslovnih subjektov v letu 2019.

Preračun števila poslovnih subjektov na 1000 preb. Pokaže, da je v občini Kanal ob Soči sorazmerno malo tako gospodarskih družb in zadrug kot tudi samostojnih podjetnikov posameznikov. Razloge za razlike v številu gospodarskih družb in zadrug na 1000 prebivalcev gre iskati tudi v sami velikosti gospodarskih družb, kar smo analizirali v nadaljevanju. Medtem pa razlike v številu samostojnih podjetnikov posameznikov kaže na različno stopnjo razvitosti gospodarstva. V splošnem namreč velja trend zmanjševanja števila gospodarskih družb ter naglega naraščanja samostojnih podjetnikov posameznikov. Občina Kanal ob Soči ima med vsemi občinami najmanj gospodarskih družb in zadrug (11,7 na 1000 preb.) ter drugo najnižje število samostojnih podjetnikov posameznikov (35,9 na 1000 preb.). Manj jih je le v Hrastniku.



Shema 43: Poslovni subjekti po tipih na 1000 preb. v letu 2019.

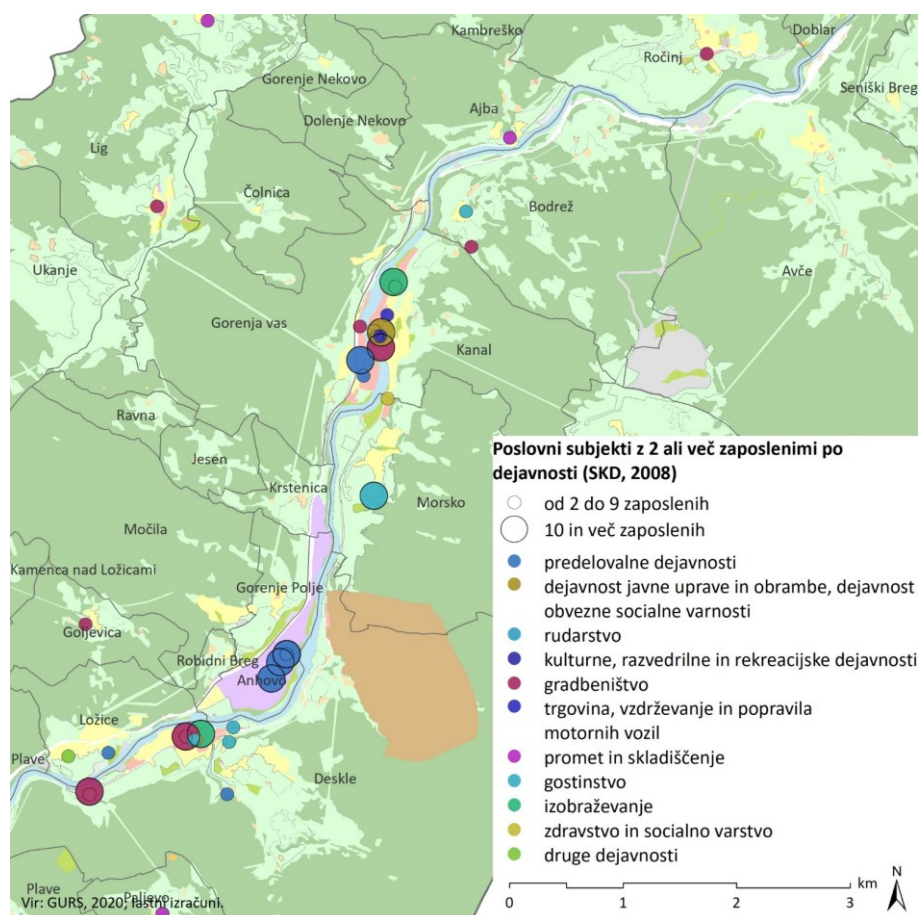
Pri spremljanju števila opazujemo predvsem število gospodarskih družb in spreminjanje števila samostojnih podjetnikov posameznikov. Medtem ko se število samostojnih podjetnikov posameznikov v občini Kanal ob Soči v zadnjih 5 letih ni bistveno spremenilo je prisotno povečevanje števila gospodarskih družb. Število je iz 56 leta 2009 naraslo na 53 v letu 2014 in na 62 leta 2019. Ker gre navadno za večje porabnike prostora je povečevanje števila gospodarskih družb nujno upoštevati pri načrtovanju prostora. Potrebno jim je namreč zagotoviti ustrezne površine.

Preglednica 19: Poslovni subjekti po tipih v letih 2009, 2014 in 2019.

Poslovni subjekt	2009	2014	2019	Razlika 2009-2019	Delež spremembe
Gospodarske družbe	56	53	62	6	10,7
Zadruge		0	0		
Samostojni podjetniki posamezniki	189	188	190	1	0,5
Pravne osebe javnega prava	11	11	11	0	
Nepridobitne organizacije - pravne osebe zasebnega prava	17	19	14	-3	-17,6
Društva	50	53	56	6	
Druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oz. s predpisom določene dejavnosti	33	20	16	-17	-51,5
Skupaj poslovnih subjektov	356	344	349	-7	

OPOMBA: Od leta 2012 dalje so zadruge v evidenci poslovnih subjektov vodene ločeno.

Tudi zato ker se število gospodarskih družb, ki jih navadno povezujemo z večjim številom zaposlenih, v občini Kanal ob Soči postopno povečuje smo lokacije teh prikazali tudi na karti. Prisotnost predvsem večjih gospodarskih družb v prostoru predstavlja in jih obravnavamo kot pomemben dejavnik v prostoru. Prostorska razporeditev podjetij z vsaj 5 zaposlenimi po dejavnostih je prikazan na naslednji siki.



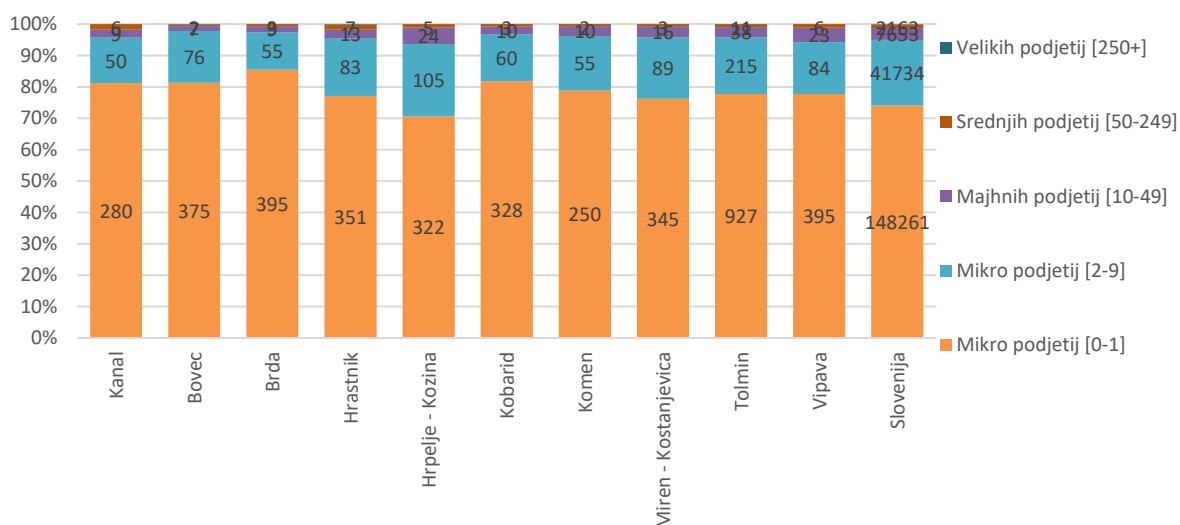
Slika 16: Lokacije podjetij z vsaj 2 zaposlenimi po dejavnostih SKD, 2008 v občini Kanal ob Soči v letu 2020.

Statistika vodi podatkovno zbirko vezano na 200.174 registriranih podjetij v Sloveniji leta 2018. Podjetja so pri tem definirana kot pravno ali fizične osebe, ki so med letom opazovanja izkazale prihodek ali zaposlene osebe ali investicije.

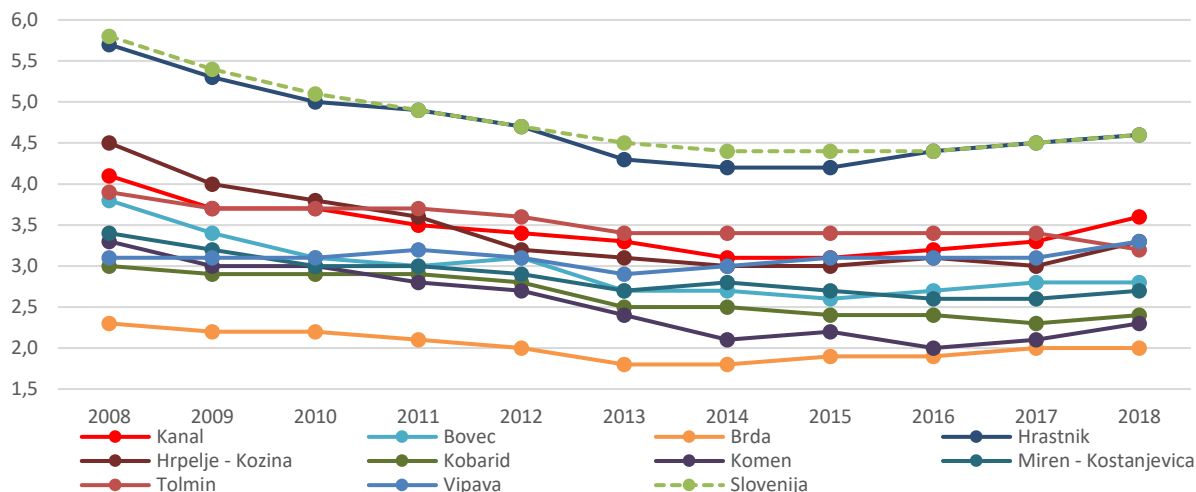
Izvedena primerjava števila podjetij po velikostnih razredih števila zaposlenih v letu 2018 pokaže, da je v občini Kanal ob Soči 330 mikro podjetij (0 do 9 zaposlenih), 9 majhnih podjetij (10 do 49 zaposlenih) in 6 srednjih podjetij (50 do 249 zaposlenih). Velikih podjetij nad 250 zaposlenih pa ni. Podobna struktura je tudi v drugih občinah s tem da je v občini Kanal ob Soči sorazmerno malo majhnih podjetij in sorazmerno več srednje velikih podjetij.

Preglednica 20: Podjetja po številu zaposlenih v primerljivih občinah v letu 2018.

Občina	Število podjetij	Mikro podjetij [0-1]	Mikro podjetij [2-9]	Majhnih podjetij [10-49]	Srednjih podjetij [50-249]	Velikih podjetij [250+]
Kanal	345	280	50	9	6	0
Bovec	461	375	76	7	2	1
Brda	462	395	55	9	3	0
Hrastnik	455	351	83	13	7	1
Hrpelje - Kozina	456	322	105	24	5	0
Kobarid	401	328	60	10	3	0
Komen	317	250	55	10	2	0
Miren - Kostanjevica	453	345	89	16	3	0
Tolmin	1192	927	215	38	11	1
Vipava	508	395	84	23	6	0
Slovenija	200174	148261	41734	7653	2163	363

**Shema 44:** Število podjetij po velikosti podjetja v letu 2018

Podobno sliko podaja kazalnik povprečnega števila oseb, ki delajo na podjetje v občini. Kazalnik opazujemo za daljše časovno obdobje med letoma 2008 in 2018. Izstopa predvsem občina Hrastnik, kjer je število zaposlenih na podjetje v občini primerljivo s slovenskim povprečjem. Med občinami z večjim številom zaposlenih na podjetje najdemo tudi občino Kanal ob Soči in Tolmin. Slovensko povprečje v letu 2018 je 4,6 zaposlenih na podjetje, v Kanalu ob Soči je na podjetje 3,6 zaposlenih, v Tolminu pa 3,2. Pri tem je v Tolminu v zadnjih letih zabeleženo manjše znižanje števila zaposlenih na podjetje, v Kanalu ob Soči pa od leta 2014, ko je to znašalo 3,1 zaposlen na podjetje, kazalnik postopno raste. Povečanje števila oseb na podjetje v zadnjih letih ocenjujemo kot pozitiven trend, ki ga pripisujemo povečevanju obstoječih podjetij oziroma odprtju novih podjetij z več zaposlenimi.



Stopnja razvitosti gospodarstva

Vključeni podatki/podkazalniki: povprečna mesečna bruto plača, dodana vrednost na zaposlenega, prihodki podjetij,...

Med druge ekonomske oziroma gospodarske kazalnike štejemo predvsem podatke o povprečnih plačah, dodanih vrednostih, prihodkih podjetij in drugi. Podatke za večino teh kazalnikov, smo pridobili iz baze podatkov projekta »CRP 2017«, Projekt št.: V5-1728. Pregled in analiza razvojnih vizij in potencialov slovenskih mest za opredelitev ključnih ukrepov urbanega razvoja, kjer je bila oblikovana baza nekaterih ekonomskih, družbenih in prostorskih kazalnikov. Podatki so bili zbrani za 69 občin oziroma v projektu opredeljenih mest. Večinoma gre za podatke, ki so zbrani iz letnih poročil podjetij ter plačljive podatke, pridobljene iz baze Bisnode GVIN ter AJPEŠ.

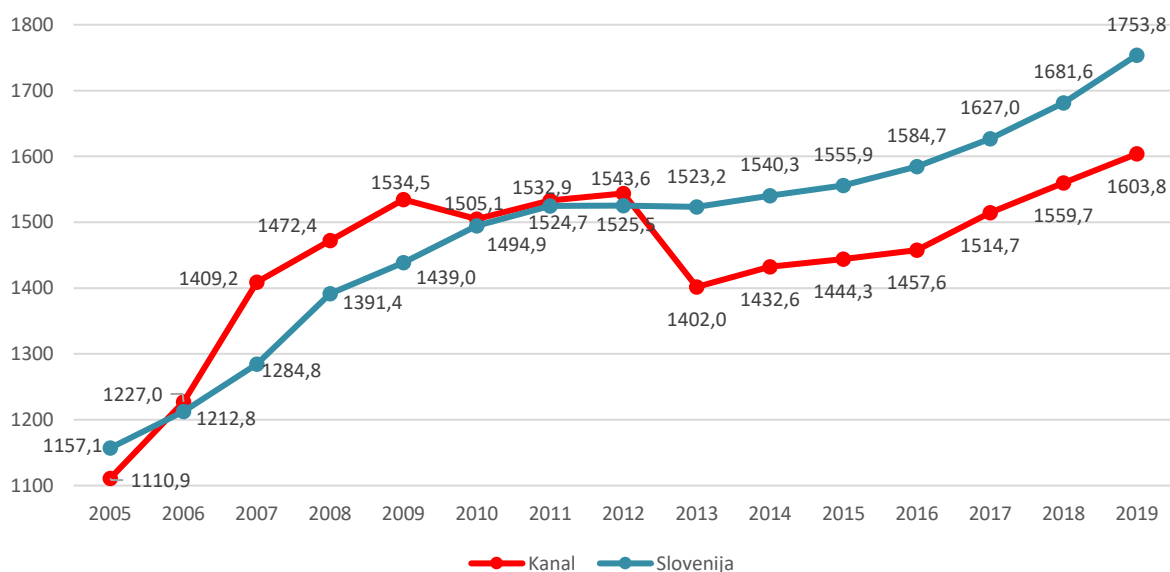
Občina Kanal ob Soči je glede na podatke o povprečni mesečni plači leta 2019 z bruto plačo 1.603,8 EUR pri vrhu med primerljivimi občinami. Višja je le še v občini Hrastnik. Je pa državno povprečje višje od vseh primerjanih občin (1.753,8 EUR).

Iz podatkov o deležu spremembe med leti 2009 – 2019 razberemo tudi, da se je v občini Kanal ob Soči povprečna mesečna bruto plača najmanj zvišala med primerjanimi občinami, in sicer za 4,5 %. Največji delež zvišanja se je zgodil v občini Hrastnik (36,6 %), visok pa je tudi v občinah Bovec in Tolmin.

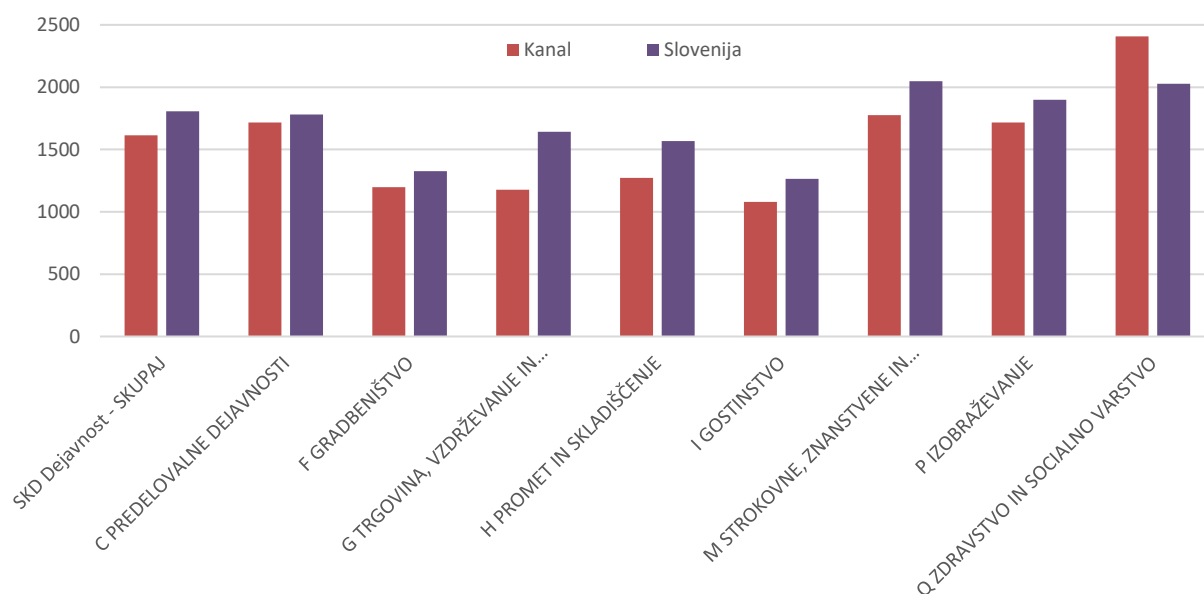
Preglednica 21: Povprečna mesečna bruto plača in njeno spreminjanje med letoma 2009 in 2019.

Občina	Povprečna mesečna bruto plača 2019 [EUR]	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2009 - 2014	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2014 - 2019	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2009 - 2019
Kanal	1603,8	-6,6	12,0	4,5
Bovec	1527,5	20,3	9,5	31,7
Brda	1595,5	4,9	11,4	16,8
Hrastnik	1606,6	11,6	22,5	36,6
Hrpelje - Kozina	1487,2	8,1	11,9	20,9
Kobarid	1467,9	7,1	11,1	19,0
Komen	1380,4	-4,3	13,0	8,1
Miren - Kostanjevica	1562,2	11,7	12,2	25,4
Tolmin	1584,0	13,1	14,5	29,6
Vipava	1556,3	8,0	11,8	20,8
Slovenija	1753,8	7,0	13,9	21,9

Ob primerjavi povprečne mesečne bruto plače v občini in na državnem nivoju opazimo, da je bila v Kanalu ob Soči vrednost do leta 2012 višja od državnega povprečja, nato pa je v letu 2013 sledil opazen padec. Od leta 2013 dalje sledi rahlo višanje plač, vendar je vrednost še vedno občutno nižja od državnega povprečja.

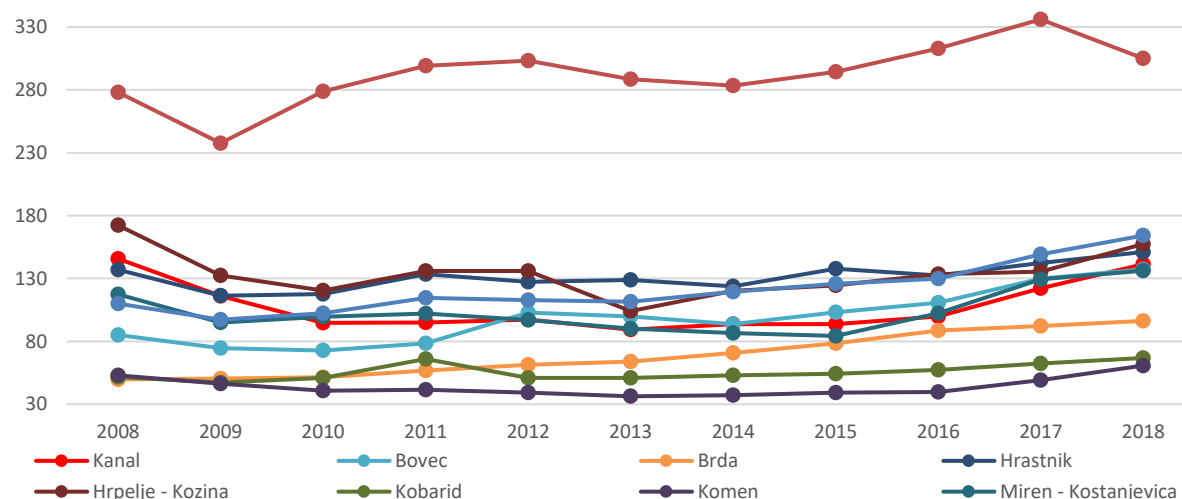


Ob pregledu bruto plač po dejavnostih v občini Kanal ob Soči in v Sloveniji opazimo, da je skoraj v vseh kategorijah povprečna mesečna bruto plača v občini nižja od državnega povprečja. Edina kategorija, kjer je višja v občini, je v kategoriji zdravstvo in socialno varstvo, kjer je plača za 380 EUR višja od državnega povprečja. Največja razlika v obratni smeri je v kategoriji Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil, kjer je povprečna mesečna bruto plača v občini za 466 EUR nižja od državnega povprečja.



Shema 47: Bruto plače po dejavnostih v občini in Sloveniji januarja 2020.

Po skupnem prihodku vseh podjetij, opazovanem v daljšem časovnem obdobju med letoma 2008 in 2018, izrazito izstopa občina Tolmin, ki ima najvišji prihodek podjetij skozi celotno obdobje. Občina Kanal ob Soči je na petem mestu s skupaj 141,3 EUR leta 2018.



Shema 48: Skupni prihodek vseh podjetij v 1000 EUR med letoma 2008 in 2018.

Turizem

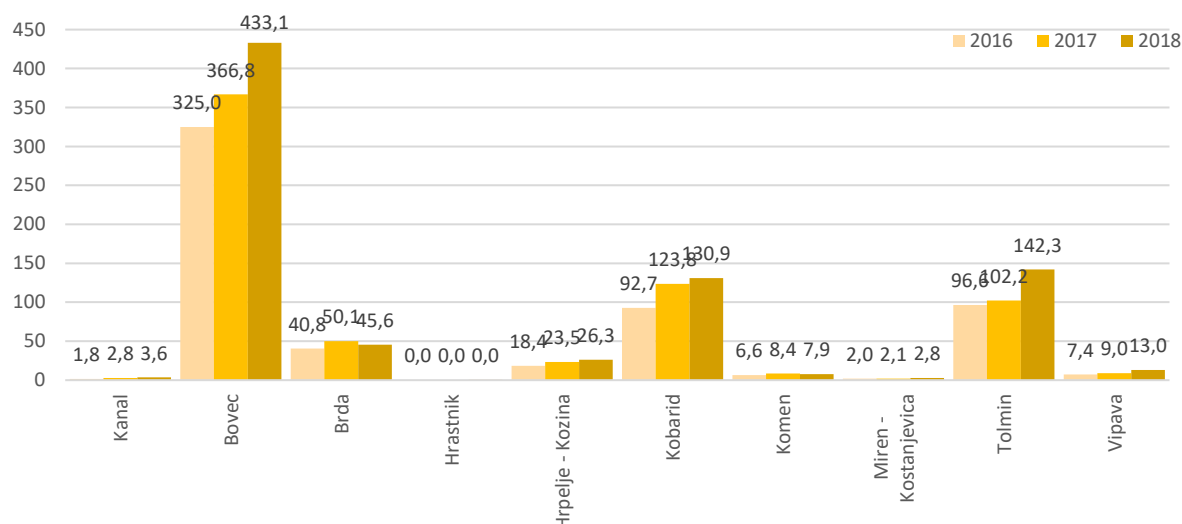
Vključeni podatki/podkazalniki: prihodi in prenočitve turistov, register nastanitvenih obratov, realizacija turistične takse

Kot v splošnem vse

Preglednica 22: Turistična taksa v občini Kanal in izbranih občinah ter njena realizacija.

Občina	Višina skupne turistične in promocijske takse	Realizacija turistične takse 2018 v EUR	Sprememba realizacije 2016 - 2018 [%]
Kanal	1,5	3555,2	102,2
Bovec	2	433140,4	33,3
Brda	2	45550,3	11,8
Hrastnik	0,75	38,6	#DIV/0!
Hrpelje - Kozina	2	26333,6	42,9
Kobarid	2	130885,2	41,1
Komen	2	7897,1	19,1
Miren - Kostanjevica	2	2802,6	37,6
Tolmin	2	142297,5	47,3
Vipava	2	12955,8	74,9

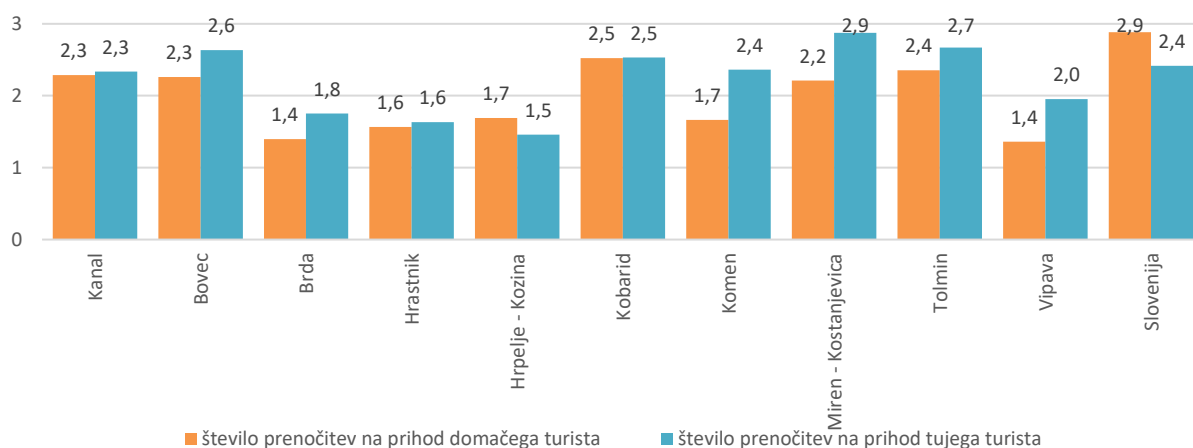
Med vsemi občinami Slovenije je po višini realizacije turistične takse v EUR občina Kanal ob Soči na 101. mestu. Tudi med primerljivimi občinami občina Kanal ob Soči izkazuje nizko realizacijo. Ta sicer z leti narašča, med leti 2016 in 2018 je prišlo do 102 % povečanja realizacije, kar je najvišji delež povečanj med primerljivimi občinami. Pri tem je potrebno omeniti, da imamo za opazovanje spremembe realizacije na voljo le podatke za leto 2016, 2017 in 2018, kar ni dovolj, saj podatki ne nudijo realne slike.

**Shema 49:** Realizacija turistične takse v 1000 EUR po izbranih občinah.

Podatki iz registra nastanitvenih obratov in statističnega urada RS, kjer vodijo evidenco prihodov in prenočitev domačih ter tujih turistov pokažejo, da je v občini Kanal ob Soči registriranih 20 nastanitvenih obratov, ki ponujajo 194 stalnih ležišč. Med letoma 2018 in 2019 se je sicer število prihodov turistov povečalo za 41 %, število prenočitev pa za 5 %. Po spremembi števila prihodov je to najvišji delež povečanja med primerljivimi občinami, po deležu spremembe prenočitve turistov pa je občina Kanal ob Soči nekje na sredini med primerljivimi.

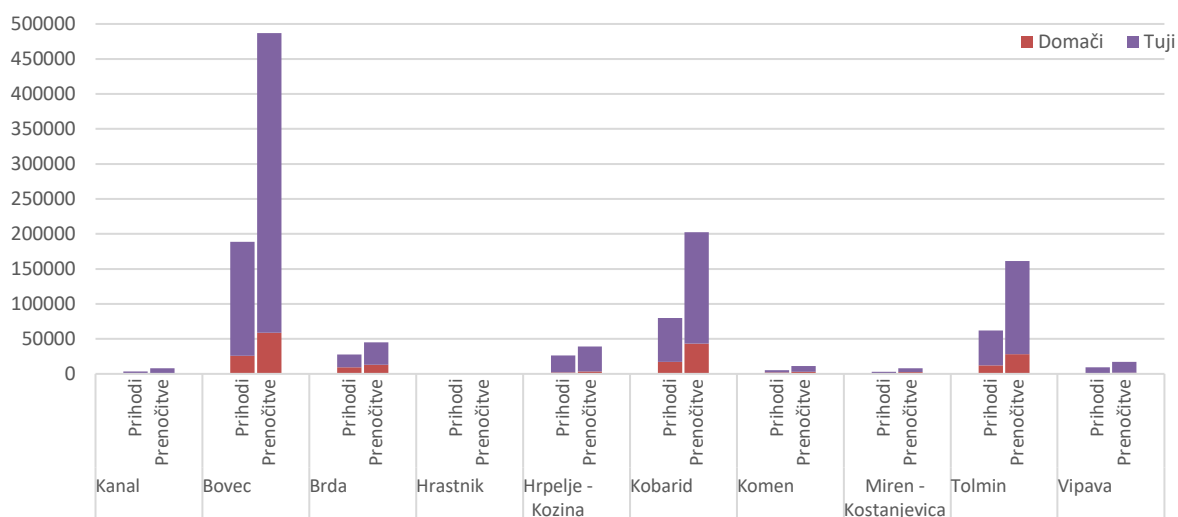
Preglednica 23: Pregled turističnih kapacitet in prihodov ter prenočitev turistov v letih 2018 in 2019.

Občina	Število nastanitvenih obratov	Število stalnih ležišč	Prihodi turistov 2019	Prenočitve turistov 2019	Sprememba št. prihodov turistov 2018-2019 [%]	Sprememba št. prenočitev turistov 2018-2019 [%]
Kanal	20	194	2977	6956	41,1	5,0
Bovec	301	5499	162585	428243	7,3	5,3
Brda	48	555	18157	31822	5,0	-1,2
Hrastnik	4	130	178	291	-26,5	-51,2
Hrpelje - Kozina	22	409	24362	35524	8,7	9,4
Kobarid	125	3247	62723	158934	18,0	8,7
Komen	25	213	3378	7983	9,0	0,8
Miren - Kostanjevica	12	183	1798	5171	23,0	13,7
Tolmin	173	2704	49818			



Shema 50: Povprečno število prenočitev na prihod turista v občino v letu 2019.

Primerjava prihodov in prenočitev pokaže, da je večino dvo-dnevnik gostov. Pri tem pa je število domačih gostov dosti nižje od števila tujih. Med primerjanimi najbolj izstopajo Posoške občine, med njimi Bovec, nato sledita Kobarid in Tolmin. Občina Kanal ob Soči ima malo prihodov in prenočitev, manj jih imata le občini Hrastnik in Miren - Kostanjevica.



Shema 51: Prihodi in prenočitve domačih in tujih turistov v letu 2019.

Področje turizma je vsekakor področje, ki v Kanalu ob Soči ponuja potencial za nadaljnji razvoj. Turizmu bo, ob cilju nadaljnjega razvoja, potrebno posvetiti dodatno pozornost. Pri tem bo potrebno ustrezno načrtovati tudi ustrezne rabe prostora.

Po številu stalnih ležišč je Kanal ob Soči med občinami najmanj stalnimi ležišči, prav tako po številu nastanitvenih obratov in številu nedeljivih enot. Iz spodnje preglednice pa je razbrati, da je večina nastanitvenih obratov v Kanalu (11), sledi Kambreško s tremi in Ročinj z dvema. Preostali nastanitveni obrati so razporejeni še v 4 naselja.

Preglednica 24: Aktivni nastanitveni obrati po številu enot in številu stalnih ležišč po naseljih v letu 2019.

Naselje	Število nastanitvenih obratov	Število vseh enot v nastanitvenih obratih	Število stalnih ležišč
Kal nad Kanalom	1	1	8
Kambreško	3	5	38
Kanal	11	46	103
Plave	1	2	5
Ročinj	2	11	24
Kamenca nad Ložicami	1	1	4
Zagora	1	5	12

2.2.3 Vrednotenje stanja v odnosu do zastavljenih ciljev

Z demografskimi trendi je povezano tudi gospodarstvo. Dva izmed pomembnejših kazalnikov, ki podajajo sliko razmer v gospodarstvu sta že gibanje delovno aktivnih prebivalcev (DAP) in gibanje števila delovnih mest (DM). Kljub zmanjševanju prebivalstva v občini, se števil DAP v občini Kanal ob Soči ne tako izrazito spreminja. Število DAP je dejansko skoraj isto kot je bilo DAP leta 2000. Res pa je tudi, da je število DAP leta 2008 bilo že 2265, nato je sledil izrazit padec do leta 2014, od takrat pa DAP ponovno raste. Leta 2019 je v občini 2133 DAP. Delovna moč v občini se tako z leti ne bistveno spreminja. Drugače je s številom DM, ki se med letom 2000 in 2014 skoraj konstantno zmanjšuje. Kljub blagemu porastu med letoma 2014 in 2019 je največje število DM v občini bilo na voljo v začetku opazovanega obdobja, leta 2000, ko jih je v občini bilo 1375. Leta 2019 je tako v občini sorazmerno malo, 1186 DM. Med najnižjimi med primerljivimi občinami je tudi vrednost kazalnika, števila DM na 1000 prebivalcev. V občini je le 137,1 DM na 1.000 prebivalcev, kar ni dobro. Problematično pa je tudi razmerje med številom DM in številom DAP, ki je v občini Kanal ob Soči med primerljivimi občinami skoraj najmanjše (0,56), kar pomeni, da za večino DAP v občini ni dela oz. DM v občini. Pri tem se izgublja vloga Kanala kot zaposlitvenega središča na kar kažejo tudi vse močnejši tokovi delavcev vozačev iz občine ter šibki tokovi delavcev vozačev v občino.

Največ delovnih mest v občini se v letu 2019 pojavlja v sekundarnem sektorju (64,7 %), največ v predelovalnih dejavnostih. Delovna mesta v terciarnem sektorju predstavljajo 14,7 %, v kvartarnem pa 17,7 % vseh delovnih mest. Medtem, ko se je število delovnih mest med letoma 2010 in 2019 najbolj zmanjšalo v primarnem sektorju (za 73) ter tudi v sekundarnem sektorju (za 51), se je v terciarnem sektorju to malenkost povečalo. V terciarnem je tako v letu 2019 v občini 22 DM več kot leta 2010, v kvartarnem pa 17 DM več. Gledano od leta 2015, časa po gospodarski krizi, je slika nekoliko boljša. Beležimo minimalen upad delovnih mest v primarnem sektorju, v vseh preostalih sektorjih pa se dogaja povečanje števila DM. Pomembnejše povečanje se dogaja predvsem v terciarnem sektorju, kjer je do leta 2019 zabeležena 23,5 % rast DM v sektorju, glede na leto 2015. 12,6 % rast je med letoma 2015 in 2019 zabeležena tudi v sekundarnem sektorju. Struktura delovnih mest kljub povečanju delovnih mest v terciarnem in kvartarnem sektorju še vedno ni dobra. Občina ima bistveno več delovnih mest v sekundarnem sektorju (oziroma bistveno manj delovnih mest v terciarnem in kvartarnem sektorju) od primerljivih občin. Zato mora občina tudi v prihodnje zagotoviti možnosti za razvoj predvsem terciarnega in kvartarnega sektorja, ki bo prinesel nova delovna mesta z višjo dodano vrednostjo.

Posledica majhnega števila delovnih mest v občini so seveda visoke delovne migracije. Od 2.133 DAP, je v občini Kanal ob Soči zaposlenih le 711 (33,3 %). Ostali se vozijo na delo v druge občine, večina v Novo Gorico (32,8 %), Ljubljano (6,6 %) in Tolmin (6,5 %). Ob tem pa DAP v občini zaseda 59,9 % DM v občini, kar je sorazmerno visok delež. Cilj občine mora biti razvoj novih DM s čimer bi v občini zadržali več domačega DAP, hkrati pa bi delovno silo lahko iskali tudi v sosednjih občinah. V kolikor gre za dopolnitev ponudbe DM iz okoliških zaposlitvenih središč, je seveda to možno. Izmed 40,1 % delovnih mest, ki jih zaseda DAP iz drugih občin, jih največ zasedajo delavci iz občin Nova Gorica (17,2%), Brda (6,2 %) ter Tolmin (4,7 %). Razmerje med vozači v ter iz občine je v letu 2019 -947 v smeri mobilnosti iz občine.

Na področju gospodarstva in gospodarskega razvoja so v OPN predvsem splošni, dolgoročni cilji, kor je cilj zaustaviti proces nadaljnega poslabševanja stanja okolja in odpraviti posledice njegovega preteklega obremenjevanja in onesnaževanja. Ker gre za izrazito dolgoročen cilj je njegovo doseganje postopno. Cilj občine je bil tudi privabiti nova, okolju prijazna vlaganja v gospodarski sektor in tako omogočiti razvoj konkurenčnega gospodarstva, prepoznavnega po inovativnosti ter uporabi novih znanj. Na podlagi pregleda spreminjanja števila poslovnih subjektov in števila delovnih mest v terciarnem in kvartarnem sektorju lahko ugotovimo, da se željene spremembe niso zgodile.

Podobno je tudi na področju turizma. Območje občine Kanal ob Soči, ki je prepoznano kot primerno za razvoj turizma v naravi ponuja veliko potencial za njegov nadaljnji razvoj. Med prioritetskimi projekti občinskega in regionalnega pomena v občini je tudi izgradnja turistične infrastrukture s povečanjem nastanitvenih kapacitet. Čeprav na podlagi podatkov, ki pa so sicer na voljo šele za zadnja leta, lahko prepoznamo manjši napredek na področju turizma, je dejstvo da to še ni dovolj razvito. Tako je na primer realizacija turistične takse v občini Kanal ob Soči bila leta 2018 le 3,555 EUR. Medtem ko je ta v občini Bovec kar več kot 120x večja, v občini Tolmin 40x večja, v Brdih skoraj 12x višja. V zadnjih letih se je sicer povečalo število prihodov turistov v občino Kanal, temu pa ne sledi povečanje prenočitev. Trenutno je po podatkih registra nastanitvenih obratov v občini aktivnih le 20 nastanitvenih obratov, ki ponujajo 194 stalnih ležišč. Kar 11 od vseh nastanitvenih obratov oziroma 103 stalna ležišča so locirana v naselju Kanal. Nekaj možnosti za prenočitev imajo turisti le še v naseljih Kambreško (38 stalnih ležišč), Ročinj (24), Zagora (12), Kal nad Kanalom (8), Plave (5) in v naselju Kamenca nad Ložicami (4). Ocenjujemo, da je v občini vsekakor potrebno povečanje nastanitvenih kapacitet. Tako je področje turizma, ob cilju nadaljnega razvoja v pomembno gospodarsko panogo, vsekakor področje kateremu bo potrebno posvetiti dodatno pozornost. Pri tem bo potrebno ustrezno načrtovati tudi ustrezne rabe prostora.

2.2.4 Strokovne podlage in predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov

Izdelane strokovne podlage

Za področje turizma lahko štejemo strokovno podlago, ki je bila pripravljena vezano na prostorski izvedbeni akt Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za črpalno HE Avče. Takrat se je ocenjeval tudi vidik hidroelektrarne Avče s vidika turizma. Izdelana je bila strokovna podlaga Možnosti razvoja turizma po izgradnji ČHE Avče, Biotehniška fakulteta, UL, oktober 2003.

Kasneje so bile na področju razvoja gospodarstva izdelane še strokovne podlage za potrebe izdelave OPN. Gre za iste strokovne podlage kot za področje demografije:

- Analiza razvojnih možnosti (demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo), Koda d.o.o., september 2008
- študija Osnove za strategijo demografskega in gospodarskega razvoja, Koda d.o.o., marec 2009.

Na področju turizma je bil na 10. redni seji Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, 14. 5. 2020 sprejeta tudi Strategije razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+, kratko poimenovana tudi Dolina Soče 2025+: Soča Evergreen.

Občina za področje razvoja gospodarstva nima izdelanih drugih posebnih strokovnih podlag.

Ocenjujemo, da razen strategije razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+, strokovne podlage niso več aktualne, saj so bile izdelane pred več kot 10 leti. Stanje pa se je od takrat v veliki meri spremenilo. Na področju gospodarstva so vsekakor potrebne posodobitve in bolj poglobljene analize.

Predlogi za prilagoditev občinskih prostorskih aktov

- analiza finančnih in poslovnih rezultatov gospodarskih družb po panogah in dejavnostih,
- podrobna analiza možnosti razvoja posamezne gospodarske dejavnosti,
- ocena potencialnih dejavnosti, ki bi lahko predstavljale dopolnitve v ponudbi DM, obstoječi ponudbi DM v večjih okoliških zaposlitvenih sistemih,
- prostorska razporeditev delovnih mest,
- zaposlitvena struktura in bilance,
- projekcija gospodarske rasti družb,
- projekcije delovnih mest na različnih predpostavkah,
- analiza strukture delovnih mest v regiji,
- podrobna analiza trga dela v regiji, ponudbe ter povpraševanja po delovni sili in ponudbe ter povpraševanja po delovnih mestih.

Nadalje bi bilo treba na podlagi analiz izdelati:

- strategijo gospodarskega razvoja občine Kanal ob Soči,
- predlog za razvoj okoljsko nespornih delovnih mest na domu (manjša obrt, storitve, turizem),
- predlog možnosti za razvoj kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (turizem).

Dodatno ugotavljamo, da bi bilo smiselno, da si občina Kanal ob Soči zastavi dodatne cilje pri razvoju turizma v občini. V Strategiji razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+, ki sicer celovito pristopa in spodbuja razvoj turizma na celotnem območju Doline Soče je namreč opaziti velike razlike med občinami, ki jih strategija obravnava (občina Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči). Turizem v občini Kanal ob Soči je dejansko veliko slabše razvit kot v preostalih občinah, z omenjeno strategijo pa se te razlike ne bodo zmanjšale, kar pa bi moral biti cilj razvoja turizma v občini Kanal ob Soči.

2.3 Centralne dejavnosti (družbena infrastruktura in oskrbne dejavnosti)

2.3.1 Cilji

STRATEŠKI CILJI DRŽAVE ZA OBMOČJE OBČINE

Zasnova poselitve v SPRS, Kanal ob Soči opredeljuje kot urbano naselje, pomembnejše lokalno središče z gravitacijskim območjem z več kot 5000 prebivalcev. Občina Kanal ob Soči vse svoje potrebne funkcije regionalne in državne ravni zagotavlja v okviru gravitacijskega območja vezanega na najbližje dostopno središče Novo Gorico.

STRATEŠKI CILJI REGIJE ZA OBMOČJE OBČINE

V RRP ni zapisanih specifičnih ciljev za regijo ali občino na področju centralnih dejavnosti.

STRATEŠKI CILJI OBČINE

V strateškem delu OPN je zastavljen cilj občine, da na podlagi razvojnih ukrepov kot so: izboljšanje bivalnih razmer, s posodobitvijo družbene in komunalne infrastrukture, s sanacijo degradacij in nasploh z izboljšanjem kakovosti okolja ter z zagotavljanjem učinkovite prometne in komunikacijske povezanosti s sosednjimi območji, povečati privlačnost občine in s tem v občino privabiti nova, okolju prijazna vlaganja v gospodarski sektor kot tudi ohraniti in dodatno razviti človeške vire.

Eden izmed splošnih ciljev na področju funkcijske opremljenosti prostora je zagotoviti kakovostno oskrbo in dostopnost do storitev na področju družbenih dejavnosti. Usmeritev je, da naj se centralne dejavnosti, predvsem oskrbne, storitvene in upravne, razvijajo predvsem s prenovo središč naselij z urbanimi prvinami. Ključne tovrstne sredine so v Desklah in Kanalu, kjer se zagotavljajo občinske oskrbne, storitvene, družbene in upravne dejavnosti. Lokalno oskrbo se zagotavlja še v pomembnejših naseljih Ročinj, Lig, Levpa in Kal nad Kanalom ter nadalje v drugih vitalnejših naseljih kot so Plave, Doblar, Kambreško, Avče ter Kanalski Vrh.

Dodatno so v OPN zastavljeni prioritetni projekti občinskega in regionalnega pomena v občini, za katere se z OPN zagotavlja prostorski pogoji. S poročilom o prostorskem razvoju preverjamo tudi izvedbo teh projektov. Na področju centralnih dejavnosti sta bila zastavljena sledeča projekta:

- izgradnja doma za ostarele,
- ureditev prostorov za etnološke in vojaške muzejske zbirke.

2.3.2 Stanje in težnje

Število in raznolikost centralnih funkcij po naseljih glede na rang v omrežju naselij

Vključeni podatki/podkazalniki: rang naselja v omrežju naselij, centralne funkcije oziroma lokacije inštitucij v prostoru

Občina Kanal ob Soči ima v strateškem delu opredeljeno omrežje naselij, in sicer je kot naselje s poudarjeno središčno vlogo določeno naselje Kanal, ki naj se razvija kot pomembnejše lokalno središče v prostoru Severne Primorske. Poleg Kanala je kot pomembno oskrbno in storitveno središče opredeljeno še naselje Deskle. Kot naselja s funkcijo lokalnega središča pa so določena naselja Kal nad Kanalom, Lig in Ročinj.

Medtem ko po številu raznolikih funkcij izstopata predvsem Kanal in Deskle kot pomembnejši središči, razlike v opremljenosti lokalnih središč in nekaterih preostalih naselij skoraj da ni. V spodnji preglednici je pregled funkcij po naseljih. Z različnimi centralnimi funkcijami je najbolj opremljeno naselje Kanal, ki ima skupaj 14 raznolikih funkcij, sledi naselje Deskle z 13 funkcijami. V naselju Kambreško, Lig in Ročinj so prisotne 4 funkcije, v Avčah in Kalu nad Kanalom le 3.

Preglednica 25: Pregled centralnih dejavnosti v občini Kanal ob Soči.

Naselje	Občinska uprava	Osnovna šola	Podružnica OŠ	Vrtec	Športne dvorane	Večnamenske dvorane/kulturni dom	Gasilni dom	Krajevna skupnost	Zobozdravstvo	ZD, lekarna	Knjižnica/muzej/galerija	Restavracija/gostišče/lokal	Banka/bankomat	Trgovina	Pošta	Medgeneracijski center	Skupaj število raznovrstnih funkcij
Kanal	1	1		1	1	1	1	1	2	2	6	5	2	2	1		14
Deskle		1		1	1	1		1	1	2	1	5	1	2	1	1	13
Kambreško						1		1			1	1					4
Lig						1		1			1	2					4
Ročinj						1		1						1	1		4
Avče						1	1	1									3
Kal nad Kanalom			1	1				1									3
Levpa						1		1									2
Anhovo							1										1
Plave												4					1
Seniški Breg											1						1
Ložice												1					1

* Naselij brez funkcij v preglednici ne prikazujemo.

Grafični prikaz opremljenosti naselij je na sliki 17.

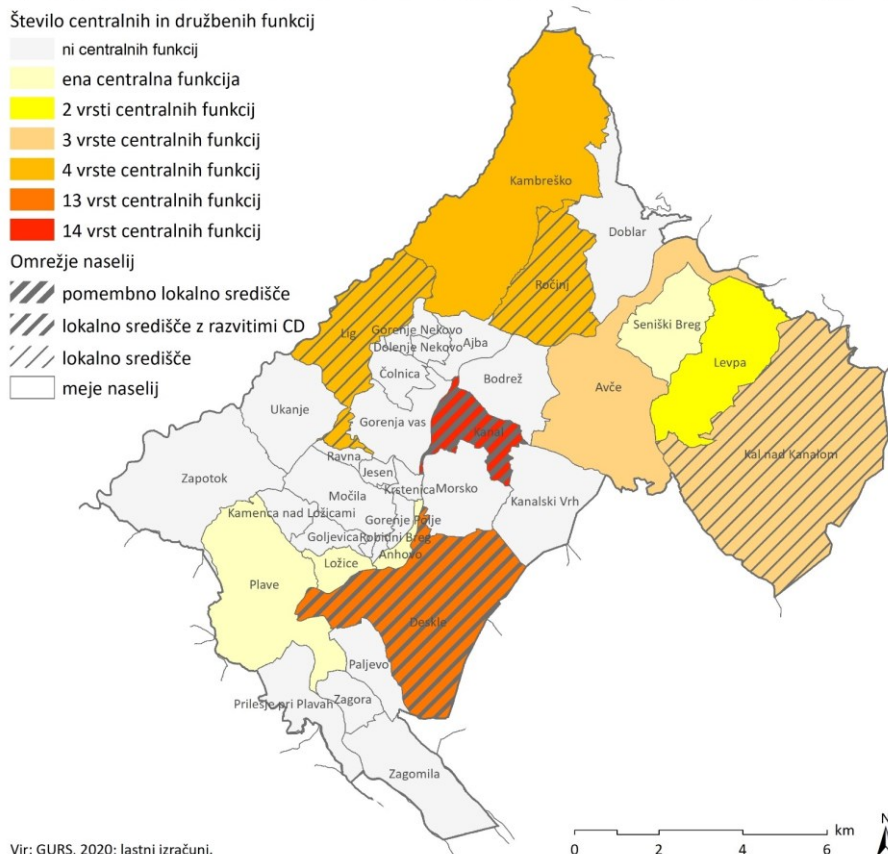
Opremljenost naselij s centralnimi in družbenimi funkcijami (družbena infrastruktura in oskrbne dejavnosti)

Število centralnih in družbenih funkcij

- ni centralnih funkcij
- ena centralna funkcija
- 2 vrste centralnih funkcij
- 3 vrste centralnih funkcij
- 4 vrste centralnih funkcij
- 13 vrst centralnih funkcij
- 14 vrst centralnih funkcij

Omrežje naselij

- pomembno lokalno središče
- lokalno središče z razvitimi CD
- lokalno središče
- meje naselij

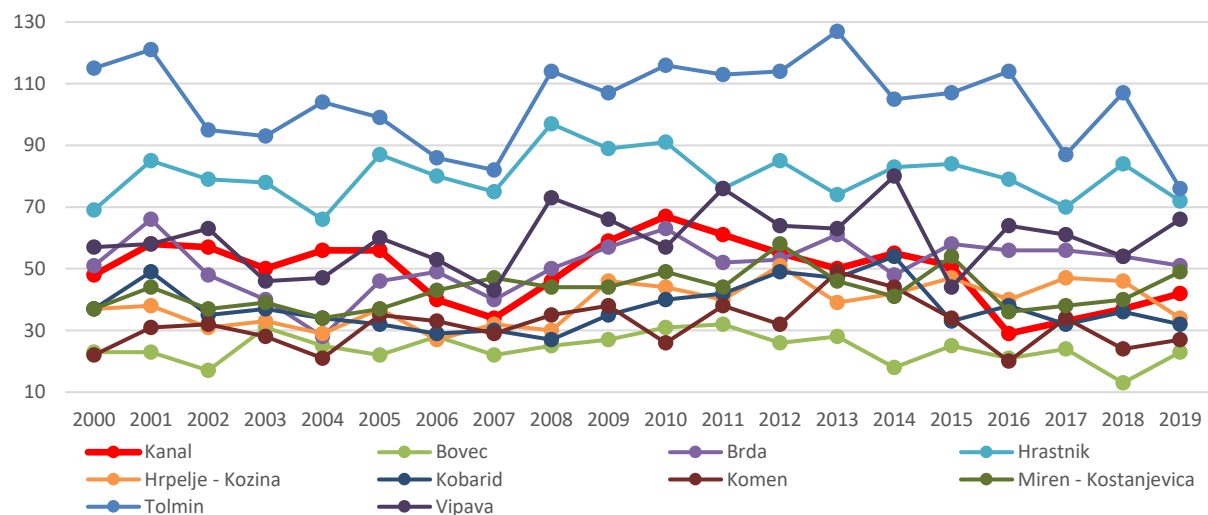


Predšolsko izobraževanje

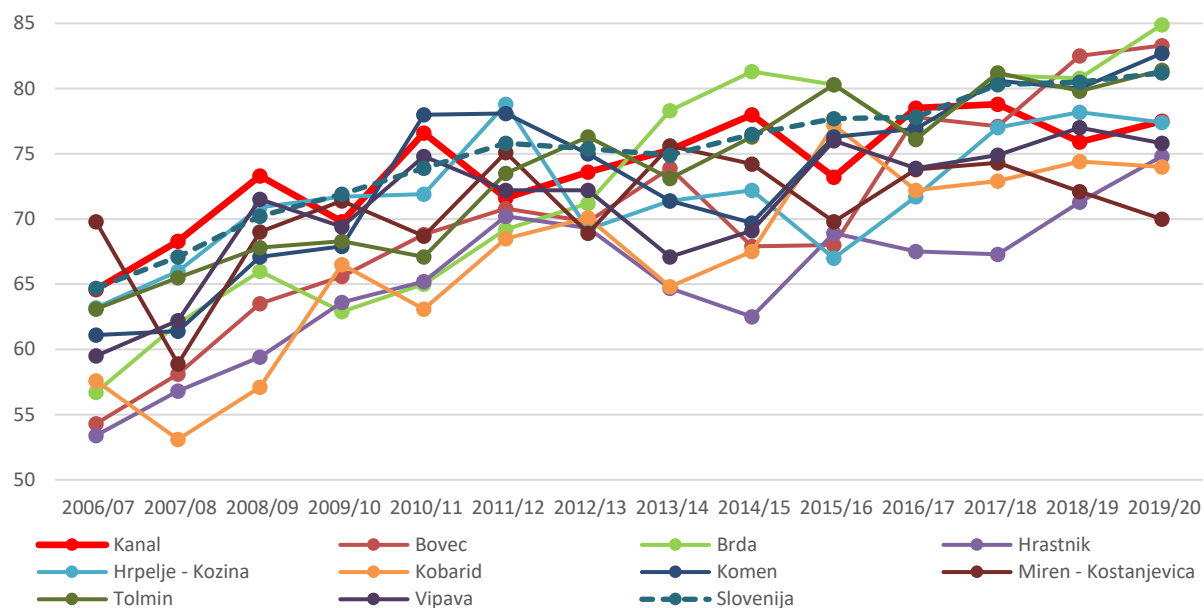
Vključeni podatki/podkazalniki: gibanje števila otrok starih 0 let, število otrok v vrtcih, stopnja vključenosti v vrtce

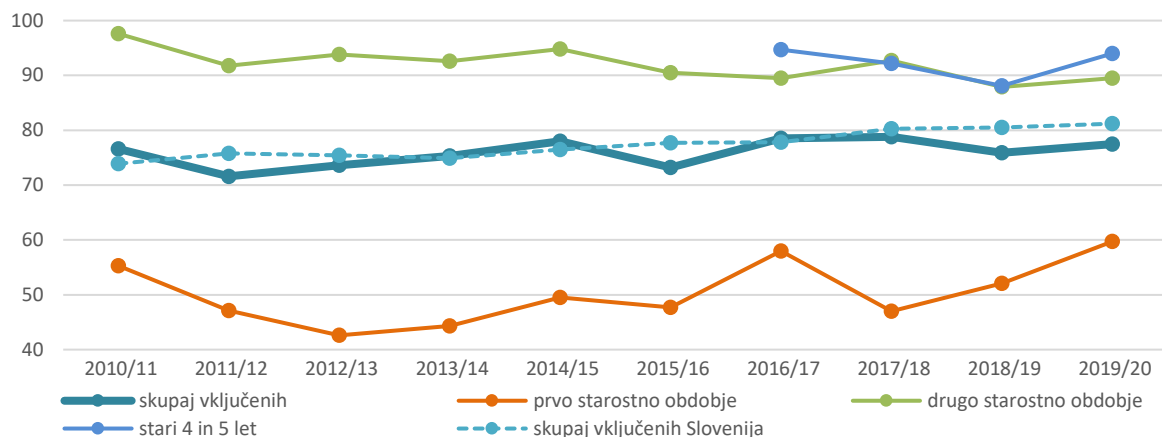
V občini Kanal ob Soči so delovali 3 vrtci, ki jih je v šolskem letu 2019/2020 obiskovalo 146 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1-5 let, jih je bilo 77,5 % vključenih v vrtce.

Gibanje števila otrok, starih 0 let, v občini Kanal ob Soči nakazuje upad števila otrok v vrtcih, čeprav je od leta 2016 dalje opaziti ponovno povečanje števila, vendar je leto pred tem viden padec. Pričakujemo lahko torej manjši upad števila predšolskih otrok.



Za obseg vpisa v vrtce pa je pomemben še podatek o vključenosti otrok v vrtce. Z višjo vključenostjo se povezuje tako večja zaposlenost prebivalcev kot višji gospodarski standard. Medtem ko je povprečna vključenost otrok v vrtce v Sloveniji v šolskem letu 2019/20 81,2 %, ta v občini Kanal ob Soči znaša 77,5 %. V Sloveniji se vključenost z izjemo šolskih let 2012/13 in 2013/14 konstantno povečuje. V občini Kanal ob Soči se vključenost bolj spreminja in se predvsem v zadnjih letih ne povečuje temveč je celo nekoliko upadla.





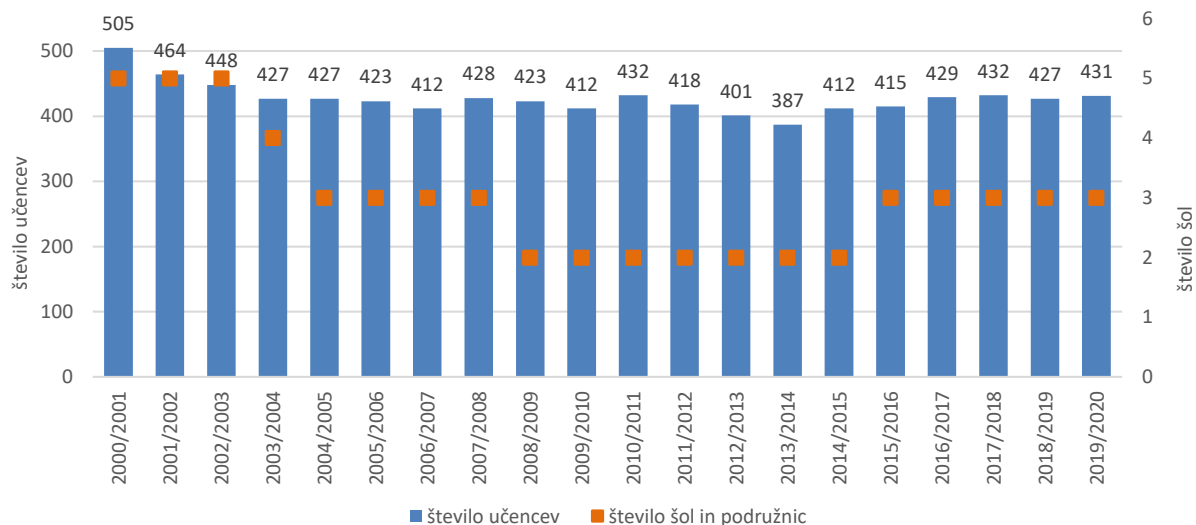
Opomba: Podatek o deležu vključenosti otrok starih 4 in 5 let v vrtce je na voljo šele s šolskim letom 2016/17.

Shema 55: Deleži vključenosti otrok v vrtce po starostnih obdobjih med letoma 2010 in 2020 [%].

Osnovne šole

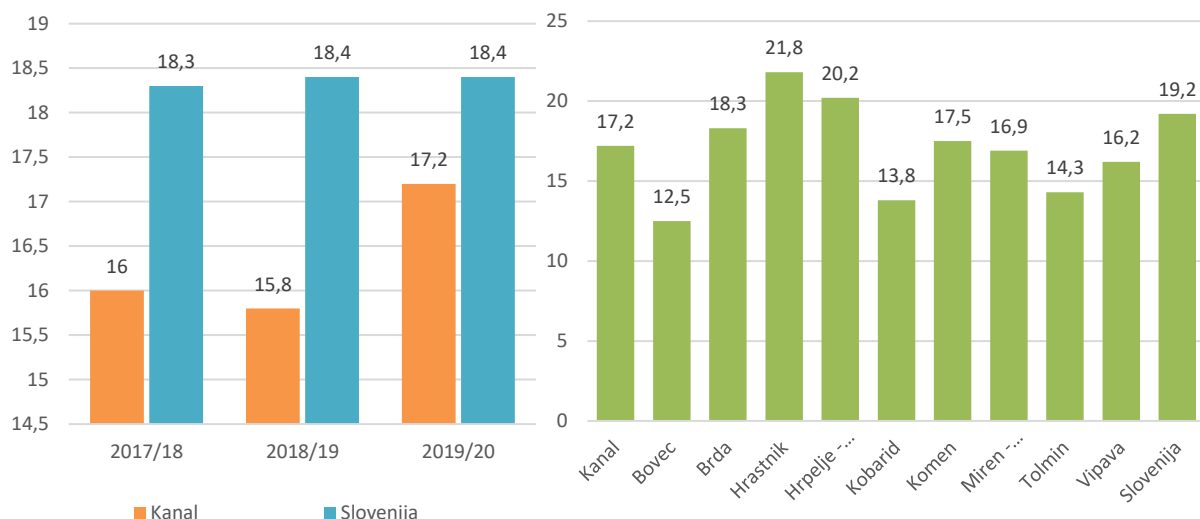
Vključeni podatki/podkazalniki: število učencev, število učencev na oddelek v rednih in prilagojenih programih osnovne šole, število predšolskih otrok starih od 0 do 5 let.

Število šol in podružnic v občini se je od leta 2000 dalje zmanjšalo iz 5 na 3. V vmesnem obdobju (2008 – 2015) pa sta po podatkih SURS-a delovali celo samo 2 enoti OŠ. Število učencev se med leti le spreminja sorazmerno malo, opaziti pa je blag upad števila učencev. V šolskem letu 2019/2020 je bilo v OŠ v občini 431 učencev. Za naslednje šolsko leto (2020/21) je v treh šolah (OŠ Deskle, OŠ Kanal, podružnica Kal nad Kanalom) predviden vpis 441 učencev, ostalo pa bo 197 nezasedenih mest.



Shema 56: Število otrok in šol v občini (2000-2020).

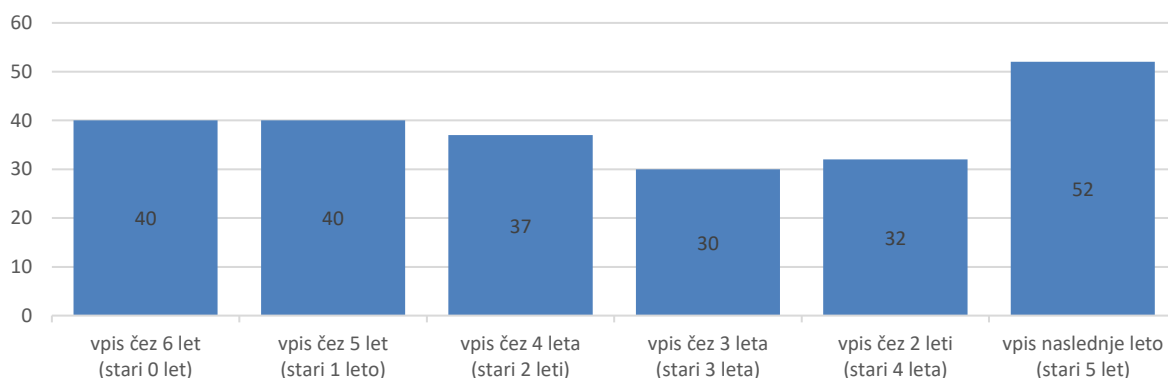
V občini je bilo v šolskem letu 2019/2020 zabeleženih povprečno 17,2 učencev na oddelek v OŠ. Med primerljivimi občinami ima največ učencev na oddelke občina Hrpelje – Kozina (20,2), najmanj pa Bovec (12,5). Kanal ob Soči je med primerljivimi občinami nekje na sredini, državno povprečje pa znaša 18,4. Prilagojenih programov se v občini ne izvaja. V zadnjih letih se je število učencev na oddelke OŠ nekoliko povečalo in sicer od leta 2017/18 do leta 2019/20 za 1

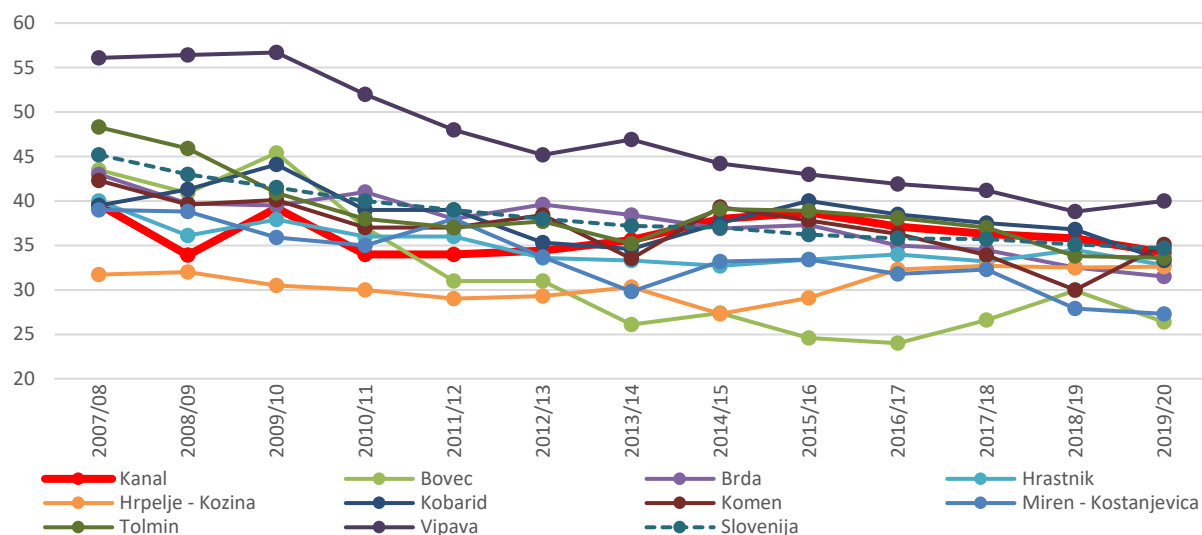


Shema 57: Primerjava števila učencev na oddelok OŠ (redni program) zadnjih treh let in učencev po primerljivih občinah v letu 2019/2020.

Na podlagi števila predšolskih otrok po starostnih skupinah od 0 do 5 let, je vsaj okvirno mogoče napovedati število vpisov v osnovno šolo v naslednjih 6 letih. Seveda je pri tem ocena le pavšalna, saj ne upoštevamo selitvenega gibanja prebivalstva, ki pa lahko tudi znatno vpliva na število šoloobveznih otrok.

V občini Kanal ob Soči je opazen manjši upad predvidenega števila vpisov v OŠ, predvsem za vpis čez 2 in čez 3 leta, ko se število otrok iz 52 zmanjša na 32 oz. 30. Nato je zopet opaziti manjše povečanje števila otrok na okoli 40 letno.





Shema 59: Število dijakov na 1000 prebivalcev med letoma 2007 in 2020.

V šolskem let

Indeks pokritosti potreb za domsko varstvo starejših

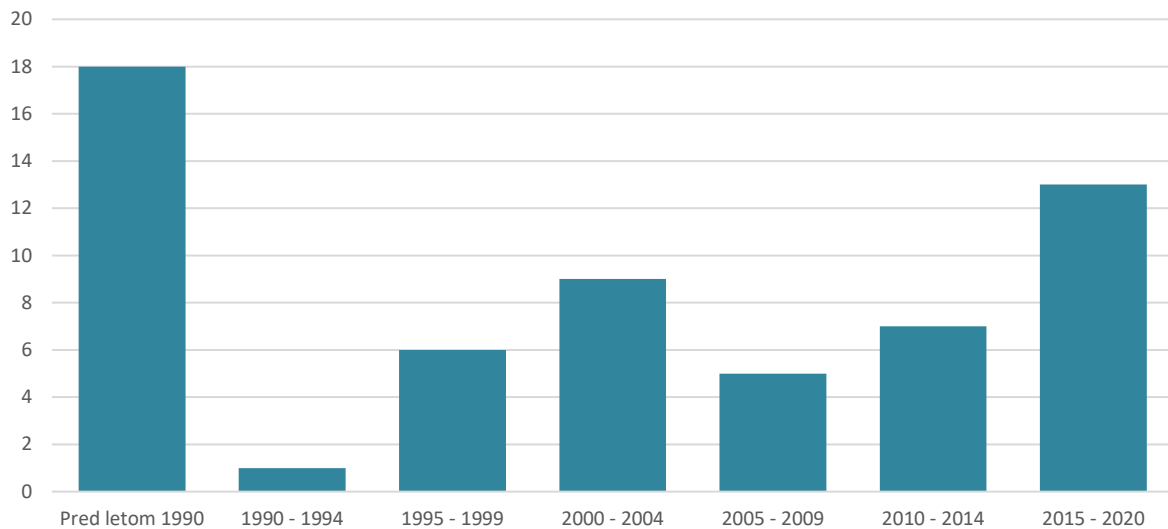
Vključeni podatki/podkazalniki: gibanje števila starostnikov, indeks pokritosti potreb domskega varstva starejših

Uradni podatki o pokritosti domskih potreb za domsko varstvo starejših so sledeči (<http://www.ssz-slo.si/wp-content/uploads/POKRITOST-RS-30.5.2019-.pdf>).

Preglednica 27: Pokritost domskih potreb za domsko varstvo starejših v UE Nova Gorica.

Upravna enota RS	Občine	Preb. nad 65 let		Obstoječi domovi		Mesta zadostujejo za % skupine	Potrebno število mest za 4,8% ciljne skupine	Razlika v šte
------------------	--------	------------------	--	------------------	--	--------------------------------	--	---------------

Največ društev je bilo ustanovljenih pred letom 1990 (18), najmanj pa v obdobju 1990 – 1994. Med letoma 2015 in 2020 je bilo ustanovljenih 13 društev.



Ključni kazalnik za podatke o pokritih športnih objektih je njihova površina izražena v kvadratnih metrih. Edina priporočena vrednost, ki jo je mogoče uporabiti pri vrednotenju ustreznosti razvitosti mreže pokritih športnih objektov, je namreč usmeritev iz Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014-2023, ki predvideva zagotavljanje 0,35 m² ustrezno prostorsko umeščenih pokritih športnih površin na prebivalca.

Povezanost in dostopnost prebivalcev s širšim prostorom – dostopnost do priključkov na AC oziroma HC

Na spodnjih kartah je predstavljena dostopnost prebivalcev do priključka AC/HC. 8 naselij v občini ima manj kot 20 min do priključka, 8 naselij 20 – 25 min, 10 naselij 25 – 30 min, ostala naselja pa imajo več kot 30 min do najbližjega priključka na AC ali HC. Pri tem sta dve naselji izzeti

Na tem področju veljajo smernice, da je potrebno zagotoviti mesta v domovih za okvirno 4,8% ciljne skupine, to pomeni, da naj bi bilo za občane občine Kanal ob Soči na voljo okoli 60 mest. V UE Nova Gorica so 4 domovi z 484 mesti. Glede na vse starostnike v UE NG, starostniki občine Kanal ob Soči predstavljajo 9,4 % UE Nova Gorica. Če upoštevamo delitev mest glede na delež starostnikov, bi bilo do minimalno potrebnega števila mest potrebno zagotoviti še vsaj 15 mest za občane Kanala ob Soči. Ob tem se število starostnikov iz leta v leto dodatno povečuje.

V strateškem delu OPN so na področju centralnih dejavnosti zastavljen predvsem splošni cilji izboljšanje bivalnih razmer, izboljšanje kakovosti okolja, povečati privlačnost občine, zagotoviti kakovostno oskrbo in dostopnost do storitev na področju družbenih dejavnosti, itd. Usmeritev podana v OPN je, da naj se centralne dejavnosti, predvsem oskrbne, storitvene in upravne, razvijajo predvsem v opredeljenih središčih. Ugotavljamo, da se funkcijsko razvijajo predvsem naselji Kanal in Des

Kljub nekaterim že izdelanim strokovnim podlagam na področju centralnih in družbenih dejavnosti predlagamo za potrebe priprave nove generacije občinskih prostorskih aktov pripraviti 2 sklopa podrobnejših analiz:

1. Analiza razvojnih možnosti na področju centralnih dejavnosti

- za potrebe preverjanja ustreznosti omrežja naselij je potrebno analizirati vsaj:
 - velikostna razporeditev naselij,
 - agrarna usmerjenost naselij,
 - klasifikacija naselij po funkcijah,
 - centralnost naselij,
 - gravitacijska območja naselij (oskrbnih središč),
 - analiza značilnosti poselitvenih območij,
 - analiza urejanja naselij in
 - analiza stanja glede na planske dokumente občine in obstoječa raba urbanih površin.
- študija mora podati predloge morebitnih popravkov strateškega dela OPN

2. Analiza in

2.4 Naselja in razpršena poselitve

2.4.1 Cilji

STRATEŠKI CILJI DRŽAVE ZA OBMOČJE OBČINE

V SPRS so zapisane splošne usmeritve za razvoj poselitev, ki se posredno nanašajo tudi na občino Kanal ob Soči. Zagotavljati je potrebno skladen prostorski razvoj policentričnega urbanega sistema, ki ga tvori dvostopenjsko strukturirano omrežje središč nacionalnega in regionalnega pomena, na katerega se, s primerno delitvijo funkcij in medsebojnimi prometnimi povezavami, navezuje omrežje drugih središč (pomembnih lokalnih središč in lokalnih središč). Razvoj poselitve se prednostno usmerja v urbana nas

kot lokalno središče z razvitimi centralnimi dejavnostmi in družbeno infrastrukturo. Z vlogo in funkcijo lokalnega središča se razvijajo še naselja Kal nad Kanalom, Lig in Ročinj.

Z Deskلامي sta tesno povezani naselji Ložice in Anhovo – prvo s potenciali za razvoj poselitve in drugo kot proizvodno in s tem zaposlitveno središče. V Anhovem je torej prostorski potencial za razvoj industrije, servisnih, storitvenih, obrtnih in poslovnih dejavnosti.

OPN določa, da so OPPN-ji opredeljeni kot načini celovitega urejanja prostora povsod tam, kjer niso izpolnjeni osnovni pogoji za urejanje s PIP in kjer ni mogoče doseči prostorskih ciljev razvoja

Med primerljivimi občinami izstopata predvsem občini Hrpelje-Kozina in Tolmin, ki imata od primerljivih občin z namensko rabo opredeljenih največ stavbnih zemljišč. Občina Kanal ob Soči je po površini stavbnih zemljišč primerljiva predvsem z občino Brda in Bovec, ki pa ima sorazmerno več nepozidanih stavbnih zemljišč.

